Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

Náš svět
Zpracovaný podle RVP ZV

Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod, Bukovice 47

Platnost od 1.9.2022

Identifikační údaje školy

Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod
Bukovice 47, 549 54

Ředitelka: Lenka Karpfová
Kontakt: e-mail: skola.bukovice@seznam.cz
telefon: 491 543 405, 733 539 528
datová schránka: rekx8n
web: zsbukovice.cz

Zřizovatel:
Název: Obec Bukovice
Sídlo: Bukovice 78, 549 54
Kontakt: e-mail: obec.bukovice@iol.cz
telefon: 491 541 134

Identifikátor právnické osoby:	650 062 469
IČO:	75016231
IZO:	102254265
RED_IZO:	600093654

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

Charakteristika školy

Jsme dvou až trojtřídní málotřídní škola se všemi ročníky prvního stupně. Budova školy z roku 1893 se nachází v centru obce při hlavní silnici Broumov – Náchod. Školu navštěvují žáci z Bukovice i okolních obcí – Pěkova, Hlavňova i Police nad Metují. Autobusová zastávka je v těsné blízkosti školy a dopravní spojení je velmi dobré. Součástí organizace je jednotřídní mateřská škola, školní družina a jídelna. Kapacita ZŠ je 48 žáků, MŠ 24 žáků.

Škola je typickou vesnickou malotřídkou s menším počtem žáků ve třídách,
příjemným prostředím spíše rodinného charakteru, s nutností vzájemně si pomáhat. Naši školu navštěvují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Můžeme vzdělávat i žáky nadané. Díky nízkému počtu žáků ve třídách máme možnost se dětem věnovat individuálně, zároveň podporovat spolupráci mladších a starších dětí.

Ročníky v ZŠ jsou spojovány podle aktuálního počtu dětí. Výuka probíhá ve 4 učebnách. Pro výuku tělesné výchovy využíváme tělocvičnu Sokola. K budově školy náleží i zahrada, která je vybavena pro potřeby MŠ, ale je využívána i žáky školy.

Volnočasové aktivity zajišťuje školní družina. Prostor družiny využíváme pro besídky, divadelní představení či besedy. Ve škole je knihovna, třídy jsou velmi dobře vybaveny počítači, notebooky nebo LCD panely. Žáci mohou využívat širokou nabídku didaktických pomůcek.

Interiéry školy jsou světlé, čisté a esteticky upravené. Budova prošla celkovou rekonstrukcí v roce 1996.

Počet vyučujících se pohybuje podle počtu tříd. Pedagogové pracují často nad rámec svých povinností při pořádání nejrůznějších mimoškolních akcí sportovního, kulturního a společenského charakteru. Pedagogové se účastní různých forem dalšího vzdělávání. Vzájemně spolupracují na společných školních projektech.

Škola spolupracuje s rodiči žáků prostřednictvím školské rady. Rodiče mohou navštěvovat školu kdykoli po dohodě s vyučujícím, v době třídních schůzek. Jsou vítáni při mimoškolních aktivitách (besídky, dílny, výlety, slavnosti…) Škola úzce spolupracuje s obcí, s městskou knihovnou, s Policií ČR, s místními hasiči i s okolními školami. Mezi dlouhodobé projekty patří Recyklohraní, Mléko do škol a Ovoce do škol.

Charakteristika ŠVP

1. Prioritní vzdělávací záměry školy:

Kvalitní vzdělávání
- Učíme žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě.
- Zavádíme do výuky efektivní metody, jako je činnostní učení, projektové a aktivní vyučování.
- Škola podporuje spolupráci mezi žáky a klade důraz na rozvoj dobrých vztahů.

Rovné vzdělání pro všechny
- Učitelé uplatňují při výuce individuální přístup k dětem.
- Škola je připravená vzdělávat žáky s poruchami učení, žáky s tělesným postižením i žáky nadané.

Bezpečné a zdravé prostředí
- Vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel.
- Učíme žáky vzájemné pomoci, respektu a sounáležitosti.
- Vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu.
- Učíme žáky prakticky chránit životní prostředí.

Škola jako součást života obce
- Připravujeme akce pro rodiče a veřejnost a spolupracujeme s obcí Bukovice.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
- umožňujeme žákům osvojit si strategie učení a motivujeme je k celoživotnímu učení
- klademe na žáky přiměřené nároky, vedeme je k dobrému zvládnutí základního učiva
- pomáháme podpořit sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti
- vedeme žáky k sebehodnocení a pochopení, proč se danému učivu učí
- podporujeme tvořivou činnost žáků

Kompetence k řešení problémů
- podněcujeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- vedeme žáky k vyhledávání informací, práci se zdroji, třídění, porovnávání a posuzování
- podporujeme projekty, kdy mohou žáci řešit problémy prakticky
- jako součást řešení problémů předkládáme práci s chybou

Kompetence komunikativní
- vedeme žáky ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování písemnému i ústnímu
- podporujeme aktivní naslouchání, vyjádření a obhajobu vlastních názorů
- rozvíjíme povědomí o jiných než verbálních způsobech komunikace
- využíváme různé informační prostředky a technologie pro komunikaci
- prostřednictvím komunikace vědomě budujeme vztahy a zlepšujeme vzájemnou spolupráci

Kompetence sociální a personální
- spolupracujeme a pomáháme si
- přijímáme svoji roli v pracovním kolektivu

- podílíme se na vytváření příjemné atmosféry, snažíme se o dobré mezilidské vztahy
- přispíváme k diskuzi v menších skupinách, respektujeme různá hlediska
- vytváříme si pozitivní představu o sobě samých, podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské
- vedeme žáky k spoluvytváření, pochopení a přijetí práv a povinností formulovaných školním řádem

- posilujeme schopnost vhodně reagovat v nepříznivých i v krizových situacích

- vedeme žáky k ochraně našich tradic, kulturního a historického bohatství a k aktivnímu zapojení do kulturních a sportovních aktivit

- klademe důraz na ochranu zdraví, rozvoj trvale udržitelného života a ochranu okolního přírodního prostředí

Kompetence pracovní
- využíváme různorodé materiály, nástroje a vybavení

- dodržujeme pravidla, vedeme žáky ke sledování kvality a funkčnosti výsledků pracovní činnosti

- klademe důraz na dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví, stejně jako i ochrany životního prostředí

- rozšiřujeme povědomí o možných profesních zaměřeních

Kompetence digitální
- při výuce používáme digitální zařízení, aplikace a služby
- vedeme žáky k získávání a vyhledávání dat a informací
- učíme se vytvářet a upravovat digitální obsah
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a především předcházíme negativním dopadům na fyzické a duševní zdraví
- při komunikaci a sdílení informací jednáme eticky

3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud učitel nebo rodič žáka zjistí, že má žák speciální vzdělávací potřeby, je ve spolupráci třídní učitelky a výchovné poradkyně školy vypracován Plán podpůrných opatření, který je realizován. Po určité době (obvykle 3 měsíce) je plán vyhodnocen a v případě potřeby je rodičům doporučeno vyšetření v odborném poradenském zařízení. Podle doporučení poradenského zařízení škola postupuje dále, nastavuje podpůrná opatření a realizuje dohodnuté postupy tak, aby se žákovi dostávalo vhodné opory.

Žáci nadaní

Pokud učitel nebo rodič žáka zjistí, že žák je nadaný, je ve spolupráci třídní učitelky a výchovné poradkyně školy vypracován Plán podpůrných opatření, který je realizován. Po určité době (obvykle 3 měsíce) je plán vyhodnocen a v případě potřeby je rodičům doporučeno vyšetření v odborném poradenském zařízení. Podle doporučení poradenského zařízení škola postupuje dále a rozvíjí nadání doporučenými postupy.

3. Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

seznamovací výlet, projektové dny
1.- 3. ročník - v rámci Dramatické výchovy, Českého jazyka a Čtení s porozuměním
4.- 5. ročník - v rámci Českého jazyka a Čtení s porozuměním

Výchova demokratického občana
1.- 3. ročník - v rámci Prvouky
4.- 5. ročník - v rámci Vlastivědy a Informatiky

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4.- 5. ročník - v rámci Přírodovědy, Vlastivědy, Anglického jazyka a Informatiky

Multikulturní výchova
1.- 3. ročník - v rámci Prvouky, Hudební výchovy, Anglického jazyka
4.- 5. ročník - v rámci Vlastivědy, Hudební výchovy, Výtvarné výchovy a Anglického jazyka

Environmentální výchova
výlety, exkurze a oslava Dne Země
1.- 3. ročník - v rámci Prvouky
4.- 5. ročník - v rámci Přírodovědy a Informatiky

Mediální výchova
prezentace školy směrem k rodičům a veřejnosti
1.- 3. ročník - v rámci Českého jazyka a Čtení s porozuměním
4.- 5. ročník **-** v rámci Českého jazyka, Čtení s porozuměním, Anglického jazyka a Informatiky
Formy vzdělávání žáků

Základní vzdělávání se uskutečňuje denní nebo distanční formou. Denní formou se rozumí výuka organizovaná pravidelně každý den v pětidenním vyučovacím týdnu v průběhu školního roku. Distanční forma vzdělávání je studium uskutečňované pomocí online vyučování.

Režim

Režim vyučovacích hodin a přestávek a rozdělení žáků do tříd při denní výuce je dán rozvrhem. Ten se nevztahuje na distanční vzdělávání, zde jsou respektována specifika tohoto způsobu vzdělávání. Délku výuky a přestávek stanovuje pedagog při distančním vzdělávání podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků, jejich schopnostem a reakcím. V případě technických problémů s online výukou postupuje škola individuálně a nabízí distanční výuku jiným vhodným způsobem.

Učební plán

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1.stupeň						
		1.– 5. ročník						
		Minimální časová dotace						
		1.	2.	3.	4.	5.	1.-5.	DČD
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7	7	7	6	6	33	
	Anglický jazyk	0	1	2	3	3	9	
Matematika	Matematika	4	4	4	4	4	20	
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	6	
	Přírodověda	0	0	0	2	2	3	1
	Vlastivěda	0	0	0	2	2	2	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	
Doplňující vzdělávací obory	Dramatická výchova	1	1	1	0	0	0	3
	Čtení s porozuměním	1	1	1	1	1	0	5
	Matematika hrou	1	1	1	1	1	0	5
Celková časová dotace		21	22	23	26	26	118	16

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět : **Český jazyk a literatura**

Charakteristika předmětu

V předmětu Český jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání.
Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli ve společnosti a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Obsah předmětu má komplexní charakter a pro přehlednost **je rozdělen do tří složek:**

Komunikační a slohové výchovy
Jazykové výchovy a
Literární výchovy.

Jednotlivé složky se vzájemně prolínají.

Komunikační a slohová výchova naučí žáka vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, ústně se vyjadřovat,rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, naučí žáka analyzovat text a kriticky posoudit jeho obsah. Naučí žáka vytvářet rozmanité stylistické žánry, posuzovat použité jazykové prostředky textové výstavby a rozumět kompozici textu.

Jazyková výchova předá žákovi vědomosti a dovednosti potřebné k osvojení spisovné podoby českého jazyka. Povede žáka k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování v ústní i písemné formě. Prohloubí obecné intelektové dovednosti, naučí porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se od počátku vzdělávání stane nástrojem získávání většiny informací, předmětem veškerého poznávání a celoživotního vzdělávání.

V literární výchově žák pozná prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názor na literární dílo. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získá čtenářské návyky, schopnosti interpretovat literární texty a tvořit vlastní literární produkci. Dospěje k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jeho postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jeho duchovní život.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování českého jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému ústnímu i písemnému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

• individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání, k vlastní tvůrčí produkci

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka **Českého jazyka a literatury** společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učí se zvládnout a využívat způsoby, metody a strategie efektivního učení tím, že dostane prostor pro naslouchání, čtení,ústní i písemný projev a tvořivé činnosti; bude veden k práci s informacemi, jejich třídění a uvádění do širších souvislostí, bude pracovat v týmu, učit se hrou, ve vzdělávacích projektech, v integrovaných oborech, bude pracovat s chybou a uplatní všestrannou vlastní prezentaci. Učí se poznávat smysl a cíl učení tím, že mu bude poskytována možnost aktivní účasti na učení, své poznatky a dovednosti bude aplikovat do praktického života a tvůrčích činností, bude poznávat účelnost a využitelnost vzdělání u sebe, své rodiny i ve společnosti.
Získává pozitivní vztah k učení tím, že bude rozvíjena vnitřní motivace k učení (známky a přijímací zkoušky nejsou tím nejdůležitějším), tzn. že bude prakticky poznávat užitečnost vzdělání ve svém životě, bude využívat svou individualitu, bude mít možnost výběru, bude zažívat úspěchy.
Posoudí vlastní pokrok v učení tím, že bude uplatňovat sebehodnocení a hodnocení spolužáků, bude pracovat se svým portfoliem a pozorovat vývoj svého vzdělávání. Učí se být zodpovědný za své vzdělávání a připravuje se na potřebu celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů: Na základě poznatků a dovedností žák rozpozná a pochopí problém, hledá jeho příčiny, vyhledává informace o vhodných způsobech řešení, navrhuje vlastní řešení, vyslovuje svůj názor, obhajuje jej, vyvozuje závěr a

uvědomuje si odpovědnost za své rozhodnutí tím, že budou předkládány simulované problémy i skutečné problémy ze života v nejrůznějších jazykových, slohových i literárních textech a při interpretaci textu se bude učit problém řešit; žák bude sám vyhledávat problémové situace v textech i v životních příbězích a bude je řešit při nácviku a tvorbě zpráv, rozhovorů, diskuse, kritiky, úvahy a při práci s dalšími publicistickými styly i literárními ukázkami; bude veden k organizování a řízení skupinové, projektové i dramatizační činnosti a k mimoškolním aktivitám a tak se bude učit prakticky řešit problémy.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v mluveném i psaném projevu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhovat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, tvorbě vlastních odborných i literárních prací, při besedách o knihách, při divadelních představeních, filmech i výstavách, v publikační činnosti, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media. Učí se zvládnout komunikaci s odlišnými skupinami lidí a řešit pomocí komunikace obtížné a ohrožující situace.

Kompetence sociální a personální: Spolupracuje ve skupině, přijímá svou roli, přispívá k dobrému výsledku práce skupiny, je ohleduplný k práci druhých a přispívá k vytváření dobrých mezilidských vztahů tím, že bude mít možnost pracovat v týmu různými formami a ne pouze frontálně, že bude často zařazována skupinová práce jako významná forma učení v jazykové , komunikační a literární výchově; žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv; bude se učit v humanizované a demokratizované škole, kde atmosféra a partnerské vztahy s pedagogy a spolužáky budou kladně působit na žákovu osobnost.

Kompetence občanské: Respektuje názory a přesvědčení druhých, odmítá útlak a násilí, ocení naše kulturní a historické dědictví, projevuje pozitivní postoje k uměleckým dílům, má smysl pro kulturu a tvořivost, zapojuje se do společenského a kulturního dění tím, že bude v procesu učení zapojován do interaktivních projektů, ve kterých bude poznávat osudy národů a jednotlivců (v literatuře,historii, hudbě, výtvarném umění, rodinné a občanské výchově), bude číst literární texty s občanskou tématikou, bude je interpretovat a mít tak příležitost vcítit se do nejrůznějších vztahů i dějů, poznávat různé charaktery, s kterými se může ztotožnit,

nebo je odsoudit a nechat na sebe působit příklady jejich jednání; bude získáván pro účast v různých soutěžích, bude mít možnost publikovat v třídním, školním nebo regionálním tisku, bude mít možnost účastnit se školních i mimoškolních veřejných vystoupení; zapojí se do různých forem spolupráce s představiteli obce a dalšími organizacemi. Při slohovém cvičení využije etickou výchovu, kterou si prohlubuje v rámci praktických cvičení.

Kompetence pracovní: Využívá znalosti, zkušenosti a dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura k vlastnímu rozvoji a přípravě na své povolání a budoucí život tím, že bude veden k pracovitosti a zodpovědnosti, že se naučí dodržovat hygienické normy při čtení, psaní a učení vůbec, že bude výsledky své práce využívat ve svém životě, v životě třídy, školy i rodiny, že pokrok v učení a zážitky úspěchů jej přesvědčí o prospěšnosti práce; bude se učit v podnětném a tvořivém pracovním prostředí a změnami pracovních okolností bude veden k adaptaci na nové pracovní podmínky; náročnost práce se bude postupně zvyšovat, aby žák upevňoval vlastní sebevědomí a prožíval sebeuspokojení.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Český jazyk a literatura

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 ***Rozvoj schopností a poznávání:*** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování;řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 3 ***Seberegulace a sebeorganizace:*** cvičení sebekontroly, sebeovládání ,vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

OSV 4 ***Psychohygiena:*** hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

OSV 5 ***Kreativita*****:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

OSV 6 ***Poznávání lidí:*** vzájemné poznávání ve třídě

OSV ***7*** ***Mezilidské vztahy:*** péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída, etická výchova

OSV 8 ***Komunikace:*** cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

OSV 9 ***Kooperace a kompetice:*** rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

OSV 10 ***Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:*** problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku
předmětu, problémy v seberegulaci

OSV 11 ***Hodnoty, postoje, praktická etika:*** dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 ***Kulturní diferenciace:*** poznávání vlastního kulturního zakotvení

MkV 2 ***Lidské vztahy:*** vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci

MkV 4 ***Multikulturalita:*** vstřícný postoj k odlišnostem

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 ***Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení****:* pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních
prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

MV 2 ***Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:*** různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou,
mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků
MV ***3*** ***Stavba mediálních sdělení:*** příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání
zpráv a dalších mediálních sdělení (skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

MV 4 ***Vnímání autora mediálních sdělení:*** identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení

MV 5 ***Fungování a vliv médií ve společnosti:*** role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat,
na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností

MV 6 ***Tvorba mediálního sdělení:*** uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, případně televizi, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
MV 7 ***Práce v realizačním týmu:*** redakce školního časopisu, rozhlasu, internetového média, případně televize; utváření týmu, význam
věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

3. Učební plán předmětu Český jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	7	7	7	6	6	33

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět : **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova
příbuzná
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů,

bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních
pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA
20. čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 1. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova
- čtení písmen, slov, vět
- čtení s porozuměním
- naslouchání
- psaní vět

- kultivovanému projevu na úrovni věku

Jazyková výchova
- správné výslovnosti hlásek
- rozvoji slovní zásoby
- chápání významu slov
- rozlišování - hlásky, slova, věty

Literární výchova
- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	*DV: pozná všechna písmena v tištěném i psaném textu* *DV: skládá slova a věty* *DV: používá základy techniky čtení* *DV: čte jednoduché texty*	**Hlásky, písmena, slabiky, slova,** **texty podle zvolené nácvikové metody čtení (analyticko-syntetická,** **genetická, globální)** **Skládání slov a vět** **Rozvoj techniky čtení** **Čtení jednoduchého písemného** **projevu**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení dovednosti a zapamatování*
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	*DV: rozumí čteným slovům, větám a textům* *DV: vštěpuje si hygienické návyky při čtení*	**Praktické čtení** - pozorné, přiměřeně rychlé **Věcné čtení** - porozumění slovům, větám **Hygienické návyky při čtení**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění a textům*
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	*DV: učí se naslouchat druhým, být pozorný a vyjadřovat svá přání* *DV: chápe roli mluvčího a posluchače* *DV: reaguje na jednoduché pokyny a sdělení*	**Praktické naslouchání** **Věcné naslouchání** **Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení** **Základní komunikační pravidla** - pozornost, naslouchání, role mluvčího a posluchače	*OSV 1 Rozvoj sociálních schopností:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění* *OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého*

			OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení emfatického a aktivního naslouchání
Mluvený projev			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	*DV: vyslovuje správně všechny hlásky, opravuje nesprávnou výslovnost*	**Správná výslovnost, řečová cvičení, oprava nesprávné výslovnosti**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání*
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	*DV: využívá hlasových a dechových cvičení* *DV: vštěpuje si základy mluveného projevu*	**Základy mluveného projevu** - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, přiměřené tempo	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění*
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	*DV: používá verbální a nonverbální prostředky řeči* *DV: poznává základní komunikační pravidla*	**Rozvoj slovní zásoby** **Verbální a nonverbální prostředky řeči (mimika, gesta)** **Základní komunikační pravidla** - role mluvčího a posluchače, zdvořilost, střídání rolí	*OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov*
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	*DV: dokáže vypravovat mluvený nebo slyšený text* *DV: vytvoří krátké komunikační žánry*	**Reprodukce textu** **Krátké komunikační žánry** - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz	*OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního*

			dne
OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	*DV: vypráví podle obrázků příběh, pracuje s obrazovými materiály*	**Vypravování na základě obrazového materiálu**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích*

Písemný projev			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	*DV: učí se základním hygienickým návykům při psaní*	**Správné sezení, držení psacího nástroje, hygiena zraku**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný	*DV: učí se psát správné tvary písmen a číslic, správně spojuje slabiky, slova, píše krátké věty*	**Technika psaní** - čitelný a přehledný písemný projev, úhlednost, úprava	*OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace*
projev	*DV: poznává správnou techniku psaní*	**Psaní jednotlivých písmen, číslic, spojování písmen a slabik, psaní slov, psaní krátkých vět**	
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	*DV: opisuje a přepisuje jednoduché texty DV: píše jednoduchá sdělení, krátké žánry písemného sdělení*	**Opisy, přepisy, interpunkční znaménka Psaní jednoduchých sdělení Žánry písemného projevu** - vzkaz, pozvánka, zápis do notýsku	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*DV: učí se rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slov, člení slova na hlásky, učí se odlišit krátké a dlouhé samohlásky* *DV: výslovnost souhláskových skupin* *DV: intonace vět*	**Sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek dlouhých a krátkých, souhlásek a souhláskových skupin, intonace vět** **Rozlišování zvukové a grafické podoby slova**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu	*DV: poznává a porovnává významy slov*	**Slova a pojmy** **Význam slov**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení dovedností zapamatování*

a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná			
OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	*DV: porovnává a třídí slova podle stanoveného hlediska* *DV: rozšiřuje si slovní zásobu*	**Porovnávání slov podle zobecňujícího významu** **Slovní zásoba**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov*
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	*DV: používá správné tvary*	**Poznávání správných tvarů slov**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	*DV: používá správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen i sloves v mluveném projevu*	**Poznávání správných tvarů podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu**	*OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost* *MV 5 vliv medií na každodenní život*

SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	*DV: učí se tvořit jednoduchá souvětí* *DV: správně řadí slova ve větě* *DV: používá základní interpunkční znaménka ve větách*	**Spojování slov do vět** **Stavba věty** **Pořádek slov ve větě** **Interpunkční znaménka ve větě**	*OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich	*DV: čte věty se správnou intonací podle postoje mluvčího*	**Modulace souvislé řeči** - intonace ve větách oznamovacích,	*OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly,*

vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky		tázacích, rozkazovacích	*sebeovládání*
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: *i/y po tvrdých a měkkých souhláskách* *i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně,* *ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat* *a místních pojmenování*	*DV: odlišuje v písmu krátké dlouhé samohlásky* *DV: používá základní interpunkční znaménka* *DV: píše správně hlásky, slabiky, slova, věty* *DV: používá velká písmena na začátku vět*	**Lexikální pravopis** - odlišování krátké a dlouhé samohlásky - používání tečky, čárky, otazníku, vykřičníku - správné psaní hlásek, slabik, slov, vět **Velká písmena na začátku vět**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování* *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*

Vzdělávací obsah předmětu v 1. - 5. ročníku

Vyučovací předmět : **Český jazyk a literatura**
Období – ročník : **1. období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 2. ročník)

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 2. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 2. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Zdokonalování techniky čtení
- Poslechu různých textů a práci s nimi

- Orientaci ve slovnících a encyklopediích
- Seznámení s útvary společenského styku, vypravování
- Úpravnému a čitelnému projevu
- Docvičování tvarů psacího písma
- Kultivovanému projevu

Jazyková výchova
- Učení o větě
- Správnému řazení slov ve větě a vět v textu
- Osvojení pravopisu – jevy ú/ů, ě, tvrdé a měkké souhlásky, párové souhlásky, velká písmena
- Osvojení základních druhů slov
- Poznávání slovních významů
- Dělení slova na slabiky

Literární výchova
- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			

OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti *OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*	*DV: rozvíjí plynulé čtení krátkých méně náročných textů* *DV: zdokonaluje techniku čtení* *DV: porozumí jednoduchým textům* *DV: při čtení získává informace a nachází klíčová slova* *DV: zlepšuje hygienické návyky při čtení*	**Praktické čtení** - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé čtení **Zdokonalování techniky čtení** **Cvičné texty pro nácvik techniky čtení** **Porozumění jednoduchým textům** **Věcné čtení** - čtení jako zdroj informací - čtení vyhledávací (klíčová slova) **Hygienické návyky při čtení**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení dovednosti a zapamatování* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	*DV: chápe jednoduché mluvené pokyny a reaguje na ně*	**Reakce na jednoduché pokyny a jednoduchá sdělení**	*OSV 1 Rozvoj sociálních schopností:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění* *OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování, cvičení empatického a aktivního naslouchání*
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	*DV: učí se respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru* *DV: snaží se vyjádřit svůj zážitek z naslouchání*	**Praktické naslouchání** - zdvořilé, ohleduplné, vyjádření kontaktu **Věcné naslouchání**- pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí - role mluvčího a posluchače	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání* *OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druh.*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÝ PROJEV			

OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	*DV: je schopen poznat chyby ve správné výslovnosti, snaží se správně vyslovovat*	**Jazykolamy, řečová cvičení Správná výslovnost, poznávání chyb ve výslovnosti**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebe-ovládání, regulace vlastního jednání a prožívání*
OVO 5:v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	*DV: zdokonaluje techniku mluveného projevu používání správného dýchání a tempa řeči v mluvených projevech*	**Technika mluveného projevu Cvičení zaměřená na hospodaření s dechem a užití správného tempa řeči**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění*
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	*DV: učí se volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních situacích DV: vštěpuje si základní komunikační pravidla*	**Vhodný výběr jazykových prostředků, mimika, gesta Základní komunikační pravidla** - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, role mluvčího a posluchače, střídání rolí, zdvořilost	*OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků, slov*
OVO 7: na základě vlastních zážitků vytvoří krátký mluvený projev OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	*DV: učí se tvořit krátké mluvené projevy DV: vypráví příběh podle obrázků*	**Komunikační žánry** - pozdrav, oslovení, prosba, omluva, vzkaz, dialog na základě obrazového materiálu	*OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích*
OVO 8: zvládá základní hygienické	*DV: upevňuje si základní hygienické*	**Správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:*

návyky spojené se psaním	*návyky spojené se psaním*		*řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	*DV: v zásadě píše správné tvary písmen a číslic, obvykle správně spojuje písmena i slabiky, učí se kontrolovat vlastní písemný projev* *DV: vštěpuje si zásady techniky psaní*	**Technika psaní** - úhledný, čitelný, přehledný písemný projev **Docvičování tvarů psacího písma,** **málo používaná písmena malé i velké abecedy** **Kontrola písemného projevu**	*OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací – uvolnění, relaxace*
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	*DV: učí se psát věcně i formálně správně jednoduchá sdělení* *DV: píše poznané jednoduché žánry písemného projevu*	**Žánry písemného projevu** - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, obrázková osnova vypravování, jednoduchá osnova vypravování	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky* *DV: umí dělit hlásky* *DV: snaží se používat zásady modulace souvislé řeči*	**Slovo – hlásky, slabiky** **Dělení hlásek** **Sluchové rozlišení hlásek** **Modulace souvislé řeči** - tempo, intonace, přízvuk, hlasitost	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*

SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 13: porovnává významy slov, *zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává* *v textu slova příbuzná* *OVO 14: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj,* *věc, okolnost, vlastnost*	*DV: učí se porovnávat a třídit slova* *podle zobecněného významu* *DV: významy podstatných jmen* *DV: zná aktivně abecedu, vyhledává* *a zařazuje slova podle abecedy*	**Významy slov** **Slova podle zobecněného významu** **Podstatná jména** **Abeceda, řazení slov podle abecedy** **Vyhledávání v seznamech**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *Cvičení dovedností zapamatování* *MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky* *ve sdělení – výběr slov*
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	*DV: seznamuje se se slovními druhy,* *poznává podstatná jména a slovesa* *v základním tvaru*	**Slovní druhy** - podstatná jména - slovesa v základním tvaru	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 16: užívá v mluveném projevu *správné gramatické tvary podstatných* *jmen, přídavných jmen a sloves*	*DV: učí se užívat v mluveném projevu* *správné gramatické tvary podstatných* *jmen a sloves*	**Správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves v mluveném projevu**	*OSV 8 Komunikace: komunikační dovednost* *MV 5 Vliv medií na každodenní život*
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších *souvětí vhodnými spojkami a jinými* *spojovacími výrazy*	*DV: vytváří jednoduchá souvětí, učí se* *vybírat spojky nebo spojovací výrazy*	**Věta, pořádek slov ve větě** **Řazení vět v textu** **Věty podle postoje mluvčího**	*OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání* *učebních problémů vázaných na látku* *předmětu*

OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět *podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření vhodné jazykové a zvukové* *prostředky*	*DV: poznává v textu druhy vět podle* *postoje mluvčího* *DV: rozeznává správná interpunkční* *znaménka ve větách oznamovacích,* *tázacích, rozkazovacích*	**Věty podle postoje mluvčího** **Interpunkční znaménka** - tečka, vykřičník, otazník	*OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání:* *cvičení sebekontroly, sebeovládání* *OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování*

PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: *i/y po tvrdých a měkkých souhláskách* *i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně,* *ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat* *a místních pojmenování*	*DV: odůvodňuje a píše správně: i/y* *po tvrdých a měkkých souhláskách,* *dě,tě,ně, ú/ů,bě, pě, vě mimo morfologický šev, párové souhlásky* *DV: píše velká písmena na začátku vět* *a v typických příkladech vlastních jmen osob a zvířat*	**Pravopis lexikální** - y/i po tvrdých a měkkých souhláskách - ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě mimo morfologický šev - orientačně párové souhlásky - velká písmena na začátku vět - vlastní jména osob a zvířat	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování* *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby	*DV: snaží se rozpoznat své zážitky*	**Zážitky z čtení a naslouchání** **Vyjadřování dojmů a pocitů z**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti,*

a zaznamenává je	*z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity*	**četby literárních textů**	*otevřená pozitivní komunikace*
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku *OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopnost*	*DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu* *DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: účastní se dramatizací, přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	**Vypravování čteného a slyšeného textu** **Přednes vhodných literárních textů** **Dramatizace** **Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle* *OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	*DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších* *DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář* *DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku* *DV: poznává a navštěvuje divadelní představení*	**Literární druhy** - poezie, próza **Literární pojmy** - básník, spisovatel, kniha, čtenář **Literární žánry** - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	*OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě* *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce* *MV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

Vyučovací předmět : **Český jazyk a literatura**
Období – ročník : **1. období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 3. ročník)
Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

2. porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
3. respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
4. pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
5. v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
6. volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
7. na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
8. zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
9. píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
10. píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
11. seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

12. rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
13. porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
14. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
15. rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
16. užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
17. spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
18. rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
19. odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
21. vyjadřuje své pocity z přečteného textu
22. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
23. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZŠ

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura v 3. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- Plynulému čtení s porozuměním
- Porozumění písemným nebo mluveným pokynům
- Respektování základních komunikačních pravidel v rozhovoru
- Vytvoření krátkého mluveného projevu
- Osvojení základních hygienických pravidel spojených se psaním
- Psaní věcně i formálně správného jednoduchého sdělení
- Kultivovanému projevu

Jazyková výchova

- Rozlišení grafické a zvukové podoby slova
- Porovnávání významu slov
- Rozlišení slovních druhů v základním tvaru
- Užití správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves
- Volbě vhodných jazykových i zvukových prostředků
- Odůvodňování a správnému psaní i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech
- Správnému psaní typických příkladů vlastních jmen

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	*OVO 1: rozvíjí plynulé čtení náročnějších textů*	**Praktické čtení** - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé, čtení hlasité i tiché. **Zdokonalování techniky čtení** **Porozumění přiměřeným**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*

		textům	
OVO 2: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	*OVO 2: vyhledá klíčová slova a věty v textu, získá při čtení základní informace DV: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti*	**Věcné čtení** - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova, věty) **Hygienické návyky při čtení**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovedností zapamatování*
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	*OVO 3: získává zážitky z naslouchání a vyjadřuje své dojmy DV: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru*	**Praktické naslouchání** - zdvořilé, ohleduplné, kontakt s partnerem **Věcné naslouchání** - pozorné, soustředěné, aktivní reakce na mluvčího **Role mluvčího a posluchače, střídání rolí** **Zážitkové naslouchání**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého*

MLUVENÝ PROJEV			
OVO 4: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	*OVO 4: umí správně vyslovit nejznámější přejatá slova DV: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou výslovnost*	**Cvičení správné výslovnosti (slova přejatá) Oprava nesprávné a nedbalé výslovnosti**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání*
OVO 5: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	*OVO 5:: v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči*	**Technika mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, tempo, plynulost, zvukové prostředky řeči –**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění*

		intonace, hlasitost, přízvuky	
OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	*OVO 6: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích*	**Základní komunikační pravidla** - oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí, zdvořilé vystupování **Výběr jazykových prostředků** **Mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)**	*OSV 8:Komunikace: řeč těla, zvuků, slov dovednosti pro sdělení verbální a neverbální*
OVO 7: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev *OVO 11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh*	*OVO 7: začíná používat vyjadřování závislé na komunikační situaci* *OVO 11: vypravuje podle obrazového materiálu* *DV: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev*	**Komunikační žánry** - vypravování podle osnovy - vypravování podle obrazového materiálu - vypravování podle vlastních zážitků **Základy mluveného projevu závislého na komunikační situaci**	*OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne* *OVO 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích*
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	*OVO 8: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*	**Základní hygienické návyky** - správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena	*OVO 9: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena*	**Technika psaní** - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	*OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, dovednosti zvládání*

i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	*i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev*	**Kontrola vlastních písemných projevů**	*stresových situací – uvolnění, relaxace*
OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	*OVO 10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení*	**Žánry písemného projevu** - vypravování podle osnovy, popis zvířete, popis předmětu, omluvenka, blahopřání	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
OVO 12: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	*DV: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova* *DV: správně vyslovuje samohlásky a souhláskové skupiny* *DV: produkuje souvislou řeč*	**Zvuková a grafická podoba slov** **Výslovnost souhláskových skupin** **Výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek** **Spisovná a nespisovná výslovnost** **Modulace souvislé řeči** - intonace, přízvuky, hlasitost, tempo	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
OVO 13: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	*DV: zná aktivně abecedu, vyhledává a zařazuje slova podle abecedy* *DV: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*	**Slova a pojmy** **Abeceda, řazení slov podle abecedy** **Vyhledávání v seznamech** **Význam slov, porovnávání významů slov** **Slova souznačná a protikladná**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
OVO 14: porovnává a třídí slova	*OVO 14: porovnává a třídí slova*	**Porovnávání a třídění slov**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání*

podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	*podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*	**podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost**	*mediálních sdělení: hodnotící prvky ve sdělení – výběr slov*
TVAROSLOVÍ			
OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	*OVO 15: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*	**Slovní druhy, zařazování slov v základním tvaru ke slovním druhům**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 16: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	*OVO 16: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves DV: skloňuje a časuje DV: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*	**Mluvnické kategorie podstatných jmen: pád, číslo, rod Mluvnické kategorie sloves: osoba, číslo, čas Skloňování a časování**	*OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti MV 5 Vliv medií na každodenní život*
SKLADBA			
OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	*OVO 17: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*	**Věta jednoduchá, spojování vět do jednoduchých souvětí Spojky a jiné spojovací výrazy**	*OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*
OVO 18: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové	*OVO 18*: *rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové*	**Věty podle postoje mluvčího Melodie věty**	*OSV 3 Sebekontrola, sebeovládání: cvičení sebekontroly, sebeovládání*

i zvukové prostředky	*i zvukové prostředky*		*OSV 8 Komunikace: dovednosti pro verbální sdělování*
PRAVOPIS			
OVO 19: odůvodňuje a píše správně: *i/y po tvrdých a měkkých souhláskách* *i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně,* *ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat* *a místních pojmenování*	*OVO 19: odůvodňuje a píše správně* *i/y* *po tvrdých a měkkých souhláskách* *i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně,* *ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat* *a místních pojmenování*	**Vyjmenovaná slova** **Slova příbuzná** **Skupiny bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev)** **Vlastní jména míst** - obce, řeky, hory **Psaní nejčastějších přejatých slov**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování* *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu	*OVO 21: vyjadřuje své pocity z přečteného textu*	**Zážitkové čtení** - čerpání prožitků a dojmů z literárních textů **Vyjadřování pocitů**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená* *pozitivní komunikace*
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			

OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku *OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*	*OVO 20: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text, účastní se dramatizací, přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*	**Přednes vhodných literárních textů** **Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu** **Dramatizace** **Vlastní výtvarný doprovod** **Rozvoj čtenářství**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a pro-žívání, vůle* *OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	*OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*	**Literární druhy** - poezie, próza, drama **Literární žánry** - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec	*OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě* *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce* *MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

Vyučovací předmět : **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **2. období - 4. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)
Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace, etické kodexy
9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 4. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova

- čtení s porozuměním potichu i nahlas
- reprodukci přiměřeně složitých sdělení
- náležité intonaci podle komunikačního záměru
- užívání spisovné výslovnosti, etická výchova
- psaní jednoduchých komunikačních žánrů

Jazyková výchova

- rozvíjení slovní zásoby
- rozlišování spisovných a nespisovných tvarů
- rozlišování slovních druhů a jejich využívání v gramaticky správných tvarech v mluveném projevu
- rozlišování věty jednoduché a souvětí, užívání vhodných spojovacích výrazů
- rozvíjení základů správného pravopisu

Literární výchova

- poslechu literárních textů
- zážitkovému čtení a naslouchání
- tvořivým činnostem s literárním textem
- orientaci v základních literárních pojmech

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO I : čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	*OVO 1: ví, co obsahuje dodržování správné techniky čtení* *DV: podle svých schopností přečte předem připravený text správnou technikou čtení* *DV: po tichém čtení je schopen reprodukovat text - zachytí posloupnost děje* *DV: čte s porozuměním textu* *DV:snaží se přednes čteného textu* *DV: dodržuje hygienické návyky*	**Praktické čtení** - pozorné, plynulé, přiměřeně rychlé **Uvědomělé hlasité čtení** - dodržování správné techniky čtení **Tiché čtení** - schopnost reprodukce posloupnosti děje **Čtení s porozuměním** **Čtení s přednesem** **Hygienické návyky při čtení**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění* *dovednosti pro učení a studium*
OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	*OVO 2: rozumí pojmům podstatné a okrajové informace* *DV: ve vhodné úpravě zaznamená s pomocí učitele podstatné informace* *DV: začíná používat slovník a encyklopedii*	**Věcné čtení** - čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací (klíčová slova a věty) **Záznam podstatných informací** **Literární slovník, encyklopedie**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky,* *výběr slov a záběrů* *identifikace základních orientačních prvků v textu*

NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	*OVO 3: je ohleduplný a zdvořilý k partnerovi, navazuje s ním kontakt* *DV: odliší od sebe jednoduché druhy sdělení*	**Praktické naslouchání** - zdvořilost, ohleduplnost, kontakt s partnerem **Posuzování úplnosti jednoduchého sdělení**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvič. sebekontroly a sebeovládání* *OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	*OVO 4: při naslouchání je pozorný, ohleduplný, aktivní, zná roli mluvčího a posluchače, uvědomuje si střídání rolí* *DV: rozliší podstatná fakta ve sdělení, v případě potřeby využívá kladení otázek; snaží se správně sdělení reprodukovat* *DV: pojmenuje situace, které může nesprávně reprodukovaný obsah sdělení způsobit* *DV: sděluje své dojmy a pocity*	**Věcné naslouchání** - pozorné, soustředěné, aktivní role mluvčího a posluchače, střídání rolí **Reprodukce přiměřeně složitého sdělení, reprodukce podstatných fakt, kladení otázek** **Záznam slyšeného projevu** **Zážitkové naslouchání**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů*
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	*OVO 5: používá základní komunikační pravidla* *DV: dokáže správně oslovit,*	**Základní komunikační pravidla** - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, oslovení,	*OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích* *OSV 8 Komunikace: řeč těla,*

	zahájit *i ukončit dialog i telefonický rozhovor* *DV: rozpozná odlišné vedení a obsah* *telefonického rozhovoru (přivolání pomoci, linka bezpečí, běžný hovor,* *manipulativní hovor – cizí osoba)* *DV: pozná, když uslyší záznamník, ví,* *kdy začít se zanecháním vzkazu*	zahájení a ukončení dialogu **Komunikační žánry** - dialog, telefonický rozhovor, vypravování vlastních zážitků, popis osob, zvířat, věcí	*zvuků,* *slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace*
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	*OVO 6: vyjmenuje, kde a jakým způsobem se setkává s reklamou* *DV: podle vlastních zkušeností a znalostí odhaluje cíl reklamy, její manipulativnost*	**Reklamy**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	*OVO 7: zná a uvědoměle využívá techniku mluveného projevu* *DV: odhadne, jak působí intonace,* *pauzy a tempo na jiného člověk* *DV: vyjadřuje se podle svého komunikačního záměru a komunikační situace*	**Základy techniky mluveného projevu** - intonace, přízvuk, pauzy, plynulost, zvukové prostředky řeči **Vyjadřování závislé na komunikační situaci a komunikačním záměru** **Mimojazykové prostředky řeči** **Zdvořilé vyjadřování**	*OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální* *(technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování*)
OVO:8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	*DV: rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost* *DV: zná situace, kde by se měl spisovný jazyk používat*	**Výběr vhodných jazykových prostředků podle komunikační situace** **Spisovná a nespisovná výslovnost**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání a prožívání*

			MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	*OVO 9: podle daného návodu napíše* *obsahově i formálně správně vzkaz,* *oznámení, pozvánku i zprávu* *DV: umí číst tiskopisy, uvědomuje si* *potřebnost a důležitost uváděných* *údajů* *DV: zná a dodržuje techniku psaní,* *především úhlednost a čitelnost* *DV: dodržuje hygienické návyky při psaní* *DV: kontroluje své písemné projevy*	**Technika psaní** - úhledný, přehledný, čitelný písemný projev **Kontrola vlastních textů** **Hygienické návyky při psaní** **Žánry písemného projevu** - vzkaz, oznámení, pozvánka, zpráva, vypravování, popis, dopis,jednoduché tiskopisy – dotazník, přihláška	*OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy* *OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti* *MV 2 Interpretace mediálního sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění *a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev* *s dodržením časové posloupnosti*	*OVO 10: rozpozná základní části osnovy vyprávění, s pomocí učitele* *vytváří a zapisuje podrobněji její jednotlivé části* *DV: dokáže předložené osnovy využívat*	**Vytváření osnovy** **Základní části osnovy** **Využívání osnovy při psaní vypravování, popisu, dopisu** **Vypisování jednoduchých údajů** **ze slovníku a encyklopedie**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj* *základních rysů kreativity*

	DV: seznámí se s odlišnostmi mezi vyprávěním, popisem a dopisem, *získané informace prakticky dokáže* *využít, začíná využívat informace ze slovníku a encyklopedie*		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
spisovně vyslovuje česká a nejčastěji *užívaná cizí slova*	*DV: zná zásady spisovné výslovnosti* *DV: moduluje souvislou řeč* *DV: člení souvislou řeč*	**Zásady spisovné výslovnosti** **Modulace souvislé řeči** **Členění souvislé řeči**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání* *OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči*
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			
OVO 11: porovnává významy slov, *zvláště stejného nebo podobného významu*	*OVO 11: orientuje se v uváděných* *pojmech a dokáže je od sebe odlišit* *i využívat*	**Slovní zásoba** - slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení dovedností zapamatování*
OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	*OVO 12: naznačí stavbu slova – kořen, předponu a příponovou část* *DV: učí se správně využívat stavbu* *slova při dělení slov* *DV: v příponové části odlišuje při skloňování a časování koncovku*	**Stavba slova** - kořen, předpona, přípona **Dělení slov na konci řádku** **Rozlišení přípony a koncovky při skloňování a časování**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, dovednosti pro učení*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
TVAROSLOVÍ			

OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	*OVO 13: zná správné otázky a další pomůcky při rozlišování slovních druhů a používá je DV: skloňuje a časuje slova, uvědomuje si gramaticky správné tvary DV: určuje základní mluvnické kategorie, zvratná slovesa*	**Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen Mluvnické kategorie: pád, číslo, rod, vzor Časování sloves Mluvnické kategorie: osoba,číslo, čas Rozlišování zvratných sloves**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, dovednosti pro učení OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti*
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	*OVO 14: Rozliší slova spisovná a nespisovná DV:Zachytí nespisovné tvary slov i odlišnou výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin*	**Spisovné a nespisovné tvary slov Odlišná výslovnost hlásek v nespisovných tvarech slov**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení*
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	*OVO 15: vyhledá úplnou základní skladební dvojici ve větě jednoduché a označí ji DV: pozná věty jednoduché, které nemají úplnou základní skladební dvojici, a určí jejich základ DV: orientuje se v pořádku slov ve větě*	**Základní skladební dvojice Neúplná základní skladební dvojice Základ věty Pořádek slov ve větě**	*OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	*OVO 16: podle počtu sloves bezpečně rozliší větu jednoduchou od souvětí DV: podle počtu sloves spočítá počet vět v souvětí, všímá si spojovacích výrazů*	**Věta jednoduchá a souvětí Určování počtu vět v souvětí**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení*

Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	*OVO 17: pozná nevhodný výběr spojovacího výrazu v závislosti na smysluplnosti sdělení*	**Spojky a jiné spojovací výrazy v souvětí** **Obměna spojek a spojovacích výrazů**	*OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti*
PRAVOPIS			
OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	*OVO 18: přiřazuje k vyjmenovaným slovům i slova příbuzná – odůvodní pravopis* *DV: učí se využívat pomůcky při řešení správného pravopisu – např. Pravidla českého pravopisu* *DV: vysvětlí pravidlo psaní předložek z, s (2. a 7. pád)* *DV: zeměpisné názvy* *DV: orientuje se ve správném psaní koncovek sloves v přítomném čase*	**Lexikální pravopis** - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná - psaní předložek z, s - předpony od-, nad-, před-, pod-, roz-, bez- - vlastní jména nejvýznamnějších hor, řek, států **Morfologický pravopis** - koncovky podstatných jmen podle vzorů - slovesa v přítomném čase **Pravidla českého pravopisu**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování* *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*
OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	*OVO 19: řeší správně shodu přísudku s podmětem v psaném projevu*	**Syntaktický pravopis** - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			

OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	*OVO 20: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky*	**Zážitkové čtení a naslouchání** - získávání pocitů a dojmů	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
	DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu při poslechu i četbě literárních textů	**Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací** **Rozvoj čtenářství**	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	*OVO 21: přednáší vhodné literární texty* *DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text* *DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma* *DV: účastní se dramatizací a přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence* *MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	*OVO 22: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text* *DV: pojmenovává na základě nabídky*	**Umělecké a neumělecké texty** **Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních*

	různé typy uměleckých a neuměleckých textů		
OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	*OVO 23: zná základní literární druhy* *DV: odliší od sebe pohádku, bajku a povídku* *DV: používá a dovede vysvětlit pojmy spisovatel, básník, báseň próza* *DV: vyznačí v básni slova, která se*	**Základní literární pojmy** - literární druhy – poezie, próza,drama - literární žánry – báseň, pohádka, bajka, povídka	*MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)* *MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
	rýmují; odlišuje pojmy rým - verš *DV: na základě vlastních zkušeností objasní rozdílnou roli herce a režiséra* *DV: využívá k četbě časopisy pro děti* *DV: navštěvuje knihovnu* *DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti*	- spisovatel, básník, báseň, próza - verš, rým, přirovnání - divadelní přestavení, herec, režisér **Časopisy pro děti** **Film a televize**	

Vyučovací předmět : **Český jazyk a literatura**

Období – ročník : **2. období - 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku (ČJ 5. ročník)

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
2. rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
3. posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
4. reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
5. vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
6. rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
7. volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
8. rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace, etický kodex

9. píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
10. sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA
11. porovnává významy slov, zvláště stejného nebo podobného významu
12. rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
13. určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
14. rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
15. vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
16. odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
17. užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
18. píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
19. zvládá základní příklady syntaktického pravopisu
LITERÁRNÍ VÝCHOVA
20. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
21. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
22. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
23. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Cílové zaměření předmětu ve 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:

Komunikační a slohová výchova
- čtení s porozuměním
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- reprodukuje sdělení a pamatuje si podstatná fakta
- vytváří osnovu a na jejím základě krátký mluvený i písemný projev
- volí náležitou intonaci i spisovnou výslovnost podle komunikační situace, etická výchova
- správně píše jednoduché komunikační žánry

Jazyková výchova
- rozšiřování slovní zásoby

• stavba slova
• základní orientace v lexikálním, syntaktickém i morfologickém pravopise
• využívání správných tvarů slov v mluveném i písemném projevu
• využívání jednoduchých vět i souvětí ke komunikaci

Literární výchova
• poslechu literárních textů
• zážitkovému čtení a naslouchání
• tvořivým činnostem s literárním textem
• poznávání základních literárních pojmů

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČTENÍ			
OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	*OVO 1: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas* *DV: stále zdokonaluje techniku čtení* *DV: pozná orientační prvky v textu* *DV: snaží se číst s přednesem* *DV: dodržuje hygienické návyky při čtení*	**Praktické čtení** - pozorné, plynulé přiměřeně rychlé, uvědomělé hlasité čtení, tiché čtení – pozorné čtení **Zdokonalování techniky čtení** **Znalost orientačních prvků v textu** **Porozumění čteným textům** **Čtení s přednesem** **Hygienické návyky při čtení**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, dovednosti* *pro učení a studium*

OVO 2: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	*OVO 2*: *rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává* *DV: využívá slovníky a encyklopedie*	**Věcné čtení** - čtení jako zdroj informací čtení vyhledávací – rozlišení podstatných a okrajových informací záznam podstatných informací **Využívání slovníků a encyklopedií**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hodnotící prvky,* *výběr slov a záběrů, identifikace základních orientačních prvků v textu*
NASLOUCHÁNÍ			
OVO 3: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	*OVO 3*: *posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení*	**Praktické naslouchání** - ohleduplné, zdvořilé, vyjadřující kontakt s partnerem **Věcné naslouchání** - pozorné, soustředěné, s aktivní reakcí na mluvčího, posuzování úplnosti nebo neúplnosti jednoduchého sdělení	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání* *OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy,empatie a pohled na svět očima druhého*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	*OVO 4: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta* *DV: zaznamená slyšený projev a reaguje na něj otázkami* *DV: sděluje své dojmy z naslouchání*	**Zaznamenávání slyšeného projevu** **Reakce otázkami** **Zapamatování podstatných fakt** **Reprodukce obsahu slyšeného projevu** **Zážitkové naslouchání**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů*
MLUVENÝ PROJEV			
OVO 5: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	*OVO 5*: *vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku* *DV: dokáže ústně podat zprávu*	**Základní komunikační pravidla** - střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování **Komunikační žánry**	*OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli, hledání pomoci při potížích* *OSV 8 Komunikace: řeč těla, zvuků,*

	a oznámení, umí vypravovat *DV: dodržuje základní komunikační* *pravidla*	- dialog, telefonický rozhovor, zpráva, oznámení, vypravování	*slov, specifické komunikační dovednosti, dialog, komunikace v různých situacích, otevřená a pozitivní komunikace*
OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	*OVO 6: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě*	**Reklamy**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:* *pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, hodnotící* *prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)*
OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého *komunikačního záměru*	*OVO 7: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého* *komunikačního záměru*	**Základy techniky mluveného projevu** - vyjadřování závislé na komunikačním záměru **Mimojazykové prostředky řeči**	*OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování verbální i neverbální* *(technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)*
OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji *užívá podle komunikační situace*	*OVO 8: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji* *užívá podle komunikační situace*	**Vyjadřování závislé na komunikační situaci** **Využívání spisovné a nespisovné výslovnosti** **Zdvořilé vyjadřování**	*OSV3s eberegulacee,sebeorganizace cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace vlastního jednání, prožívání* *Mk 1 Kulturnídiferenciace:poznávání vlastního kulturního zakotvení*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové témata**
PÍSEMNÝ PROJEV			
OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	*OVO 9: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry* *Odliší popis od vyprávění* *DV: pozná rozdíl mezi soukromým*	**Upevňování techniky psaní** - dodržování základních hygienických návyků při psaní **Komunikační žánry** - zpráva, oznámení, dopis, popis,	*OSV 7 Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy* *OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti* *MV 2 Interpretace mediálního sdělení*

	a úředním dopisem *DV: zdokonaluje techniku psaní* *DV: dodržuje základní hygienické návyky při psaní*	inzerát, tiskopisy – dotazník, dotazník, přihláška	*a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce*
OVO 10: sestaví osnovu vyprávění *a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev* *s dodržením časové posloupnosti*	*OVO 10*: *sestaví osnovu vyprávění* *a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev* *s dodržením časové posloupnost* *DV: účastní se na tvorbě třídního nebo školního časopisu*	**Vyprávění** **Vytváření osnovy** **Vytváření vlastního vyprávění s dodržováním časové posloupnosti** **Třídní a školní časopis**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: tvorba mediálního sdělení pro školní* *časopis, rozhlas, televizi či internetové* *médium* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj* *základních rysů kreativity*
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA			
Spisovně vyslovuje česká a běžně *užívaná cizí slova*	*DV: dodržuje zásady spisovné výslovnosti* *DV: využívá v mluvené řeči tempo,* *intonaci přízvuky* *DV: správně vyslovuje běžná cizí slova*	**Zásady spisovné výslovnosti** **Modulace souvislé řeči** - tempo, intonace, přízvuk **Výslovnost nejpoužívanějších cizích slov**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly a sebeovládání* *OSV 8 Komunikace: dovednosti pro sdělování – technika řeči*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SLOVNÍ ZÁSOBA A TVOŘENÍ SLOV			

OVO 11: porovnává významy slov, *zvláště stejného nebo podobného významu*	*OVO 11: porovnává významy slov,* *zvláště stejného nebo podobného významu*	**Slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení dovedností zapamatování*
12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	*OVO 12: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*	**Stavba slova** - kořen, předpona, přípona, koncovka, slova příbuzná **Dělení slov na konci řádku**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, dovednosti pro učení*
TVAROSLOVÍ			
OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je OVO *v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*	*OVO 13: určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je* *v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu* *DV: určuje mluvnické kategorie podstatných jmen* *DV: rozlišuje přídavná jména tvrdá* *a měkká* *DV: určuje mluvnické kategorie sloves* *DV: pozná zvratné sloveso* *DV: rozliší slovesné tvary*	**Slovní druhy ohebné i neohebné** **Podstatná jména** - mluvnické kategorie – pád, číslo, rod vzor **Přídavná jména** - rozlišení přídavných jmen tvrdých a měkkých **Slovesa** - mluvnické kategorie – osoba, číslo, způsob (oznamovací, rozkazovací), čas **Poznávání zvratných sloves** **Jednoduché a složené slovesné tvary**	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání:* *řešení problémů, dovednosti pro učení* *OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti*
OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	*OVO 14: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*	**Slova spisovná a nespisovná**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
SKLADBA			
OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	*OVO 15: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty*	**Základní skladební dvojice** **Podmět holý a rozvitý** **Přísudek holý a rozvitý** **Část podmětová a část přísudková v neúplných základních skladebních dvojicích**	*OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu*
OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	*OVO 16: odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí*	**Věta jednoduchá a souvětí** **Změna jednoduché věty v souvětí**	*MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných sdělení*
OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	*OVO 17: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*	**Spojky a spojovací výrazy** **Vnímání spojek a, i, ani, nebo,že, protože, když**	*OSV 8 Komunikace: komunikační dovednosti*
PRAVOPIS			
OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	*OVO 18: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách* *DV: uvědomuje si psaní předpon s-, z-, vz-* *DV: použije pravidlo pro psaní předložek z, s (2. a 7. pád)* *DV: učí se správně psát zeměpisné názvy* *DV: koncovky podstatných jmen píše*	**Lexikální pravopis** - vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná v rozšířené slovní zásobě - předpony s-, z-, vz – orientačně - vlastní jména národností, států planet **Morfologický pravopis** - předložky s, z - koncovky podstatných jmen podle vzorů - pravopis sloves v přítomném čase	*OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: řešení problémů, cvičení dovedností zapamatování* *OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*

	podle vzorů *DV: koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých píše podle vzorů* *DV: správně řeší pravopis u sloves* *v přítomném čase* *DV: pracuje s Pravidly českého pravopisu*	**Pravidla českého pravopisu**	
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	*OVO 19: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*	**Syntaktický pravopis** - shoda přísudku s holým podmětem v jednoduchých případech	*OSV 3 Seberegulace* *a sebeorganizace: cvičení sebekontroly*
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 20: *vyjadřuje své dojmy z četby* *a zaznamenává je*	*OVO 20*: *vyjadřuje své dojmy z četby* *a zaznamenává je* *DV: získává vztah k literatuře a čte* *knihy podle svých zájmů*	**Pocity a prožitky při poslechu a četbě** **Vyjadřování dojmů z četby a poslechu** **Výchova k čtenářství**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená* *a pozitivní komunikace*
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní *literární text na dané téma* *OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	*OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní* *literární text na dané téma* *DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: Zpracuje a přednese literární referát* *DV: účastní se dramatizací a*	**Volná reprodukce přečteného nebo** **slyšeného literárního textu** **Přednes vhodných literárních textů** **Literární referáty** **Dramatizace: nácvik hříčky, scénky** **Vlastní tvořivé psaní**	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj* *základních rysů kreativity, tvořivost* *v mezilidských vztazích* *OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj* *individuálních a sociálních dovedností*

	přijímá role *DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace* *OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	**Vlastní výtvarný doprovod** **Umělecké a neumělecké texty**	*pro etické zvládnutí soutěže a konkurence* *MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení* *týmu, komunikace a spolupráce v tým MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	*OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy* *DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech* *DV: Zná časopisy pro děti a mládež* *DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti* *DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu*	**Literární druhy** - poezie, próza, drama **Literární žánry** - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání **Časopisy pro děti a mládež** **Film a televize** **Poznávání informačních zdrojů**	*MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu* *(role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)* *MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět : **Matematika**

Charakteristika předmětu:

V předmětu Matematika je realizován obsah vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace**,** oboru Matematika a její aplikace.
Mezi hlavní cíle matematiky 1.období patří vnímání významu matematiky založeného především na aktivních činnostech a jejich použití v praktickém životě. Žáky postupně vedeme k získání matematické gramotnosti tak, aby si uvědomovali, že se matematika prolíná celým základním vzděláváním.
Žáci v ní mají získat početní dovednosti v oboru přirozených čísel do 1 000, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky , odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.
Matematika by měla být postavena na rozvíjení vlastních zkušeností žáků, potřeby počítat, kreslit, hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující.

Ve vzdělávacím předmětu matematika směřujeme výuku ještě specificky k :
- porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjení pozornosti, přesnosti, vytrvalosti
- rozpoznávání různých typů změn na jejichž základě se učí uvažovat, svoji práci kontrolovat, srovnávat
- učení sebedůvěry, sebekázně a vzájemným vztahům ve skupině, třídě, škole
- uplatnění logického myšlení na základě řešení problémových situací, jejichž obtížnost je závislá na rozumové vyspělosti žáků, logické uvažování může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používání některých dalších pomůcek, které umožňují přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v základech rýsovacích technik

Vzdělávací oblast matematika je tvořena v tomto období třemi tématickými okruhy:
a) Čísla a početní operace
b) Závislosti, vztahy a práce s daty
c) Geometrie v rovině a v prostoru
Matematika se vyučuje ve všech ročnících 1. období. Část geometrická prolíná matematikou v 1. a 2.ročníku, od 3.roč. je doporučena 1 hodina týdně.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
• využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
• rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
• rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
• rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
• vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
• vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
• provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
• přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
• rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

• rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka matematiky vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: Učí se metodám poznávání matematiky a využívá je v praktických činnostech tím,že učitel seznamuje žáky s několika různými postupy řešení a při výuce používá matematické termíny, znaky,symboly,rozvíjí kreativitu a učební dovednosti žáků,potřebné k samostatnému učení(makety peněz,matematické pomůcky),používá vhodné učební pomůcky(rýsovací potřeby,obrazový materiál,pracovní listy) a věnuje se dovednosti autokorekce chyb.

Kompetence k řešení problémů: Učí se řešit problémové situace a úlohy běžného života tím, že žáci ověřují správnost řešení problémů, pokud možno prakticky. Volí vhodné postupy, přiměřené věku tím, že učitel žákům předkládá dostatečné množství vyřešených úloh a zadává dostatek úloh k samostatnému řešení,zadává úkoly k posílení schopnosti žáků využívat vlastních zkušeností,individuálního přístupu k problémům,znalosti kreativity při jejich řešení,předkládá modely matematických postupů,vede žáky k jejich porozumění a správnému používání.

Kompetence komunikativní:Učí se užívat matematický jazyk včetně symboliky a na úrovni věku jej používat při řešení praktických příkladů a slovních úloh.Je veden k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování v matematice. Učí se stručně, přehledně sdělovat postup tím, že učitel dává prostor pro samostatné řešení zadaných problémů a jejich ústní a písemnou obhajobu,seznamuje žáky s historií matematiky,učí žáky aplikovat matematické postupy v praxi.

Kompetence sociální a personální: Je veden k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů,pracuje ve skupině,pozitivně ovlivňuje řešení matematických úloh a učí se vzájemně spolupracovat se všemi žáky ve třídě,škole. Vytváří pozitivní představu o sobě samém tím, že učitel zadává dostatek úloh pro skupinu žáků a dává žákům prostor objektivně hodnotit vlastní práci v kolektivu,vytváří partnerské vztahy učitel-žák a vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky,uplatňuje individuální přístup jak talentovaným žákům,tak i žákům s poruchami učení.

Kompetence občanské: Učí se poznávat realitu života tím, že učitel vede žáky k uvědomění si odpovědnosti sám k sobě samému a rozvíjení

důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu, k respektování věkových intelektových, sociálních a etnických zvláštností žáků.

Kompetence pracovní:Žáci se učí zpracovávat data získaná pozorováním a měřením tím, že učitel žáky seznámí s různými metodami zápisu naměřených hodnot, vede žáky k samostatnosti,k vytrvalosti a přesnosti,k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušeností nebo pokusu k jejich ověřování, rozvíjí smysl pro povinnost (příprava na výuku).

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: - cvičení pozornosti a soustředění,cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace : cvičení sebekontroly, sebeovládání
OSV 5 Kreativita

Sociální rozvoj
OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí
OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj
OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu

EV Environmentální výchova
EV 4 : Vztah člověka k prostředí: – řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci

3. Učební plán předmětu v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	4	4	4	4	4	20

Vyučovací předmět : **Matematika**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
2. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
3. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
4. provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
5. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
6. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
7. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
8. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU
9. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
10. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
11. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 1. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace
- vytváření představ o jednotlivých číslech 1 – 5, 6 – 10, 10 – 20 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 20, k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 20, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 20 na číselné ose
- pamětnému počítání zpaměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 20
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru
- určování geometrických útvarů - krychle, kvádr, jehlan, koule, vyhledává podobnosti a odlišnosti útvarů, analogického určování – čtverce, obdélníku, trojúhelníku, kruh

Závislosti a práce s daty
- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
OVO 1: používá přirozená čísla	*DV: poznává jednotlivá čísla do*	Vytváření představ o jednotlivých	*OSV 1: rozvoj schopností*

do *20 k modelování reálných situací,* *počítá předměty v daném souboru,* *vytváří soubory s daným počtem prvků* *OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje* *vztah rovnosti a nerovnosti* *OVO 3: užívá lineární uspořádání;* *zobrazí číslo na číselné ose* *OVO 4: provádí zpaměti jednoduché* *početní operace s přirozenými čísly* *OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých* *aplikuje a modeluje osvojené početní*	*20 na základě názoru* *DV: určí počet daného čísla do 10, do 20* *DV: využívá matematické pomůcky* *DV:porovnává čísla dané skupiny,* *využívá znaky větší, menší,=* *DV: dokáže napsat i přečíst čísla 0 –* *20* *DV:umí číslo vyhledat ,zapsat, porovnat na číselné ose* *DV: využívá matematické znaky* *DV: užívá číselnou osu ke sčítání, odčítání v oboru čísel do 20* *DV: umí zpaměti sčítat a odčítat do 5, do 10, do 20, v druhé desítce vychází z analogie 1.desítky* *DV: sčítá a odčítá čísla do 20 bez přechodu desítky* *DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu* *DV: využívá komutativnosti* *DV: sestaví jednoduché slovní úlohy*	číslech na základě názoru Přirozená čísla 1-5, 6-10, 10 – 20 Určování čísel v řadě do 10, do 20 Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: dominové. karty, kostky, počitadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 0 – 20. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy Sčítání , odčítání čísel pomocí číselné osy Vyvození +, - na názorných příkladech. Sčítání, odčítání do 5, do 10 Zápis příkladů, čtení, řešení písemně i zpaměti. Využívání početních situacíi v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	*poznávánípozornost* *a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů* *OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.* *Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.*

operace	*DV:využívá matematických her k rozvoji matematických dovedností*		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Závislosti a práce s daty			
OVO 10: orientuje se v čase *OVO 11: popisuje jednoduché závislosti z praktického života* *OVO 12: doplňuje posloupnosti čísel*	*DV: určí části dne, doba spánku, doba denní* *DV: Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, určí jejich pořadí* *DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomocí učitele zápisy slovních úloh* *DV: za pomocí učitele se orientuje na číselné ose.* *DV: určí místo v řadě*	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Určování časové jednotky – hodina v průběhu dne a noci, časový údaj – den, měsíc, rok Čtení s porozuměním,řešení slovních úloh. Určení data a zápis – číselně, slovně. Střídání ročních dob, měření teploty, porovnávání výsledků měření Čtení jednoduchých tabulek. Vztahy o několik více, méně. Číslovky řadové	*OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení* *EV 4: vztah člověka a prostředí*
Geometrie			
OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa *OVO 16: porovnávání velikostí útvarů*	*DV: rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku, určí je na krychli, kvádru.* *DV: určí shodné a neshodné tvary základních útvarů*	Základní útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník,kružnice Rovinné útvary krychle, kvádr, koule, jehlan Stavebnice- určování rovinných útvarů-kvádr, krychle …..	*OSV 1 –Rozvoj schopností poznávání*

OVO 17: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	*DV: zná významy slov velký, dlouhý, větší a opaky* *DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar* *DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar*	Modelování rovinných útvarů,vyhledávání ve svém okolí,použití stavebnic, vytváření stavebních celků	*OSV 9 – Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci*

Vyučovací předmět : **Matematika**

Období – ročník : **1. období - 2.ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog.rázu
probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

6. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
7. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
8. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
9. provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
10. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

9. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

10. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
11. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU
12. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
13. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
14. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace
• sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100.
• užívá lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 100 na číselné ose
• pamětné sčítání a odčítání s přechodem desítky
• řešení a tvoření slovních úloh samostatně nebo za pomocí učitele, kde aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti a práce s daty
• počítání s penězi,bankovky, mince do 100
• popisuje jednoduché závislosti z praktického života (využití her na obchod)
• názorné zavedení násobilky 1,2,3,4.5.10, které je odvozeno z opakovaného přičítání stejných čísel

Geometrie v rovině a v prostoru
• manipulace s pravítkem, rýsování přímky, lomené čáry
• rýsování a měření úsečky v cm, měřením (rozšiřující učivo)
• modely souměrných útvarů v rovině (krychle, koule, kvádr)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
OVO 1 : používá přirozená čísla do *100 k modelování reálných situací,* *počítá předměty v daném souboru,* *vytváří soubory s daným počtem prvků*	*DV: sčítá a odčítá čísla do 20 s přechodem přes desítku* *DV: poznává jednotlivá čísla do 100* *DV: určí počet daného čísla do 100* *Zapíše a přečte všechna čísla do 100* *DV: určí posloupnost jednotlivých čísel do 100*	Sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku Vytváření představ jednotlivých čísel do 100 na základě názoru Počítání do 100 s určením správného počtu, zápisy a čtení čísel Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek-dominové. karty, kostky, počitadlo apod.	*OSV 1: rozvoj schopností poznávání ípozornost* *a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení*
OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti *OVO 3: užívá lineární uspořádání;* *zobrazí číslo na číselné ose*	*DV: vyhledá dané číslo v řadě, dokáže* *přečíst všechna čísla 20 – 100* *DV: dokáže určit a porovnat velikost* *daného čísla* *DV: najde a zapíše dané číslo na číselné ose* *DV:porovnává čísla dané skupiny,* *využívá znaky větší, menší,=*	Čtení, psaní , porovnávání čísel do100. Orientace na číselné ose Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní jednotlivých čísel 20 – 100. Sčítání a odčítání do 100 s přechodem	

OVO 4: provádí zpaměti jednoduché *početní operace s přirozenými čísly*	*DV:sčítá a odčítá do 100 vybrané příklady, dokáže použít číselné osy počítá zpaměti*	desítky (20+30, 45+8) Počítání s použitím závorek	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
	DV: zakreslí příklady násobilky dělení ,znázorní je manipulací s předměty *DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu*	Násobilka a dělení v oboru násobilky do 20 Doplňování a využívání komutativního zákona ke kontrole výpočtů	*OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem* *a hledání výhod v odlišnostech. Poznávání lidí ve skupině, třídě, chyby při poznávání lidí.*
OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých *aplikuje a modeluje osvojené početní* *operace*	*DV: využívá komutativnosti* *DV:využívá matematických her k rozvoji* *matematických dovedností*	Využívání početních situací v praktických činnostech Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	
Závislosti a práce s daty			
OVO 10: orientuje se v čase	*DV: dokáže určit hodiny, minuty* *DV: vyjmenuje dny v týdnu, měsíce,určí jejich pořadí*	Převody času, měsíc, den hodina, minuta Určování času na hodinách ručičkových i digitálních	*OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje učení*
OVO 11: popisuje jednoduché závislosti *z praktického života*	*DV: řeší jednoduché slovní úlohy, provádí za pomocí učitele zápisy slovních úloh*	Čtení s porozuměním, řešení slovních úloh. Vymýšlení slovních úloh na základě poznatků z praktického života	*EV 4: vztah člověka a prostředí*
OVO 12: doplňuje posloupnosti čísel	*DV: číslovky řadové* *Určí místo v řadě*	Poznávání řadových číslovek, využívání v TV	

Geometrie			
OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje *popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa* *OVO 16: porovnávání velikostí útvarů* *OVO 1: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*	*DV:Rozezná, pojmenuje krychli, kvádr, kouli, jehlan.* *DV: narýsuje úsečku, určí délku úsečky na cm a porovná.* *DV: určí shodné a neshodné strany* *geometrických útvarů* *DV: určí dané geometrické tvary, popíše rozdíly* *DV: dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar* *DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar*	Základní útvary v prostoru – krychle, kvádr, jehlan, koule. Modelování těles. Určování odlišností jednotlivých těles. Rýsování úseček, měření pomocí pravítka na cm, porovnávání délek úseček. Modelování čtverců, obdélníků, kruhů, trojúhelníků Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	*OSV 1: rozvoj schopností poznávání* *OSV 9: – Kooperace a kompetice,* *rozvoj individuálních a sociálních*

Vyučovací předmět : **Matematika**

Období – ročník : **1. období - 3.ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 1.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností, práce ekolog. rázu
probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku aritmetiky, závislosti a práce s daty a geometrii.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

11. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
12. čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
13. užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
14. provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
15. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

12. orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
13. popisuje jednoduché závislosti z praktického života
14. doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

15. rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
16. porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
17. rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika ve 3. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 1 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 1 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 na číselné ose
- pamětnému počítání zpaměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky
- orientace v prostoru

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém živo

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Čísla a početní operace			
OVO 1: používá přirozená čísla do 1000 k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků *OVO 2: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti* *OVO 3: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose*	*DV: používá komutativnosti v řešení početních operací* *DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 100 zpaměti i písemně* *DV: používá násobilku k řešení úloh* *DV: dokáže správně používat matematické symboly + ,- ,x , :* *DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 na základě názoru* DV: určí počet daného čísla do 100, do 1 000 *DV: určí počet daného čísla do 1 000* *DV: využívá matematické pomůcky* *DV: porovnává čísla dané skupiny, využívá znaky větší, menší,=* *DV: dokáže napsat i přečíst čísla 100 do 1 000* *DV:umí číslo vyhledat, zapsat,*	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 100 zpaměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 Určování čísel v řadě do 1 000 po desítkách, stovkách, jednotkách Pojmy před, za, hned před, hned za,postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek-dominové karty, kostky, počitadlo apod. Porovnávání čísel v daném oboru a využívání matem. znaků a symbolů. Psaní a čtení jednotlivých čísel 100 –1000. Číselná osa, znázorňování čísel Určování čísel na číselné ose Porovnávání čísel pomocí číselné osy	*OSV 1: rozvoj schopností poznávánípozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů*

	porovnat *na číselné ose*		

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 4: provádí zpaměti jednoduché *početní operace s přirozenými čísly* *OVO 5: řeší a tvoří úlohy, ve kterých* *aplikuje a modeluje osvojené početní* *operace*	*DV: využívá matematické. znaky* *DV: umí zpaměti sčítat a odčítat jednoduché příklady do 1 000* *DV: zapisuje příklady a provádí zkoušky správnosti výpočtu* *DV: využívá komutativnosti* *DV: sestaví jednoduché slovní úlohy* *DV:využívá matematických her k rozvoji* *matematických dovedností*	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání zpaměti Násobení dvojciferných čísel jednociferným Písemné sčítání dvou trojciferných čísel Řešení slovních úloh se dvěma početními výkony Využívání početních situací v praktických činnostech. Práce ve skupině, postavení členů ve skupině.	*OSV 6: rozvoj pozornosti vůči odlišnostem* *a hledání výhod v odlišnostech.* *Poznávání lidí ve skupině,* *třídě, chyby při poznávání lidí.*
Závislosti a práce s daty			
OVO 10: orientuje se v čase, provádí *jednoduché převody jednotek času* *OVO 11: popisuje jednoduché závislosti* *z praktického života*	*DV: zná jednotky času: hodina, minuta, vteřina* *DV: provádí odhady předběžného výsledku měření* *DV:umí narýsovat a používat tabulku* *násobků*	Orientace v čase, propojení s prvoukou. Měření jednotek času, vytváření správné představy o jejich velikosti na základě praktických činností. Provádění jednoduchých převodů času Praktické využívání v TV, prvouce	*OSV 3: sebepoznání, sebepojetí, moje* *učení* *EV 4: vztah člověka a prostředí*

OVO 12: doplňuje tabulky, doplňuje posloupnosti čísel	*DV: dokáže vyhledat spoje (autobusové) do místa a z místa bydliště)*	Práce s tabulkami, diagramy – sestavování, jízdní řády	
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
Geometrie			
OVO 15: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa *0VO 16: porovnávání velikostí útvarů* *OVO 17: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině*	*DV:Rozezná a určí základní rozdíly čtverce, obdélníku,určí je na krychli, kvádru.* *DV:Určí shodné a neshodné strany geometrických útvarů* *DV: provádí jednoduché převody* *DV: dokáže narýsovat a změřit úsečky různé délky* *DV: narýsuje a změří úsečky v různých polohách* *DV: Dokáže vymodelovat a určit souměrný útvar* *DV: Vyhledá v prostoru, v rovině určitý geometrický útvar*	Základní rovinné útvary (trojúhelník, obdélník, čtverec) Různá měřidla délky, měření úsečky, Jednotky délky : mm, cm, dm, m Přímka, úsečka, bod, průsečík Rýsování Základní prostorové útvary (kvádr, válec Modelování rovinných útvarů, vyhledávání ve svém okolí, použití stavebnic, vytváření stavebních celků	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání* *OSV 9: Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situace soutěže, konkurenci*

Vyučovací předmět : **Matematika**

Období – ročník : **2. období - 4.ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobeni
2. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
3. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
4. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

5. vyhledává, sbírá a třídí data
6. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

7. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
8. užívá jednoduché konstrukce
9. sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
10. sestrojí rovnoběžky a kolmice
11. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
12. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

13. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace ve 4. ročníku

Vzdělávání v předmětu matematika ve 4. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace

- vytváření představ o jednotlivých číslech do 10 000 na základě názoru
- používání přirozených čísel do 10 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
- čtení, zapisování a porovnávání čísel do 10 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
- užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 10 000 na číselné ose
- pamětnému počítání zpaměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 10 000
- řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec
- určování geometrických rovinných útvarů – kružnice, kruh, trojúhelník,užívá jednoduché konstrukce trojúhelníku ze tří stran pomocí kružítka
- sčítá a odčítá graficky úsečky
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- rýsování, měření, různá měřidla, jednotky délky cm, mm
- orientace v prostoru, čtvercová síť
- osa souměrnosti

Závislosti a práce s daty

- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací

- užití znalostí v praktickém životě
-

Nestandardní aplikační úlohy a problémy
- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Rozšiřující učivo
zlomky

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
OVO 6: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	*DV: používá komutativnosti v řešení početních operací* *DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 zpaměti i písemně* DV: používá násobilku k řešení úloh *DV: dokáže správně používat matematické symboly + ,- ,x , :* *DV: poznává jednotlivá čísla do 10 000 na základě názoru*	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 zpaměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Násobení jednociferným a dvojciferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 10 000 Určování čísel v řadě do 10 000 po jednotkách, desítkách,	*OSV 1: rozvoj schopností poznávání, pozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů* *OSV 8: komunikace: cvičení pozorování a aktivního naslouchání*

OVO 7: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	*DV:určí počet daného čísla do 10 000* *DV: snaží se využívat počtu do 10 000* **V nejrůznějších životních situacích**	stovkách, tisících Pojmy před, za, hned před, hned za,postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru Využívání názorných pomůcek: dominových. karet, kostky... Písemné algoritmy početních operací	*OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení* *sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 8: zaokrouhluje přirozená čísla,provádí odhady a kontroluje výsledky *početních operací v oboru přirozených čísel do 10 000* *OVO 9: řeší a tvoří úlohy, ve kterých* *aplikuje osvojené početní operace* *v celém oboru přirozených čísel*	*DV: dokáže písemně sčítat, odčítat,* *násobit, dělit v oboru do 10 000* *DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky a stovky* *DV: dokáže použít komutativní a asociativní zákon* *DV: porovnává čísla dané skupiny,* *využívá znaky větší, menší,=* *DV: pracuje s jednotkami hmotnosti,* *objemu, délky a času* *DV: převádí jednotky délky na dm, m, km* *Hmotnosti dkg, kg, t* *DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách* *DV: řeší jednoduché slovní úlohy* *DV: využívá matematických her k rozvoji matematických*	Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 10 000 Sčítání a odčítání zpaměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna Délky – dm, m, km Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Jednoduchá měření Práce s kalkulátorem, softwarem Zlomky	*OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti,* *zvládání učebních problémů vázaných* *na látku..*

	dovedností		
Závislosti a práce s daty			
OVO 13: vyhledává a třídí data *OVO 11: popisuje jednoduché závislosti* *z praktického života*	*DV: dokáže měřit, vážit,zaznamenávat důležitosti, sestavit a doplnit tabulku* *DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu* *DV: pokouší se o sestavení diagramu*	Práce s tabulkami, zápisy, řešení Názorné sestavení grafů, zapisování a vyhodnocení na základě údajů v tabulce Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	*EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Geometrie - Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na *obvyklých postupech a algoritmech* *školské matematiky*	*DV: účastní se řešení zajímavých slovních úloh* *DV: využívá časové přímky v dějinách* *vlasti* *DV: porovnává čísla počtu obyvatel* *v jednotlivých státech Evropy* *DV: pokouší se řešit zajímavé matematické hry* *DV: pracuje s krychlemi* Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka	Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Stavby z krychlí	*VMEGS 1: Evropa a svět nás zajímá,* *místa události v blízkém okolí mající* *vztah k Evropě a světu* *VMEGS 2: Objevujeme Evropu a svět* *– naše vlast a Evropa*

Vyučovací předmět : **Matematika**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Výuka probíhá ve třídách ve všech ročnících 2.období. Je zařazena do hlavních předmětů. Měření, odhadování vzdáleností probíhají v okolí školy. Je členěna na výuku geometrie a aritmetiky.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

15. využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobeni
16. provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
17. zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
18. řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY
19. vyhledává, sbírá a třídí data
20. čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU
21. narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
22. užívá jednoduché konstrukce
23. sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
24. sestrojí rovnoběžky a kolmice
25. určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
26. rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

NESTANDARTNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY
27. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Cílové zaměření předmětu matematika a její aplikace v 5.ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu matematika v 5. ročníku směřuje k:

Čísla a početní operace
• uvědomění si matematiky jako vědy potřebné nejen pro sebe , ale i pro společnost,která má mnohostranné využití v nejrůznějších oblastech lidské činnosti
• používání přirozených čísel do 1 000 000 k modelování reálných situací, počítání předmětů v daném souboru
• ke čtení, zapisování a porovnávání čísel do 1 000 000, užívání a zapisování vztahů rovnosti, větší, menší
• užívání lineárního uspořádání, zobrazování čísel do 1 000 000 na číselné ose
• pamětnému počítání zpaměti jednoduchých početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000
• řešení a tvoření úloh samostatně nebo za pomoci učitele, úloh, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
• získání číselných údajů měřením odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním

Geometrie v rovině a v prostoru

- určování geometrických prostorových útvarů - kvádr, válec, jehlan, krychle
- poznávání vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru)
- učení odhadů, měření délky, obvodu, obsahu základních geometrických tvarů
- rýsuje přímky, polopřímky, úsečky, kolmice, rovnoběžky, různoběžky
- zdokonalení svého grafického projevu

Závislosti a práce s daty
- rozvoji logického myšlení, posilování sebedůvěry žáků, kteří jsou v matematice méně zdatní
- základům využívání výpočetní techniky, ostatních názorných pomůcek k rozvoji matematických znalostí, využití peněz k přiblížení životních situací
- užití znalostí v praktickém životě
- využití jednoduchého vhodného počítačového softwaru nebo kalkulátoru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy
- řešení jednoduchých praktických slovních úloh
- porozumění práci s kalkulátorem, jednoduchým počítačovým programem

Rozšiřující učivo

Dělení dvojciferným dělitelem
Práce se zlomky, desetinná čísla

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Čísla a početní operace			
OVO 6: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	*DV: používá komutativnosti v řešení početních operací* *DV: sčítá a odčítá dvojciferná čísla do 1 000 000 zpaměti i písemně* *DV: používá násobilku k řešení úloh*	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly Sčítání a odčítání dvojciferných čísel do 1 000 000 zpaměti i písemně Násobilka a dělení v oboru násobilky do 100 Písemné násobení dvojciferným	*OSV 1: rozvoj schopností poznávánípozornost a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů*

OVO 7: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	*DV: dokáže správně používat matematické symboly + ,- ,x , :* *DV: poznává jednotlivá čísla do 1 000 000 na základě názoru* *DV: určí počet daného čísla do 1 000 000* *DV: určí počet daného čísla do 1 000 000* *DV: snaží se využívat počtu do 1 000 000 v nejrůznějších životních situacích* *DV: Dokáže písemně sčítat, odčítat, násobit, dělit v oboru do 10 000*	a trojciferným činitelem Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem, Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru Přirozená čísla 0 – 1 000 000 Určování čísel v řadě do 1 000 000 po jednotkách, desítkách, stovkách, tisících, desetitisících Pojmy před, za, hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě Počítání a určování předmětů v daném souboru využití matematických symbolů	*OSV 8: komunikace - cvičení pozorování a aktivního naslouchání* *OSV 3: osobnostní rozvoj – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času, plánování učení*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 8: zaokrouhluje přirozená čísla, *provádí odhady a kontroluje výsledky* *početních operací v oboru přirozených* *čísel*	*DV: umí zaokrouhlovat čísla na desítky, stovky,tisíce, miliony* *DV:Snaží se odhadovat výsledek*	Zaokrouhlování do milionu. Písemné algoritmy početních operací Zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, odhady	

OVO 9: řeší a tvoří úlohy, ve kterých *aplikuje osvojené početní operace* *v celém oboru přirozených čísel*	*DV:porovnává čísla dané skupiny,* *využívá znaky větší, menší,=* *DV: pracuje s jednotkami hmotnosti,* *objemu, délky a času* *DV: převádí jednotky délky na dm, m, km* *Hmotnosti dkg, kg, t* *DV: sestaví graf pomocí výsledků v tabulkách* *DV: řeší složené slovní úlohy* *DV: Dokáže napsat a přečíst římské* *číslice do 20.* *Ví jak se číslice odvozují* *Zná znaky římských čísel* *DV:Převádí celá čísla na zlomky* *DV: Určí část z celku* *DV: zapíše desetinné číslo* *DV:využívá matematických her k rozvoji* *matematických dovedností*	Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1 000 000 Sčítání a odčítání zpaměti Cvičení odhadů, kontroly výsledků početních operací Jednotky hmotnosti kg, dkg, tuna Délky – dm, m, km Tabulky, grafy Řešení slovních úloh Jednoduchá měření Práce s kalkulátorem,softwarem Římské číslice Číslice L, C, D, M Čtení letopočtů Zlomky Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem Základní počítání a převody Desetinná čísla – základní poznatky Zajímavé matematické úlohy	*OSV 10: morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti,* *zvládání učebních problémů vázaných* *na látku*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Závislosti, vztahy a práce s daty			
OVO 13: vyhledává,sbírá a třídí data	*DV: vyhledá si autobusové a vlakové*	Práce s daty – praktické využití jízdních řádů a ceníků.	*EV 3: lidské aktivity a problémy životního prostředí*

OVO 14: čte a sestavuje jednoduché tabulky, grafy v celém oboru přirozených čísel	*spoje* *DV: na základě doplnění sestaví a zhodnotí výsledky grafu* *DV: pracuje s tabulkami a jejími výsledky, sestaví graf* *DV: pokouší se o sestavení diagramu*	Tabulky, grafy, diagramy Práce s diagramem Praktické využívání v TV, přírodovědě	
Geometrie			
OVO 18: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary –(čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici) užívá jednoduché konstrukce *OVO 19: sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry,obvod obdélníku sečtením jeho stran* *OVO 20: sestrojí rovnoběžky* *OVO 21: určí obsah obrazce pomocí*	*DV : sestrojí čtverec,obdélník* *DV: rozumí trojúhelníkové nerovnosti* *DV: dokáže narýsovat daný trojúhelník* *DV: dokáže narýsovat součet, rozdíl, násobek úseček* *DV: rýsuje a určuje délku lomené čáry* *DV: dokáže označit přímku, polopřímku, úsečku, určí rozdíly* *DV: vypočítá obvod obdélníku, čtverce* *DV: narýsuje rovnoběžky v různých polohách v rovině,určí rovnoběžník* *DV: rýsuje kolmice pomocí kružítka* *DV: využije čtvercové sítě k výpočtu*	Konstrukce čtverce, obdélníku Trojúhelníková nerovnost Sestrojení daného trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný) Grafický součet, rozdíl, násobek úseček Rýsování přímky, polopřímky, úsečky, lomené čáry Výpočty obvodů daných mnohoúhelníků Rýsování rovnoběžek v různých polohách, rýsování rovnoběžníků Čtvercová síť	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání* *OSV 3: Cvičení sebekontroly, vůle*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu *OVO 22: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru* *obsahu geometrických. těles*	*DV: používá jednotky obsahu, vzorce* *k výpočtu obsahu* *DV: vysvětlí rozdíl obvod x obsah* *DV : narýsuje čtvercovou síť, vyznačí* *čtverec, obdélník, určí osu souměrnosti*	Výpočty obsahu Výsledky obvodů x obsahů porovnávání Označení geometrických tvarů v prostoru Souřadnice bodů ve čtvercové síti Čtvercová síť, rýsování obrazců	*OSV 6: Sociální rozvoj-komunikace,* *cvičení pozorování*
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
OVO: řeší jednoduché, praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na *obvyklých postupech a algoritmech* *školské matematiky*	*DV : dokáže řešit slovní úlohy spojené* *se všemi matematickými operacemi na* *úrovni žáka 1.stupně*	Řešení zajímavých slovních úloh na úrovni skupinové práce, praktické příklady - obchodování, pošta, banka Letopočty, výpočty doby minulé x současné Propojení s vlastivědou, přírodovědou Magické čtverce – sestavování, řešení Odhady	

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět : **Anglický jazyk a literatura**

Charakteristika předmětu

V předmětu Anglický jazyk a literatura je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Vzdělávací oblast zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Dovednosti získané v oboru Anglický jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou zásadní i pro úspěšné osvojování poznatků ve všech dalších oblastech vzdělávání.
Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech, rozumět čtenému textu na příslušné jazykové úrovni, poslechovým cvičením.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání

• rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
• vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
• zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
• samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
• získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
• individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských prožitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka anglického jazyka společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: je rozvíjena tím, že nabízí žákům řadu aktivačních metod, např. práci s textem, cizojazyčnou beletrií, hledání ve slovníku, poslech autentického textu, dále všechny konverzační metody, kooperativní výuku, projektovou formu výuky, tématickou výuku, zpracování referátů, motivační hry, písně, využívá modelu evokace, učení a reflexe, dává prostor pro sledování vlastního pokroku používáním jazykového portfolia, předkládá různé možnosti učení slovní zásobě – např. „rodiny slov“, skládání slov, využití protikladů, zajišťuje možnost volby při zpracování různých úkolů

Kompetence k řešení problémů: je rozvíjena tím, že vede žáky k porovnávání a odvozování problémů, např. hledáním souvislostí, společných či rozdílných znaků reálií ČR a cizojazyčných zemí, k aplikaci stávajících jazykových pravidel pro vyvozování složitějších dramatických jevů, předkládá dostatek spolehlivých informačních zdrojů o cizojazyčných zemích při práci s internetem, časopisy, výkladovými slovníky, s mapou, s autentickými materiály – prospekty atd.

Kompetence komunikativní: Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, využívá informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci tím, že bude v rámci aktivního učení neustále zapojován do rozhovorů, bude diskutovat, argumentovat, obhajovat, navrhovat, prezentovat svou práci zejména v samostatných i týmových projevech ústních i písemných, při jazykovém, slohovém i literárním poznávání, při speciálních mluvních cvičeních, při tvorbě vlastních slohových prací, při veřejných vystoupeních ve škole i mimo ní, bude využívat širší informační systém – internet a veřejná media.

Kompetence sociální a personální: při výuce jazyka pěstuje v žácích národní identitu a zároveň příslušnost k EU, evropskému a světovému společenství tím, že seznamuje žáky s reáliemi, kulturními tradicemi ostatních zemí EU, žák bude veden k aktivitě, k sebehodnocení, plnění svěřeného úkolu, zodpovědnosti za práci celé skupiny, k podpoře ostatních členů skupiny, k empatii a altruismu vůči ostatním, zvláště ke spolužákům se specifickými vzdělávacími potřebami, případně bude pověřen vedením skupiny; bude zapojován do projektových programů a tím bude posilovat vlastní sebevědomí a sebeúctu a zároveň bude spoluvytvářet přátelský třídní kolektiv;

Kompetence občanské: je rozvíjena tím, že poskytuje žákům dostatek modelových situací k prokázání praktických jazykových dovedností, dojde k odstranění jazykových bariér při tematické výuce, ocení naše kulturní a historické dědictví, má smysl pro kulturu a tvořivost, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování při diskusích..

Kompetence pracovní: vede žáky k propojení jednotlivých jazykových znalostí a dovedností k praktickému ovládání jazyka tím, že vytváří prostor pro tlumočení, kontakty s partnerskými školami – výměnné zahraniční pobyty, vytváření pracovních listů, zpracování referátů, výstupů ze společenských mezinárodních projektů, zpracování výstupních a absolventských prací

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu Anglický jazyk a literatura

OSV	**Osobnostní a sociální výchova**
MkV	**Mezilidské a kulturní vztahy**
VMEGS	**Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
EV	**Environmentální výchova**
MV	**Mediální výchova**

3. ročník

OSV 1 *Rozvoj schopnosti poznávání:* cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.
OSV 2 *Sebepoznání a sebepojetí:* informace o mé osobě
OSV 3 *Seberegulace a sebeorganizace:* regulace vlastního chování
MkV 2 *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí

4. ročník

MkV 1 *Kulturní diferenciace:* zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí
MkV 2 *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí
MVEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá:* život dětí v jiných zemích

5. ročník

OSV 4 *Psychohygiena:* organizace a plánování volného času
MkV 1 *Kulturní diferenciac*e: zvyky a tradice, písně a poezie anglicky mluvících zemí, poznávání vlastního kulturního zakotvení
MkV 2 *Lidské vztahy:* tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí
MkV 4 *Multikulturalita:* význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání
VMEGS 1 *Evropa a svět nás zajímá:* zvyky a tradice národů Evropy, zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé
VMEGS2 *Objevujeme Evropu a svět:* vzdělávání mladých Evropanů

3. Učební plán předmětu Anglický jazyk a literatura v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	-	1	2	3	3	9

Vzdělávací obsah předmětu v 2. - 5. ročníku

Vyučovací předmět : **Anglický jazyk**

Období – ročník : **1. období – 2. a 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
2. rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
3. rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
4. pochopí smysl a obsah jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
5. používá abecední slovník učebnice

2.ročník

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1: -vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	- *vybaví si slovní zásobu v daných tematických okruzích*	*Barvy, Zvířata, Hračky, Číslice 0-10, Jídlo, Rodina, písně a říkanky - jen ústně*	*OSV 2 Informace o mé osobě a o mé rodině* *MkV 2 Tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí*
OVO 2: rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- *pozdraví a poděkuje* - *rozumí jednoduchým pokynům ve třídě*	*Pozdravy, motivační písničky* *Zdvořilá žádost a poděkování* *Pokyny ve třídě*	*OSV 3 Regulace vlastního chování*
OVO 3: rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	- *Seznámí se s anglickou abecedou*	*Jednoduchý popis věcí (počet, barva, velikost)*	

OVO 4: pochopí smysl a obsah jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	- *Aktivně naslouchá dialogům přiměřeným věku*	*Věta jednoduchá* *vyjádření záporu, souhlasu*	

3.ročník

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1: -vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	- *vybaví si slovní zásobu v daných tematických okruzích*	*Barvy, Zvířata, písně a říkanky Hračky, Číslice 0-10, Jídlo, Rodina,*	*OSV 2 Informace o mé osobě a o mé rodině MkV 2 Tolerantní vztahy s jinými lidmi – příběhy dětí*
OVO 2: rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje	- *pozdraví a poděkuje* - *rozumí jednoduchým pokynům ve třídě*	*Pozdravy, motivační písničky Zdvořilá žádost a poděkování Pokyny ve třídě*	*OSV 3 Regulace vlastního chování*
OVO 3: rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova	- *napíše krátká sdělení* - *vybaví si a reprodukuje anglickou abecedu*	*Jednoduchý popis věcí (počet, barva, velikost) Blahopřání Anglická abeceda*	
OVO 4: pochopí smysl a obsah jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	- *utvoří větu jednoduchou, zápor a otázk*	*Věta jednoduchá Jednotné a množné číslo podst. jmen Člen určitý a neurčitý Sloveso „být“ – otázka, zápor v jednotném i množném čísle*	
OVO 5: používá abecední slovník učebnice	- *orientuje se a používá slovníček v učebnici*	*Slovní zásoba učebnice*	

Vzdělávací obsah předmětu v 4. - 5. ročníku

Vyučovací předmět : **Anglický jazyk**

Období – ročník : **2. období – 4.- 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, pohádkové knihy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
4. vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
5. používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

6. sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů
7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
8. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

9. aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

4. ročník

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1 rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	*Vybaví si slovní zásobu daného tématu*	*Moje rodina, hračky, kamarádi* *Domov, škola* *Čísla 0 - 20* *dny v týdnu, měsíce, písně* *Jídlo, Narozeniny*	*MkV 1 Kulturní diferenciace: zvyky a tradice*
OVO 2: rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, pohádkové knihy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	*Seznamuje se s jednoduchými autentickými materiály*	*písničky a říkanky* *Krátké poslechové ukázky* *Autentické ilustrativní materiály*	*MkV 1 Písně a poezie anglicky mluvících zemí*
OVO 3: čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	*Čte nahlas krátké texty, napodobuje předkládanou správnou výslovnost*	*Krátké texty k tématickým okruhům* *Pohádkové knihy* *Časopisy*	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání* *OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druh.*
OVO 4: vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	*Orientuje se v krátkém textu, odpoví jednoduše na položenou otázku*	*Komixy* *Časopisy* *Pohádkové knihy* *Jednoduché příběhy na daná t* *Říkanky*	*MkV 2 Příběhy dětí* *MVEGS 1 Život dětí v jiných zemích*
OVO 5: používá dvojjazyčný slovník	*Orientuje se v anglické abecedě, používá slovník učebnice*	*Anglická abeceda*	

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 6: sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení *vyplní své základní údaje do formulářů*	*napíše krátký text, jednoduché sdělení* *vyplní formulář*	*Popis zvířete, osoby, domu…* *přání* *formuláře*	
OVO 7: reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	*Reprodukuje ústně jednoduchou říkanku a písničku* *Seřadí věty podle kontextu (pořadí)* *Reprodukuje krátkou konverzaci na známé téma*	*Říkanky a písničky* *Orientace v textu* *Překlad textu* *Hra v rolích* *Přítomný čas (to have, to be, základní předložky místa, frekven. příslovce)*	
OVO 8: obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	*Přepíše daný text se zachováním smyslu textu* *Převypráví pohádku či vypravování se zachováním původního smyslu*	*Přítomný průběhový a prostý čas* *Vlastní jména* *Zájmena* *Tvorba otázek a záporu a odpovědi na otázky*	
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 9: aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	*Pozdraví dospělého i kamaráda v různou denní dobu a umí se rozloučit* *Odpoví na jednoduchou otázku při konverzaci* *Umí sdělit co má a co nemá rád* *Umí o něco požádat a poděkovat* *Zeptá se na množství*	*Pozdravy* *Hra v rolích na dané téma* *Určení místa* *Představí sebe, členy rodiny a kamarády* *Domluví se v obchodě za pomoci ukazování*	

Vyučovací předmět : **Anglický jazyk a literatura**

Období – ročník : **2. období – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, pohádkové knihy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
4. vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
5. používá dvojjazyčný slovník

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

6. sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů
7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
8. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVDNOSTI

9. aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 1. rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům	*Vybaví si slovní zásobu daného tématu*	*Číslice 0-100* *Čas a časové údaje (dny v týdnu, měsíce)* *Ovoce a zelenina* *Peníze* *Jídlo* *Dopravní prostředky* *Roční období* *Volný čas*	
OVO 2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, pohádkové knihy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci	*Využívá jednoduché autentické materiály k získávání potřebných informací.* *Rozumí známým jménům, slovům a velmi jednoduchým větám, např. na vývěskách, plakátech nebo k katalozích*	*Motivační písničky a říkanky* *Vyučovací předměty v anglické škole, rozvrh hodin, prázdniny* *Nákupy – ceny výrobků, potravin, plakáty, vývěsky* *Tradice, zvyky, svátky (Vánoce, Velikonoce)*	*VMEGS2 Vzdělávání mladých Evropanů* *VMEGS 1Zvyky a tradice*
OVO 3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	*Čte nahlas krátké jednoduché texty.* *Chápe obsah jednoduchých osobních dopisů*	*Krátké texty na dané téma* *Komixy* *Adresa* *Pozdravy, emaily, pozvánky, smsky, vzkazy, dopisy…*	

OVO 4. vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku	*Orientuje se v jednoduchém textu a vyhledá v něm konkrétní informace, pochopí jejich smysl, dokáže se zeptat na konkrétní věc.*	*Práce s textem, doplňování textu. Orientace v plánku města, instrukce, jak se dostanu … možnosti činností ve městě*	*MkV 2 Příběhy dětí* *MVEGS 1 Život dětí v jiných zemích*
OVO 5. používá dvojjazyčný slovník	*Aktivně pracuje s dvojjazyčným slovníkem, orientuje se ve zkratkách a symbolech*	*Vyhledávání slovní zásoby, překlady textů*	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 6. sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, *vyplní své základní údaje do formulářů*	*Používá fráze (idiomy) a věty. Sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb.*	*Vazba there is, there are* *Slovesa: to be, to have, can, would like* *Předložky místa, času, směry* *Rozkazovací způsob* *Jednoduché a množné číslo podst. jmen* *Členy* *Přítomný čas* *Slovesa* *Blahopřání, pohlednice* *Přídavná jména a zájmena*	
OVO 7. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace	*Při písemné i ústní reprodukci různých textů používá dané fráze a spojení.*	*Můj domov, rodina, kamarádi* *Škola (Můj rozvrh), Moje třída* *Můj volný čas (koníčky)* *Oblečení* *Popis člověka*	

OVO 8. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu	*K obměňování textů používá známou slovní zásobu, fráze (idiomy) a spojení.* *Využívá synonyma, antonyma* *Doplní text podle kontextu* *Seřadí slova a věty podle obsahu*	*Antonyma*	
INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
OVO 9. aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	*Zvládá jednoduchou společenskou konverzaci* *Za podpory učitele udrží průběh konverzace v modelové situaci* *Klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá* *Nerozumí –li, znova si vyžádá sdělení informace*	*Volný čas – koníčky a zájmy* *Můj denní program* *Vyjádření času* *Tázací výrazy (when, where, what …)* *Představení sebe a blízkých osob (co chtějí, co mají a dělají rádi, zaměstnání)* *Popis mého domu a našeho města* *Počasí*	*OSV 4 organizace a plánování volného času*

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Prvouka** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Prvouka je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové.
Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.

Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.

Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách

přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:
- jsem školák
- pozitivní vztah ke vzdělání, ke spolužákům, učitelům a škole jako instituci
- negativní vztah k nežádoucím formám chování, jako je podlost, lež, krádež a násilí
- chci se chovat správně
- pozitivní vztah k přírodě a její ochraně
- staří a postižení lidé, malé děti, těhotné ženy a slabí jedinci si zaslouží ochranu a pozornost.
- chování ve škole je v určitých ohledech odlišné od chování doma nebo venku
- zdraví a rodina má vysokou nenahraditelnou hodnotu.

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- sdělit svoji adresu
- používat prakticky základní formy společenského styku
- připravit si své pracovní místo, plnit své základní školní povinnosti
- zapsat počasí pomocí dohodnutých značek
- umět správně pojmenovat části svého těla včetně intimních částí
- provádět základní úkony osobní hygieny
- pozorovat jevy v přírodě a pozorování jednoduchým způsobem sdělit
- zapojit se do her s ostatními dětmi
- napsat svoji adresu a adresu školy
- orientovat se bezpečně v kalendáři. Přečíst na hodinách čas na hodiny a minuty
- dovést pečovat o pokojové rostliny
- zhotovit jednoduché krmítko a doplňovat ho krmivem
- pohybovat se podle pravidel pro chodce.
- v okolí školy a bydliště umět určit hlavní světové strany
- dodržovat dopravní kázeň, připravovat se na roli cyklisty
- třídit odpady
- pozorovat lupou a pořídit jednoduchý nákres pozorování
- podle instrukce provést jednoduchý pokus
- měřit délku a teplotu
- přiložit na ránu náplast a jednoduchý obvaz, změřit si teplotu

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Prvouky společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka
takto:

Kompetence k učení: Učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění

informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy…). Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů: Učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím učí žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje. Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:
učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů a obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální: Učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla. Učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat; učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešeníproblémů.

Kompetence občanské: Učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Rovněž umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím jej učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Kompetence pracovní: Učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV: Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů
OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj
OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikace, komunikace v různých
situacích
OSV 9 Kooperace a komptence : rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj
OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana
VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova
MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky
MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě

Učební plán předmětu Prvouka v souladu s učebním plánem školy

ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**celkem**
prvouka	**2**	**2.**	**2.**	**-**	**-**	**6**

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Období – ročník : **1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.
Prvouka v 1. ročníku je soustředěna kolem dvou základních témat. V prvním pololetí je to zejména začlenění dítěte do života třídy a školy. Celým rokem prochází pozorování změn v přírodě v různých ročních dobách.
Na právě aktuální téma navazují další předměty, které ho umožní nahlížet z jiných pohledů. Tento přístup podporuje v dětech návyk komplexního přístupu, udržuje zájem dětí střídáním činností a umožňuje udržet zájem dětí i v předmětech, kde je to jinak těžké.

Tematické okruhy v předmětu Prvouka v 1. ročníku
• Jsem školák: moje škola, učitelé, spolužáci, základy společenského styku, moje pracovní místo, moje školní povinnosti
• Moje rodina: moje adresa, moje rodina, příbuzenské vztahy, můj volný čas, moje zájmy, čím se baví ostatní
• Roční doby: změny v přírodě, počasí, tradice (Vánoce, Velikonoce)
• Živočichové a rostliny: v jednotlivých ročních dobách, pozorování přírody, hry dětí
• Orientace v čase: (měsíce, dny, celé hodiny)
• Části lidského těla: chci znát své tělo a chci o něj pečovat
• Pečujeme o své zdraví: osobní hygiena, správná výživa, nemoc, úraz, prevence
• Jsem chodec: základy dopravní výchovy chodce, bezpečná cesta do školy

MÍSTO, KDE ŽIJEME
1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS

4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
7. seznámí se se světem financí

LIDÉ A ČAS

7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY

9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
10. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 1. ročníku směřuje k:

• utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
• rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech
a výtvorech

• utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
• přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
• objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
• poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
poznává a chápe rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování, jedná na základě respektu, chápe společně vytvořená pravidla soužití, plní své povinnosti a společné úkoly
jedná a vystupuje samostatně a sebevědomě, komunikuje bezkonfliktně v méně běžných situacích, bezpečně komunikuje prostřednictvím elektronických médií

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	*DV: zná název školy, jméno učitelky, vychovatelky, ředitele školy* *DV: rozlišuje jednotlivá povolání vyskytující se ve škole* *DV: orientuje se v prostředí školy* *DV: zná cestu do školy a zpět, rozpozná „kritická místa“* *DV: zná pravidla bezpečné chůze po chodníku, po silnici* *DV: přechází silnici na bezpečném místě* *DV: orientuje se ve škole – rozmístění tříd, jídelna, školní družina*	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka bezpečná cesta do školy škola – prostředí školy, orientace ve škole, činnosti ve škole	*MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování* *VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy*

OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	*DV: rozlišuje typy domů, bytů* *DV: rozpozná ekosystémy (les, pole, louka, rybník, řeka) v blízkosti školy a domova* *DV: uvědomuje si rozdíl mezi silnicí, polní cestou, lesní cestou* *DV: uplatňuje bezpečné chování na různých typech cest*	Obec – její části, významné budovy v obci, poloha v krajině, okolí školy	*VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy*
Zná důležitá telefonní čísla Záchranáři *Předcházení požárům* *Přivolání pomoci při požáru*	*Tísňové volání, blízké osoby Uniformy* *Příčiny vzniku požáru doma, ve škole*	*Adresa bydliště* *Bezpečí domova* *Prevence vzniku požáru doma*	*Bezpečné telefonování, internet , zvonek u dveří*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Lidé kolem nás			
OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi	*DV: rozlišuje vztahy v rodině (rodiče, děti, prarodiče, teta, strýc)* *DV: vypráví o životě v rodině na základě osobních zkušeností* *DV: vnímá role v rodině a*	Rodina – postavení jedince v rodině Příbuzenské vztahy,rodinné soužití Pomoc v rodině Oslavy a zvyky v rodině Soužití lidí – komunikace v rodině	*OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc*

	vztahy mezi jednotlivými členy rodiny *DV: uvědomuje si rozdíl mezi právem a povinností v souvislosti s rolemi v rodině (rodič – dítě)* *DV: zprostředkovává ostatním oslavy a tradice v rodině na základě vlastní zkušenosti*	Projevy lásky a citu – pomoc slabým	
OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	*DV: podílí se na vytváření pravidel soužití* *DV: vnímá pravidla soužití jako nutnou součást mezilidských vztahů* *DV: umí si připravit pomůcky podle pokynu učitele* *DV: učí se rozlišovat nežádoucí formy chování* *DV: začíná si uvědomovat rozdíly mezi spolužáky* *DV: tyto rozdíly se snaží respektovat* *DV: vnímá rozdíl mezi základními lidskými právy a naplňování povinností*	Škola – pravidla soužití: vztahy mezi dětmi, vzájemná pomoc a respektování Chování lidí : pravidla společenského styku – pozdrav, poděkování právo a spravedlnost – právo na relaxaci, na základní lidské potřeby (pitný režim, toaleta), práva a povinnosti žáků školy povinnosti: v rodině, ve škole	*OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě* *OSV 7: Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc* *OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**

Lidé a čas			
OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, popíše a porovná	*DV: orientuje se v čase (rok, měsíc, týden, den, hodina, včera, dnes, zítra)* *DV: sestavuje svůj režim dne s ohledem na povinnosti i práva* *DV: vyjmenuje dny v týdnu* *DV: orientuje se v souvislostech (dnes pondělí, včera neděle) minulosti, přítomnosti a budoucnosti)*	Orientace v čase a časový řád – určování času, režim dne, kalendář, roční období	*OSV 3:Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení* *OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích*
Rozmanitost přírody			
OVO 9: pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*DV: zná roční období a umí pojmenovat jejich základní charakteristické rysy (např. s volným časem dítěte, s proměnami přírody)* *DV: rozlišuje skupenství vody na základě vlastního pozorování* *DV: přiřadí do ročních období významné oslavy a tradice (Vánoce, Velikonoce)*	Orientace v čase – roční období, kalendář, významné dny a svátky	*EV 2:Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje*

	DV: uvědomuje si tradiční význam svátků		
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 10: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	*DV: pozná listnaté, jehličnaté stromy a ovocné stromy* *DV: rozlišuje strom, keř a bylinu* *DV: zná základní části stromu a byliny* *DV: podle viditelných znaků rozlišuje ovoce a zeleninu* *DV: uvědomuje si jejich význam v přírodě i význam pro člověka* *DV: zná domácí i volně žijící zvířata* *DV: pojmenuje mláďata domácích zvířat*	Rostliny a živočichové ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů	*EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví*
OVO 11: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní	*DV: provádí jednoduchá pozorování změn v přírodě v souvislosti s ročními obdobími* *DV: změny zapisuje pomocí*	Jednoduché pokusy a pozorování	

veličiny *pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů*	*jednoduchých* *značek*		
Člověk a jeho zdraví			
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, *režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních* *znalostí o lidském těle;* *projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*	*DV: pojmenuje základní části lidského* *těla* *DV: uplatňuje správný pitný režim* *DV: sestavuje správný denní režim* *i s ohledem na pohybové aktivity* *DV: zná zásady správné životosprávy* *DV: dodržuje správné hygienické* *návyky (mytí rukou, hygiena, čisté zuby) celková osobní*	Lidské tělo – životní potřeby a projevy péče o zdraví – nemoc, drobná poranění a úrazy, první pomoc	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:* *moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj* *vztah ke mně samému, moje vztahy* *k druhým lidem* *OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace* *času, rozumové zpracování*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
	DV: rozliší nemoc a úraz, pozná *projevy běžné nemoci (nachlazení,* *rýma, angína)* *DV: ví, jak se zachová při drobném* *poranění (přivolání dospělého, poskytnutí základního*		

	ošetření) *DV: zná zásady správného chování* *u lékaře (i zubního)* *problému, hledání pomoci při potížích*		
OVO 13: dodržuje zásady bezpečného *chování tak, aby neohrožoval zdraví* *své a zdraví jiných*	*DV: zná zásady bezpečného chování* *ve skupině a uvědomuje si následky* *svého chování* *DV: snaží se předcházet úrazům* *a poraněním sebe i druhých*	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání)	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:* *moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj* *vztah ke mně samému, moje vztahy* *k druhým lidem*
OVO 14: chová se obezřetně při *setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu* *nepříjemná; v případě potřeby požádá* *o pomoc pro sebe i pro jiné dítě*	*DV: ví, jak se chovat při setkání* *s neznámými osobami* *DV: upozorní na podezřelé chování* *jedince dospělou osobu (rodič, učitel,* *vychovatelka)* *DV: vyhýbá se osamělým místům, kde* *by byl vystaven nebezpečí*	Osobní bezpečí; krizové situace	*OVO 15: uplatňuje základní pravidla* *silničního provozu*

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Období – ročník : **1.období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti
Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 2. ročníku

Pojetí prvouky v druhém ročníku se v zásadě neliší od ročníku prvního. Pro děti je zajímavé, umožníme-li jim využít nabyté dovednosti čtení a psaní.
Nalezneme-li vhodnou spojitost mezi tématem, kterému se chceme věnovat v prvouce, zpestříme tak významně vyučování jazykové složky i prvouky samotné. Úspěch je většinou věcí vhodné motivace dětí, kterou lze právě v prvouce nalézt velmi často.

Tematické okruhy Prvouky ve 2. ročníku:

• Žiji mezi lidmi: základy slušného chování v rodině a společnosti, ohleduplnost, kamarádství, správné stolování, datum narození, adresa školy
• Náš rok: orientace v čase - kalendářní a školní rok, týdny, dny, hodiny a minuty, denní režim dětí, práce a odpočinek, minulost, současnost, budoucnost, úcta k tradicím a památkám
• Příroda kolem nás: ochrana přírody, domácí zvířata a jejich mláďata, pokojové rostliny, zelenina, ovoce (ovocné stromy), pomoc živočichům v přírodě v nepříznivých situacích
• Člověk a jeho smysly: péče o sluch a zrak
• Pečujeme o zdraví: prevence nemocí a úrazů, zdravý životní styl, vliv pohybu na zdraví, poučení o škodlivosti kouření, základy duševní hygieny
• Technika a práce lidí: povolání rodičů, úcta k práci a jejím výsledkům, hry a hračky dříve a nyní
• Dopravní výchova: prohlubování dopravních návyků chodce, dítě v dopravních prostředcích

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí

3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS
4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS
7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY
9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
10. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Cílové zaměření předmětu Prvouka ve 2. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu Prvouka v 2. ročníku směřuje k:
• utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci

• rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
• utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
• přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
• objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
• poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	*DV: popíše svoji cestu do školy* *DV: rozezná základní dopravní značky, přechází na přechodu pro chodce, zná semafor* *DV: zná běžné dopravní prostředky včetně hromadných* *DV: ví, kde je zastávka MHD a jak se na ní chovat*	Domov: prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	*MkV 2: Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)* VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí
OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby jejich estetické hodnoty a rozmanitosti	*DV: popíše svůj domov (byt, dům)* *DV: vyjmenuje jednotlivé místnosti svého domova a jeho vybavení* *DV: nakreslí jednoduchý plánek svého domova*	Obec: úřady, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, kulturní zařízení, jiné dominanty města	*VDO 2: Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí*

	DV: jednoduše vysvětlí rozdíl mezí *vesnicí a městem* *DV: pozná významné budovy v obci* *a jejich značení* *Domov: prostředí domova, panelový* *dům, nájemní dům, byt, vesnice, město*		
Lidé kolem nás			
OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské *vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi*	*DV: zná role rodinných příslušníků* *DV: orientuje se v širších rodinných* *vztazích (sestřenice, teta, strýc)* *DV: hovoří o významných událostech* *v rodině (oslavy, výročích)* *DV: vyjmenuje povolání členů rodiny*	Rodina: známí a noví lidé	*OSV 7: Mezilidské vztahy: chování* *podporující dobré vztahy, respektování,* *podpora, pomoc*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
	DV: zná běžné domácí práce, přiměřeně *se některých účastní* *DV: rozliší pojem „známý rodiny“ na základě důvěry a míry přátelství*	Jak se seznamujeme Práce, zaměstnání, řemesla, nezaměstnanost, odpočinek, zábava Využití volného času: cestování, sport, kultura, hry - na co musíme být opatrní	
OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným *odlišnostem spolužáků, jejich* *přednostem i nedostatkům* *Požáry a jejich rizika* *Vypořádání se se strachem, který doprovází nebezpečnou situaci*	*DV: nejen barva vlasů liší lidi navzájem* , *DV: uvědomuje si odlišnosti v nářečí* *i cizím jazyku* *DV: vnímá povahové vlastnosti jako* *další prvek odlišností* *DV: uvědomuje si odlišnosti podle* *různých zájmů a koníčků* *DV: vypráví o svých koníčcích a zálibách* *DV:základní označování nebezpečných látek,* *DV: základní výstraýné a bezpečnostní tabulky*	Podobní a odlišní lidé – barva pleti, místní původ, povahové vlastnosti jazyk a nářečí Volný čas Nebezpečí úrazu el. Proudem,požáru,výbuchu, Správné chování při požáru Přivolání požáru	*OSV 6:Poznávání lidí: vzájemné poznávání* *ve třídě* *OSV 7: Mezilidské vztahy: chování* *podporující dobré vztahy, respektování,* *podpora, pomoc* *OSV 11: Hodnoty, postoje, praktická* *etika: vytváření povědomí o kvalitách* *typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost,* *pomáhající chování*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Lidé a čas			
OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	*DV: rozlišuje jednotlivé části dne (svítání, ráno, dopoledne…)* *DV: určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrthodiny* *DV: vyjmenuje měsíce kalendářního roku a přiřadí k nim volno časové aktivity* *DV: vyjmenuje měsíce školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky (začátek a konec roku, pololetí)* *DV: přiřadí členy rodiny k časovým pojmům* *DV: znázorní jednoduchý rodokmen – strom života rodiny*	Orientace v čase: hodiny, kalendář Minulost a současnost Rodokmen	*OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení* *OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích*
Rozmanitost přírody			
OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*DV: pozoruje přírodu v ročních obdob* *DV: svá pozorování zapíše domluvenými značkami* *DV: pozoruje změny i na živočiších (zimní a letní srst)* *DV: ptáci stěhovaví a přezimující*	Proměny přírody Živočichové ve volné přírodě: srst, přezimování, stavba těla ptáků, savců Ptáci a jejich hnízda, péče o ptákyv zimě	*EV 2:Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,*

	DV: stromy opadavé a neopadavé *DV: dokáže jednoduše definovat pojmy* *- savec, pták, hmyz*		
OVO 10: roztřídí některé přírodniny *podle nápadných určujících znaků,* *uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě*	*DV: zná pojmy – zelenina, ovoce, zemědělské plodiny* *DV: rozlišuje druhy zeleniny – košťálová,* *kořenová, listová, cibulová, listová* *DV: rozlišuje druhy ovoce – malvice,* *peckovice, bobule* *DV: zná stavbu těla rostlin – kořen,* *stonek, list, květ, plod,* *DV: přiřadí pojmy – dužnina, jádřinec, pecka, semeno, slupka* *DV: přiřadí k ovocnému stromu ovoce* *DV: zná význam ovoce a zeleniny v jídelníčku člověka* *DV: ví, které zemědělské plodiny se* *vyskytují v regionu* *DV: ví proč a jak jsou užitečné včely* *DV: zná význam pokojových rostlin –* *okrasné a užitkové* *DV: jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání,*	Zelenina a ovoce: – jejich druhy a význam pro člověka Zemědělské plodiny Pokojové rostliny Domácí mazlíčci Péče o zvířata v zajetí – podmínky života Chráněné rostliny Chránění živočichové Ekosystém – louka	*EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní* *prostředí, vlivy průmyslu na prostředí,* *odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině* *EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše* *obec, náš životní styl, prostředí a zdraví*

	kypření, otírání prachu) *DV: pokojové rostliny kvetoucí a nekvetoucí* *DV: zná zvířata, která můžeme chovat v bytě* *DV: popíše, jak se o zvířata v zajetí staráme* *DV: zná kvetoucí rostliny na louce (léčivé byliny)* *DV: vyjmenuje hmyz vyskytující se na louce*		
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
	DV: vyjmenuje polní plodiny – obilí, *zná jejich význam* *DV: rozlišuje práce na poli – setí, sklizeň, plevele, výrobky* *DV: ví, co dává les člověku* *DV: pozná stromy jehličnaté a listnaté* *DV: ví, jak se v lese chováme a jak jej chráníme* *DV: zná ptáky a zvířata žijící v lese* *DV: podle atlasu hub pojmenuje alespoň tři jedlé a tři jedovaté houby* *DV: vysvětlí, co můžeme vyčíst z pařezu* *DV: pozná sever v přírodě podle mechu*	Ekosystém – pole Ekosystém – les Ochrana životního prostředí – les Péče o své zdraví První pomoc při otravě Ekosystém – rybník, řeka	*EV 1: Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina* *EV 3: Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině* *EV 4: Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví*

	na stromech a podle mraveniště *DV: vyjmenuje ryby žijící v rybníku* *nebo v řece* *DV: zná další živočichy žijící u vody* *a ve vodě* *DV: vysvětlí, co je nebezpečím pro* *čistotu rybníků a řek*		*EV 1: Ekosystémy: vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina*
OVO 11: provádí jednoduché pokusy *u skupiny známých látek, určuje jejich* *společné a rozdílné vlastnosti a změří* *základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů* **Očekávané výstupy**	*DV: pozoruje a zapisuje růst rostlin* *ze semena (hrách, pažitka)* *DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody* *v přírodě* *DV: jednoduchým způsobem zjišťuje* *čistotu vody v přírodě* *DV: pozoruje přeměnu vody v páru* **Dílčí výstupy** *DV: pozoruje přeměnu páry na vodu* *DV: pozoruje a zapisuje změnu vnitřní* *i venkovní teploty v závislosti na ročním* *období* *DV: zakládá herbář*	Semeno - rostlina Koloběh vody v přírodě Ochrana životního prostředí – voda Teplota vody Teplota vzduchu Herbář **Učivo**	OSV 10: Řešení problémů a rozhodo-vací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů *OSV 9: Kooperace a kompetice: rozvoj* *individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci* **Průřezová témata**

Člověk a jeho zdraví			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové	*DV: popíše své hygienické návyky*	Lidské tělo – vnitřní orgány	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:*

a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	*během dne* *DV: rozezná a umí použít mycí prostředky, čistící prostředky, prací* *prostředky* *DV: umí vysvětlit, proč je nezbytné* *udržovat pracovní místo a dům v pořádku a čistotě* *DV: rozlišuje části trupu, hlavy, horní* *a dolní končetiny* *DV: zná pět smyslů a ví, jak je chráníme* *DV: seznámí se se základními vnitřními orgány člověka – mozek,* *plíce, srdce, žaludek* *DV: porovnává funkci vnitřních orgánů se životem rostlin a zvířat*	Hygiena a čistota Pořádek a čistota Péče o zdraví	*moje tělo, co o sobě vím a co ne,* *můj vztah ke mně samému, moje* *vztahy k druhým lidem* *OSV 4: Psychohygiena: dobrá organizace* *času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích* *OSV 1: Rozvoj schopností poznání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů*
OVO 13: dodržuje zásady bezpečného *chování tak, aby neohrožoval zdraví* *své, ani zdraví jiných*	*DV: ví, co je úraz (jak vzniká)* *DV: ví, jak přivolat pomoc* DV: zná základní vybavení lékárničky, ví, kdo je školní zdravotník *DV: respektováním pravidel chování* *předchází případným úrazům* *DV: zná některé dětské nemoci (nakažlivé) a ví, jak neohrožovat druhé*	Péče o zdraví Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158, 156, 112 Pravidla chování Dětské nemoci	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:* *moje tělo, co o sobě vím a co ne,* *můj vztah ke mně samému, moje* *vztahy k druhým lidem*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata
OVO 14: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	*DV: učí se komunikovat s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně* *DV: ví, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem* *DV: požádá o pomoc pro svého kamaráda* *DV: vnímá rozdíl mezi hrou, šikanou a násilím* *DV: je schopen odsoudit brutalitu a násilí v médiích (akční filmy)* Brutalita a násilí v médiích	Osobní bezpečí: rizikové prostředí Osobní bezpečí: služby odborné pomoci Brutalita a násilí v médiích	*OSV 8: Komunikace*: *řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikace, komunikace v různých situacích* *MV 2: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:* vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	*DV: zná a dodržuje pravidla silničního provozu – chodec* *DV: učí se předvídat nebezpečí na silnici a na chodníku i při hrách* *DV: umí se slušně a bezpečně chovat v hromadné dopravě*	Osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu Hromadná doprava	*VDO 2:Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)*
OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny	*DV: naslouchá a respektuje pokyny*	Situace hromadného ohrožení	*OSV 7: Mezilidské vztahy: chování*

dospělých při mimořádných událostech	*dospělých* *DV: zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů*		*podporující dobré vztahy, respektování,* *podpora, pomoc*

Vyučovací předmět : **Prvouka**

Období – ročník : **1.období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Prvouka

Očekávaných výstupů předmětu je dosahováno především ve třetím postupném ročníku. Na ně plynule navazují dílčí výstupy vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v předmětu Přírodověda a Vlastivěda ve čtvrtém ročníku.

Prvouka ve 3. ročníku

Třetí ročník uzavírá první etapu výchovy a vzdělávání dětí zaměřenou na oblast přírody a společnosti. Základním zdrojem informací je stále bezprostřední dětská zkušenost, konkrétní věci a jevy v přírodě a společnosti. Na základě této konkrétní zkušenosti dochází již k prvním zobecněním a vytváření základů budoucích postojů mladého člověka. Nic není hotovo, jsou jen připraveny základy další výchovy a vzdělávání.

Tematické okruhy Prvouky ve 3. ročníku:

• Místo, kde žiji - okolí školy, okolí bydliště, orientace v místní krajině, hlavní světové strany,
• Minulost naší obce (města), lidé a jejich práce, volný čas, služby, kultura, sport, školství , náboženství
• Neživá příroda - základní vlastnosti látek a změny látek (hmotnost, teplota, objem), koloběh vody v přírodě, půda a její součásti, význam, nezbytné podmínky života
• Živá příroda - rostliny kvetoucí a nekvetoucí, části rostlin, hospodářské a léčivé rostliny, rostliny v okolí školy
• Živočichové - rozmanitost, stavba těla vybraných druhů, hospodářská a domácí zvířata
• Člověk - správné držení těla, volba oblečení a správné obuvi, péče o zdraví, otužování

• Ochrana přírody a životního prostředí - ochrana živočichů a rostlin, přírodního prostředí, životní prostředí člověka a jeho ochrana
• Dopravní výchova - dopravní kázeň, cestování dopravními prostředky, dokončení výchovy chodce

MÍSTO, KDE ŽIJEME
1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
2. začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí
3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

LIDÉ KOLEM NÁS
4. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
5. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
6. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

LIDÉ A ČAS
7. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
8. pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ROZMANITOST PŘÍRODY
9. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
10. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
11. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ
12. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
13. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
14. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
15. uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu

16. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávání v předmětu Prvouka ve 3. ročníku směřuje k:
• utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
• rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
• utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
• přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
• objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
• poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Místo, kde žijeme			
OVO 1: vyznačí v jednoduchém plánu *místo svého bydliště a školy, cestu na* *určené místo a rozliší možná nebezpečí* *v nejbližším okolí* *OVO 2: začlení svou obec (město) do* *příslušného kraje a obslužného centra*	*DV: ví, kdy a kde se narodil, kde prožil své dětství* *DV: řekne a napíše celou svoji adresu* *DV: pojmenuje jednotlivé místnosti* *bytu a jejich vybavení* *DV: nakreslí jednoduchý plánek svého bytu* *DV: popíše a do plánu obce zakreslí* *cestu z místa bydliště do školy* *DV: do plánu vyznačí i polohu významných budov*	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště, adresa bydliště žáka Bezpečná cesta do školy	*VDO 2: přijímá odpovědnost za své* *chování*

ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí	*DV: řekne a zakreslí nebezpečná místa* *DV: vyjmenuje dopravní značky z okolí bydliště a školy*		
OVO 3: rozliší přírodní a umělé prvky způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	*DV: vypráví zajímavosti z historie své obce* *DV: vyjmenuje významné historické památky své obce* *DV: mapuje okolí školy a bydliště* *DV: nakreslí jednoduchý orientační plánek* *DV: orientuje se v dalších částech obce, zná směr cesty* *DV: zná nejbližší okolní obce, vyhledává je na regionální mapě v okolní krajině a vyjádří různými* *DV: pracuje s regionální mapou, dává do souvislostí vyčtené údaje*	Obec Minulost a současnost obce Rozdíly mezi městem a vesnicí Mapa	*MV 1: hledání rozdílů mezi různými sděleními* *OSV 5: nápady, originalita, tvořivost*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
	DV: ví,podle čeho se orientuje ve volné přírodě a na neznámém místě *DV: pozná rozdíl mezi rybníkem a nádrží* *DV: ví, jak je využita krajina v okolí obce* DV: uvědomuje si estetické hodnoty přírody *DV: srovnává různé prvky výstavby*	Plán obce a blízkého okolí ***Značky na mapě*** Příroda v okolí obce Zástavba – byty, domy, obchodní centra, historické budovy	*ENV 3: doprava a životní prostředí* *ENV 4: naše obec, náš životní styl*

Lidé kolem nás			
OVO 4: rozlišuje blízké příbuzenské *vztahy v rodině, role rodinných příslušníků* *a vztahy mezi nimi*	*DV: vypráví, při jakých příležitostech* *se setkává širší rodina* *DV: pojmenuje příbuzenské vztahy* *v rodině s určením otcovy a matčiny* *strany* *DV: hovoří o pravidlech chování v rodině,* *pojmenuje svoji pravidelnou* *účast na chodu domácnosti*	Rodina – tradice Role v rodině, pravidla chování a soužití v rodině příbuzenské vztahy, oslavy	*OSV 7: dobré vztahy, chování podporující* *dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého,* *respektování, podpora, pomoc* *MkV 2: právo všech lidí žít společně*
OVO 5: odvodí význam a potřebu různých *povolání a pracovních činností* *DV: zná povolání svých rodičů i blízkých* *příbuzných a dokáže jedno-duše popsat, co se dělá v daném povolání* **Očekávané výstupy**	*DV: vyvozuje potřebu i význam povolání(* *pro rodinu, společnost, kolektiv)* *DV: uvědomuje si rozdíl mezi psychickou* *a fyzickou prací* **Dílčí výstupy**	Povolání, práce, řemesla Fyzická a psychická práce Relaxace – volný čas **Učivo**	*VDO 2: přijímat odpovědnost za svůj* *život* **Průřezová témata**
OVO 6: projevuje toleranci k přirozeným *odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*	*DV: naslouchá různým názorům spolužáků* *DV: vychází vstříc přiměřeným požadavkům* *DV: umí dát najevo svůj nesouhlas*	Třída, škola – respektování různých povahových vlastností a dalších odlišností Spolužáci s různým zdravotním postižením *Rizikové chování: šikana,fyzické*	*OSV 6: vzájemné poznávání ve třídě* *OSV 7: respektování* OSV 8: pravda a lež

Nebezpečí za tmy, návykových látek, *Nebezpečné chování lidí*	*bez projevu agresivity či ironie*	*a dušení násilí, agresivita.* *Rozpozná nebezpečí drog* *Chování při setkání s cizím člověkem*	
Lidé a čas			
OVO 7: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti* *a budoucnosti* *OVO 8: pojmenuje některé rodáky,* *kulturní a historické památky, významné* *události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*	*DV: pro orientaci v čase běžně používá* *kalendář* DV: v kalendáři s jistotou vyhledá datum svého narození i blízké rodiny *DV: popíše různá měřidla času* *DV: ví, kde získá informace o životě* *v dávných dobách* *DV: pojmenuje významné rodáky* *a přiřadí k nim danou činnost* *DV: sestavuje „encyklopedii“ významných* *osobností – sportovní a kulturní* *DV: interpretuje báje a pověsti spjaté s místním okolí*	Orientace v čase, časový řád Jak žili lidé dříve Významné osobnosti současnosti i nedávné minulosti Regionální báje a pověsti	*OSV 3: organizace vlastního času* *OSV 4: dobrá organizace času*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

Rozmanitost přírody			
OVO 9: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	*DV: na základě vlastních pozorování ví, v jaké podobě se v přírodě nachází voda a jak mění svoji podobu* *DV: popíše a jednoduše zakreslí koloběh vody v přírodě* DV: vyjmenuje základní podmínky života na Zemi *DV: ví, jaký význam má Slunce pro život na Zemi* *DV: pozoruje a zaznamenává délku a intenzitu světla v ročních obdobích* *DV: ví, při jaké teplotě voda mění své skupenství* *DV: uvědomuje si důležitost vzduchu pro život a co je zdrojem kyslíku* *DV: uvědomuje si vztah lidí k život-nímu prostředí : čistota vody, vzduchu* *DV: navrhuje opatření ke zvýšení čistoty ovzduší a vody* *DV: rozlišuje správné a špatné v chování lidí k přírodě*	Neživá příroda – podmínky života na Zemi Slunce – Země Voda Světlo, teplo Teplota Vzduch Čistota životního prostředí Ochrana životního prostředí	*ENV 2: voda, ovzduší, energetické Zdroje prostředí ENV 3: vliv průmyslu na životní prostředí, ochrana životního*
	DV: rozlišuje užitkové přírodniny	Živá a neživá příroda	*ENV 3: ochrana přírody*

OVO 10: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, *uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě* **Očekávané výstupy**	*DV: jednoduchým způsobem vysvětlí* *rozdíl mezi přírodninou a surovinou* *DV: ví, z jakých přírodnin se získávají* *suroviny: dřevo vlna, mléko, kůže* **Dílčí výstupy** *DV: vysvětluje rozdíl mezi živou a neživou přírodou* *DV: pozoruje a popisuje, jakým způsobem probíhá výživa rostlin* *DV: zná v okolí obce chráněné přírodní druhy a uvědomuje si správné chování* *DV: uvádí příklady a porovnává kvetoucí a nekvetoucí rostliny* *DV: jednoduchým způsobem popíše* *rozdíl mezi rostlinami dřevnatými a dužnatými* *DV: vyvozuje a popisuje odlišnosti* *hub od rostlin*	Výživa rostlin **Učivo** Chráněné rostliny a živočichové Kvetoucí a nekvetoucí rostliny Dřeviny – stromy a keře Bylina Houby	**Průřezové téma**
OVO 11: provádí jednoduché pokusy *u skupiny známých látek, určuje jejich* *společné a rozdílné vlastnosti a změří*	*DV: pozoruje, kdy se mění skupenství* *vody, měření zapisuje* *DV: pozoruje a zapisuje koloběh vody* *v přírodě*	Pracovní nástroje a jejich užívání Veličiny: délka, hmotnost, objem, teplota	*OSV 10: řešení učebních problémů* ***OSV 11: odpovědnost,***

základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	*DV: pozoruje a zapisuje intenzitu slunečního světla* *DV: voda, důležitá součást života –* *provádí jednoduchá pozorování* *DV: provádí jednoduchá měření: délka, hmotnost, objem, teplota* *DV: k měření používá správné nástroje, provádí zápisy zpozorování a měření*		***spolehlivost***
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
Člověk a jeho zdraví			
OVO 12: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	*DV: vysvětlí rozdílnosti člověka od ostatních savců* *DV: vnímá rozdíly mezi pohlavím* *DV: učí se respektovat odlišné pohlaví* *DV: uvědomuje si, co je důležité pro zdravý způsob života a co našemu tělu škodí* *DV: vyjmenuje zásady zdravého způsobu života a snaží se je dodržovat* *DV: ví, jaké látky by měla*	Lidské tělo Stavba těla rostlin, savců, ptáků a člověka Zdravý životní styl Návykové látky	*OSV 2: moje tělo, co o sobě vím* *OSV 11: odpovědnost, spolehlivost*

	obsahovat *zdravá výživa* *DV: vyjmenuje možné návykové látky* *(alkohol, tabák, léky)* *DV: rozlišuje smyslová ústrojí a některé* *důležité vnitřní orgány: ledviny, plíce a žaludek*		
OVO 13: dodržuje zásady bezpečného *chování tak, aby neohrožoval zdraví* *své a zdraví jiných*	*DV: zná rozdíl mezi nemocí úrazem* *DV: uvědomuje si souvislosti mezi výživou a zdravím* DV: respektuje pravidla kolektivních her *DV: pravidelným pohybem pomáhá ke* *zdravému životnímu stylu*	Nemoc a úraz Zdravá výživa Pravidla při hrách, první pomoc Pravidelný pohyb jako součást zdravého životního stylu	*VDO 2: respektování pravidel, odpovědnost* *za své činy a chování*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 14: chová se obezřetně při *setkání s neznámými jedinci, odmítne* *komunikaci, která je mu nepříjemná;* *v případě potřeby požádá* *o pomoc pro sebe i pro jiné dítě*	*DV: upozorní na podezřelé chování neznámého jedince* *DV: umí odmítnout nepříjemnou komunikaci* *DV: ví, kam se obrátí o pomoc či* *radu*	Osobní bezpečí Komunikace s neznámým jedincem Instituce a organizace poskytující pomoc	*OSV 7: podpora, pomoc* *OSV 8: předstírání v komunikaci*

OVO 15: uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	*DV: respektuje pravidla silničního provozu* *DV: umí používat hromadné dopravní prostředky (vlak, autobus) a ví, jak se v nich správně chovat* *DV: ví, jak se správně chovat v silničním provozu jako chodec* *DV: připravuje se na roli cyklisty* *DV: ví, že jako cyklista se pohybuje v doprovodu* *DV: jako cyklista používá správné ochranné prostředky*	Pravidla silničního provozu Hromadné dopravní prostředky Jsem chodec Budu cyklista	*VDO 2: přijímání odpovědnosti za své činy a chování*
OVO 16: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	*DV: respektuje pokyny dospělých při mimořádných událostech* *DV: zachovává chladnou hlavu při cvičeních (vyhlášení cvičného poplachu)*	Mimořádné události Cvičný poplach	*OSV 7: naslouchání, respektování*
Zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy	*přivolá pomoc (některým z osvojených způsobů)*	Rozpozná varovný signál, požární poplach, zkoušku sirén	
	v případě potřeby použije linku tísňového volání; ovládá základní způsoby komunikace s operátory	Povodeň, vichřice,požár,	

Pojem mimořádné události	*(přiměřeně k věku)*	lavina,únik nebezpečných látek	

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět : **Přírodověda**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Přírodověda** je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: **Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.**

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.
Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápou organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy.
Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase.
Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život.
Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.
Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých

Cíle v oblasti postojů:

- pozitivní vztah k ochraně přírody a životního prostředí
- negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a bezohlednosti mezi lidmi
- technika musí člověku sloužit, ne ho ovládat. Člověk je odpovědný za techniku
- při práci odpovídám za bezpečnost svou i svých spolupracovníků
- planeta Země je nepatrnou součástí vesmíru, která je značně ohrožena současným způsobem rozvoje civilizace

Cíle v oblasti dovedností a schopností:

- poznávat domácí zvířata, některé typické rostliny a živočichy volně žijící
- poznávat nejběžnější nerosty a horniny vyskytující se v regionu
- popsat známého živočicha, nalézt jeho zobrazení v atlasu, totéž u známých rostlin
- změřit teplotu těla, přivolat pomoc, přiložit obvaz, uložit raněného do stabilizované polohy
- měřit délku, hmotnost, objem, čas, teplotu
- zaznamenat jednoduchá pozorování, zpracovat údaje do tabulky, pořídit jednoduchý nákres

• pozorovat lupou
• určit živočicha či rostliny s použitím atlasu
• v přiměřené míře třídit informace
• účastnit se práce ve skupině, vyřešit dílčí úkol, spolupracovat s ostatními, • používat základní úkony první pomoci
• sestavit podle návodu jednoduchý pokus, elektrický obvod

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Přírodovědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí
žáka takto:

Kompetence k učení:
• učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.
• učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy)
• učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů:
• učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
• učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní:
• učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů, obrazového materiálu
• učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální:

• učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
• učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
• učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení

Kompetence občanské:
• učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
• učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní:
• učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
• učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj
OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, vzornosti a soustředění, řešení problémů
OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj
OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikace, komunikace v různých situacích
OSV 9 Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj
OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování
VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova
MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální
hodnoty)

EV Environmentální výchova:
EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV: Mediální výchova:
MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky
MV 4 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv a role médií v každodenním životě,

3. Učební plán předmětu PŘÍRODOVĚDA v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
přírodověda				2	2.	4

Vyučovací předmět : **Přírodověda**

Období – ročník : **2.období – 4. a 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Přírodověda
Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

ROZMANITOST PŘÍRODY
- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
-. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narozen
-. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Tématické okruhy Přírodovědy ve 4. a 5. ročníku:

1. podmínky života na Zemi – sluneční záření (světlo, teplo), voda, vzduch, půda
2. živá příroda – rostliny z různého prostředí, živočichové z různého prostředí, způsob výživy a stavba těla, funkce jednotlivých částí, projevy života, význam živočichů a rostlin v přírodě a pro člověka, péče člověka o živočichy a rostliny
3. ekologie – (nejde o ekologii jako vědu) ekosystémy v okolí školy, potravní řetězce, chráněná území, chráněné rostliny a živočichové, obecné zásady ochrany přírody a životního prostředí člověka
4. měření a vážení – délka, hmotnost, objem, čas, teplota

Cílové zaměření předmětu Přírodověda ve 4. a 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu Přírodověda ve 4. a 5. ročníku směřuje k:
• utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
• rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
• utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
• přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
• objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
• poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování
• Pochopení ročního cyklu v přírodě i změn, které nastávají v přírodě v průběhu roku;

• Uvědomění si rozmanitosti přírody a bohatosti druhů, které v ní žijí;
• Poznání dalších druhů rostlin, živočichů i hub, které žijí ve společenstvech různorodých prostředí;
• Pochopení základních ekologických vztahů ve vybraných společenstvech
• Seznámení s důležitými druhy kulturních rostlin a jejich životními cykly;

Očekávané výstupy	Učivo		Průřezové téma
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	Živá a neživá příroda, vztahy		OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 2: moje tělo,moje psychika, OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír		EV 1: lidské sídlo (umělý ekosystém) EV 3: zemědělství a doprava a životní prostředí EV 4: naše obec
Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	Základní přírodní společenstva		EV 4: náš životní styl, životní prostředí a zdraví
Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních	Dělení organismů, práce s atlasy a klíč		ENV 3: zemědělství a životní prostředí

organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy			
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Člověk a příroda, ekologie		OSV 3: plánování učení a hry, stanovování osobních cílů OSV 7: péče o dobré vztahy v rodině (třídě), respektování, podpora, pomoc
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Jednoduché pokusy		EV 3: odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, EV 4: ekologický problém a způsoby řešení
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	Péče o zdraví.Lidské tělo - orgány		EV 3: – význam ochrany životního prostředí, změny v krajině (krajina dříve a dnes) EV 4: možnosti a způsoby ochrany životního prostředí, naše obec a náš životní styl
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Etapy vývoje člověka		EV 4: prostředí a zdraví
Účelně plánuje svůj čas pro	Denní režim		

učení,práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob			
Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	Chování v krizových situacích		
Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Návykové látky, prevence		
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	Základy sexuální výchovy		ENV 4: rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, náš životní styl
Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Péče o zdraví - P Prevence úrazů		EV 4: prostředí a zdraví, způsoby ochrany zdraví
Ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Základní zásady první pomoci Přivolání pomoci		ENV 2: přírodní zdroje a vlivy na prostředí
Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty	Orientace v základních dopravních značkách		

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět : **Vlastivěda**

Charakteristika předmětu
V předmětu Vlastivěda je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ve vybraných třech okruzích z pěti tematických okruhů: Místo,kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas.
Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky.
Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství. Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo i globální problémy. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy.

Cíle v oblasti postojů
• mám rád místo, kde žiji, vážím si tradic rodiště, regionu i celé vlasti
• patřím k svému národu, jsem na něj hrdý
• vážím si tradic a kultury ostatních národů a etnik, respektuji jejich svobodu a nezávislost
• mám úctu k lidským právům a demokracii

Cíle v oblasti dovedností a schopností
- pomocí jednoduchých měřičských pomůcek nakreslit plán okolí školy, domu, zahrady
- použít kompasu a směrové růžice k orientaci v krajině a na mapě podle světových stran hlavních i vedlejších
- pracovat s mapami jako hlavním zdrojem informací o určitém území
- vyhledávat informace v literatuře, časopisech, novinách, orientovat se v jízdním řádu, telefonním seznamu, poštovních směrovacích´číslech
- poskytnout základní informace o místě, ve kterém žijí, a o svém regionu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti
Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
 orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
 rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
 poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo
obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
 samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
 utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
 přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
 objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí
Výuka Vlastivědy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka
takto:

Kompetence k učení: učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. Učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů

informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy…).Učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů: učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje.Učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní: učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu. Učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální: učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu. Učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat. Učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské: učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností. Učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní: učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel. Učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, vzornosti a soustředění, řešení problémů
OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem
OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení
OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích
OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost
Sociální rozvoj
OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě
OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc
OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikace, komunikace v různých situacích
OSV 9 Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
Morální rozvoj
OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů
OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana:
VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova:
MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:
EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina
EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,
EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině
EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec,náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV: Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení
MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot
MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě

Učební plán předmětu VLASTIVĚDA v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
vlastivěda				2.	2.	4.

Vyučovací předmět : **Vlastivěda**

Období – ročník : **2.období – 4. a 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu Vlastivěda:
Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

MÍSTO, KDE ŽIJEME
1. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
2. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
3. rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí
4. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
5. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
6. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

LIDÉ KOLEM NÁS
7. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, obci
8. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
9. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
10. orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích
11. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

LIDÉ A ČAS
12. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
13. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
14. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

15. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
16. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Cílové zaměření předmětu Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu **Vlastivěda** ve 4. a 5. ročníku směřuje k:
• utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové spolupráci
• rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
• utváření ohleduplného vztahu ke kulturním a společenským výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
• přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
• objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
• poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování

Tématické okruhy Vlastivědy ve 4. ročníku a 5. ročníku

1. světové strany: orientace v místní krajině, plán okolí školy
2. mapa: měřítko, poledníky, rovnoběžky, další značky na mapě
3. chci být dobrý cyklista: základní pravidla pohybu v silničním provozu, pasivní a aktivní bezpečnost
4. Česká republika: státoprávní uspořádání, instituce demokratického státu, jejich vzájemné vztahy a vztahy mezi občanem a těmito institucemi (prezident, parlament,vláda, zákony, soudy, volby)
5. Praha: hlavního město republiky, jeho minulost a současnost
6. hospodářství: výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny
7. základní poznatky o regionech ČR: města, průmysl, zemědělství, obyvatelstvo, surovinové a energetické zdroje, zajímavosti v regionech
8. seznámení s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, tvary zemského povrchu, základní typy krajiny
9. mapa České republiky, sousední státy, hlavní město Praha, nejvyšší pohoří, řeky, státní symboly, region ve kterém žiji, kulturní a průmyslové centrum, obyvatelé krajiny, města, průmysl, vesnice, venkov, zemědělství, exkurze do zajímavých míst
10. doprava a cestování: vzájemně propojený svět, na kole jezdím bezpečně
11. dějiny vlasti: pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa a regionu. Svědectví práce našich předků uchované v památkách

12. dějiny naší vlasti: časová přímka 0 - 2000 (rok, století, tisíciletí), nejvýznamnější osobnosti a události v našich dějinách (vycházet z literárního zpracování, ne data), regionální zajímavosti - vlastenecká výchova
13. za hranicemi ČR: Evropa, evropské státy, hlavní města sousedních států, poznatky získané cestováním dětí, svět - kontinenty, lidská společenství, elementární charakteristika kontinentů a jejich obyvatel, významné cesty a objevy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezové téma
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Orientace v místě a prostoru	
Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	Práce s kompasem a mapou a určování světové strany v přírodě	
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	Práce s mapou - Základní zeměpisné pojmy	VMEGS 2: naše vlast a Evropa
Zprostředkuje ostatním zkušenosti,zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Předávání osobních zkušeností z cest	VMEGS 1: rodinné příběhy, život dětí v jiných zemích
Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	ČR – státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky	

Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi,vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	Mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	OSV 1: dovednost zapamatování si OSV 9: řešení konfliktů, dovednost pro kooperaci VDO 1: demokratické vztahy
Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	Školní řád, pravidla slušného chování	VDO 2: Listina základních práv a svobod, přijímání odpovědnosti za své postoje a činy VDO 4: základní kategorie fungování demokracie
Rozpoznává ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	Základní práva a povinnosti dítěte	VDO 2: základní principy demokratického státu
Rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích	Základní formy vlastnictví, peníze a jejich používání	
Poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	Problémy životního prostředí	4: základní kategorie fungování demokracie: zákon spravedlnost, řád, norma, právo, morálka)
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Orientace v čase	
Využívá archivu, knihoven,sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních	Historické prameny nejstarších českých dějin	

památek		
Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	Nejdůležitější události českých dějin	VMEGS 3: klíčové mezníky evropské historie
Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	Základní údaje z novodobých dějin českého státu	VMEGS 3: kořeny a zdroje evropské civilizace
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	Státní svátky a významné dny	

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast**: Umění a kultura**

Vyučovací předmět: **Hudební výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu Hudební výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti oboru hudební výchova
V počáteční etapě základního vzdělání si klade hudební výchova za cíl vzbudit zájem žáka o setkávání s hudbou a rozvíjet jeho elementární hudební dovednosti prostřednictvím pěveckých, rytmických, poslechových, instrumentálních a pohybových činností. Hudební výchova je charakterizována jako činnostní, tvořivý proces. Základem je hra, která poskytuje prostor pro uplatnění dětské aktivity, spontánnosti i vlastního experimentování.
Ve vzdělávacím předmětu hudební výchova směřujeme výuku specificky s ohledem na vrozené hudební vlohy každého žáka k :
• rozvoji hudebního sluchu
• rozvoji hudebního a emocionálního cítění
• objevování souvislostí mezi slovním a hudebním rytmem a pohybovým vyjádřením (pohyb je prostředkem pro rozvíjení všech hudebních činností)
• práci s hudebně nerozvinutými žáky
• postupnému vytváření a upevňování základních pěveckých návyků

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
• pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
• chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
• spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;

• uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
• zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka hudební výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: žák poznává smysl a cíl učení, vytváří si pozitivní vztah k učení tím, že: učitel žáka seznamuje se základními návyky a dovednostmi v jednotlivých oblastech hudebních činností (hlasové, rytmické, instrumentální, poslechové, pohybové) a vše podpoří osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů: žák se nenechá odradit počátečním nezdarem tím, že: učitel se snaží najít příčiny neúspěchu a citlivým přístupem za pomoci dětského kolektivu je pomáhá odstraňovat a následně rozvíjet kvalitu hlasových, pohybových dovedností jedince. Podpoří ho důvěrou.

Kompetence komunikativní: žák se učí dialogu se spolužáky, s učitelem, učí se rozumět a používat komunikační prostředky hudby tím, že: učitel učí žáka porozumět a pracovat s notovým záznamem, vysvětlí a na konkrétních příkladech ukáže, že skladba nebo píseň může být i osobním sdělením, poselstvím pro druhé.

Kompetence sociální a personální: žák si začíná uvědomovat osobní zodpovědnost v rámci kolektivu, aktivně se zapojuje do kolektivních činností tím, že: učitel vybírá vhodné hudebně pohybové hry s rytmicko melodickým doprovodem, připravuje různé soutěže, kvízy, které vyžadují práci ve skupině, pomáhá žákovi získat pocit potřebnosti, důležitosti, sebedůvěry.

Kompetence občanské: žák si začíná uvědomovat své povinnosti i svá práva, začíná si vytvářet svůj osobní vztah k instituci, kterou je škola, obec tím, že: učitel navštěvuje se žáky hudební besedy, divadelní představení, zajistí návštěvu koncertu v ZUŠ, připravuje se žáky veřejná vystoupení pro rodiče, pro děti z mateřské školky, pro staré lidi v domech s pečovatelskou službou apod.

Kompetence pracovní: žák si osvojuje základní hygienické, pracovní návyky, tím, že: učitel ho seznamuje se základy hlasové hygieny, učí správnému držení těla při zpěvu, demonstruje mu možnosti práce s lidským hlasem.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování
OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí **-** moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne
OSV 5 Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj
OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,
OSV 8 Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov

3. Učební plán předmětu Hudební výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**celkem**
Hudební výchova	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**

Vyučovací předmět :	**Hudební výchova**
Období – ročník :	**1. období – 1. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:
1. zpívá v jednohlase
2. rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 1. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 1.ročníku směřuje k:
• žák se učí hravou formou pracovat s dechem, hlasem, učí se tvořit hlavový tón
• žák je veden k čistému a rytmicky přesnému zpěvu intonačně jednoduchých písní
• učí se sluchem postihnout správné znění svého hlasu i svých spolužáků
• rytmizace a melodizace textu vede k pochopení, že se dá lidská řeč zapsat i v jiné podobě než slovní
• učí se poznávat rytmicko melodické nástroje Orffovského instrumentáře a seznámí se s nejjednoduššími technikami doprovodu, učí se jednoduchými pohybovými prvky vyjádřit průběh melodie, zaznamenat rytmické a tempové změny

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: *zpívá na základě svých dispozic v jednohlase* ***OVO 5:*** *rozlišuje jednotlivé kvality tónů*		Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny. • Hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Zpěv intonačně jednoduchých písní v rozsahu jednočárkované oktávy. • Melodizace říkadel.	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování* ***OSV 6:*** *Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě* ***OSV 8:*** *Komunikace - řeč zvuků a slov*
OVO 2: *rytmizuje jednoduché texty* ***OVO 3:*** *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*		Rytmické činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace písně. • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel.. • Jednoduchý rytmický doprovod • (Orffovy hudební nástroje)	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování* *OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov*
OVO 5: *rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*		Poslechové činnosti: • Tón – zvuk. • Rozlišení změny výšky tónu. • Analýza průběhu melodie (stoupá, klesá, opakované tóny). • Učitelův vzorový přednes písně. • Hudební pohádky	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění relaxace*
OVO 5: *rozlišuje jednotlivé kvality tónů*		Hudebně teoretické znalosti: • Pojmy: notová osnova, houslový klíč. • Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva).	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*

		• Grafický zápis melodie.	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo		Hudebně pohybové činnosti: • Správné držení těla. • Rytmická chůze, běh. • Přísunný krok. • Dětské lidové hry. • Lidový tanec (mazurka).	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí* *moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne* ***OSV 7:** Mezilidské vztahy**:** empatie* *a pohled na svět očima druhého,* ***OSV 8:** Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov*
***OVO 2:m**elodizuje jednoduché texty* *OVO 3: využívá jednoduché hudební* *nástroje k doprovodné hře*		**Instrumentální činnosti:** • Jednoduché ostinátní doprovody na Orffovy hudební nástroje	*OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích*

Vyučovací předmět :	**Hudební výchova**
Období – ročník :	**1.období – 2. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:
1. zpívá na základě svých dispozic v jednohlase
2. rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu v 2. ročníku směřuje k:
• získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
• k intonačně čistému a rytmicky přesnému zpěvu písně
• schopnosti převádět lidskou řeč do rytmu a melodie, graficky ji zapsat (rytmizace a melodizace říkadel)
• rozvíjení tvořivosti, rytmického a harmonického cítění pomocí hry na dětské rytmicko melodické nástroje Orffovského instrumentáře
• schopnosti pohybem reagovat na hudbu, osvojují si základní pohybové dovednosti
• seznámení s výrazovými prostředky hudby pomocí hudebních pohádek

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky *přesně v jednohlase* *OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící* *hudby*		Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny • Dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu) • Lidová píseň • Umělá píseň • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání* *– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování* *OSV 6: Poznávání lidí – vzájemné* *poznávání se ve skupině/třídě* OSV 8: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov
OVO 2: rytmizuje jednoduché texty *OVO 3: využívá jednoduché hudební* *nástroje k doprovodné hře*		Rytmické činnosti: • Rytmus, metrum, pulsace • Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel • Jednoduché ostinátní doprovody (Orffovy hudební nástroje)	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání* *– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování* *OSV 5: Kreativita - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 8: Komunikace - řeč těla, řeč* *zvuků a slov*
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a *dynamické změny v proudu znějící* *hudby* *OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje*		Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie • Rozlišení vzdáleností mezi tóny • Výrazové prostředky hudby • (krátké poslechové skladby) • Pojmy: smutně - vesele,rychle - pomalu,krátce - dlouze • Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:* *cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti* *pro pozitivní naladění mysli a dobrý* *vztah k sobě samému; uvolnění - relaxace*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Hudebně teoretické znalosti: • Takt, taktová čára, označení taktu • 2/4, 3/4 • Taktování 2/4 taktu • Dynamická znaménka p - f • Grafický zápis melodie	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání:cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		Hudebně pohybové činnosti*:* • Správné držení těla • Hudebně pohybové a taneční hry • Poskok, cval	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolněnírelaxace* *OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého* *OSV 8: Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov*
OVO 2: melodizuje jednoduché texty *OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*		Instrumentální činnosti: • Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	*OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích*

Vyučovací předmět : **Hudební výchova**

Období – ročník : **1. období – 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:
1. zpívá na základě svých dispozic v jednohlase
2. rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
3. využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
4. reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
5. rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Cílové zaměření předmětu v 3. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 3. ročníku směřuje k:
- získávání správných dechových, pěveckých a intonačních návyků, dovedností
- dovednosti intonovat píseň s melodickou oporou hudebního nástroje na základě individuálních schopností
- získání zkušeností se čtením notového zápisu, učí se základním prvkům notopisu
- poznávání výrazových prostředků hudby (tempové, dynamické změny)
- nácviku jednoduché, nenáročné techniky hry na dětské nástroje Orffovského instrumentáře
- seznámení s lidovým tancem a s jednoduchými tanečními kroky

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky *přesně v jednohlase* *OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící* *hudby*		Vokální činnosti: • Zásady hlasové hygieny • Dechová, hlasová, artikulační cvičení • (upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) • Lidová píseň • Umělá píseň • Populární píseň pro děti • Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů • Intonace: pětitónová stupnicová durová řada	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;* *cvičení dovedností zapamatování* *OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě* *OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov*
OVO 2: rytmizuje jednoduché texty *OVO 3: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*		Rytmické činnosti: • Rytmus, metrum, doprovod písně • Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) • Rytmizace říkadel • Ostinátní rytmické doprovody • (Orffovy hudební nástroje)	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;* *cvičení dovedností zapamatování* *OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* OSV 8: Komunikace - řeč zvuků a slov
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící *hudby*		Poslechové činnosti: • Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby • Rozlišení tempových,	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění;* *cvičení dovedností zapamatování*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma

OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		dynamických změn, barvy hudebního nástroje • Sluchové rozlišení dur - moll tóniny • Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • Hudební forma: rondo	*OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění-relaxace*
OVO 5: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		Hudebně teoretické znalosti: • Takt 4/4 = C • Taktování ¾ taktu • Hodnoty not a pomlk (čtvrťová, půlová, celá, osminová) • Psaní not na linky, do mezer • Pojmy: repetice, legato, zesilovat, zeslabovat	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OVO 4: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku		Hudebně pohybové činnosti: • Hudebně pohybové a taneční hry • Orientace v prostoru,pohyb ve dvojicích • Krokové, běhové etudy	*OS2 2: Sebepoznání a sebepojetí moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolněnírelaxace* *OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého,* *OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 2: *melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem* *OVO 3: využívá jednoduché hudební* *nástroje k doprovodné hře*		Instrumentální činnosti: • Jednoduché ostinátní doprovody na dětské nástroje Orffovského instrumentáře	*OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích*

Vyučovací předmět : **Hudební výchova**

Období – ročník : **2.období – 4.ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:
1. zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
2. orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
3. využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
4. rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
5. vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
7. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu ve 4. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu ve 4. ročníku směřuje k:
- upevňování návyků správné hlasové hygieny
- intonačně čisté a rytmicky přesné interpretaci písně
- vytváření základů dvojhlasého zpěvu (kánon, držené prodlevové tóny), i s oporou melodického nástroje
- dalšímu prohloubení znalostí o hudbě českých i světových skladatelů
- k seznámení se základy hudební teorie, k dovednosti orientovat se v notovém zápise
- ke schopnosti pohybem sdělovat své pocity, nálady

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky *přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké* *dovednosti* *OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle* *svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje*		**Hlasová hygiena** Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov, frázování) Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas kánon) Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace textu	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování,* *řešení problémů; dovednosti pro učení* *OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov,dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu,* *výraz).* *MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá:* *naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost,* *zvyky a tradice národů Evropy* *ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)*
Rytmické činnosti			
OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností *jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře* *i k reprodukci jednoduchých motivů* *skladeb a písní* *OVO 5: vytváří v rámci svých*		Rytmus, metrum,doprovod písně Předvětí závětí Rytmizace říkadel Rytmické doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování,* *řešení problémů; dovednosti pro učení* *OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality),*

individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace			*tvořivost v mezilidských vztazích OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz).*
Poslechové činnosti			
OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické změny		**Sluchové** rozlišení melodické, rytmické tempové, dynamické změny Výrazové prostředky hudby Hudební nástroje Kratší skladby českých i světových skladatelů	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolněnírelaxace* *MV 5: Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)*
Hudebně teoretické znalosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje		Nota čtvrťová s tečkou Předtaktí Taktování 4/4 = C taktu Hudební abeceda Rytmický zápis čtyřtaktí jednoduché lidové písně	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení*

Hudebně pohybové činnosti			
OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky(hudební motiv, perioda, hudební věta)	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí:* *moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co* *o sobě vím a co ne.*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem *s využitím tanečních kroků*		Taneční hry Lidový tanec (polka) Poskočný krok	*OSV 4: Psychohygiena: dovednosti* *pro pozitivní naladění mysli a dobrý* *vztah k sobě samému; uvolnění relaxace* *OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost* *OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie* *a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce* *s přirozenou dynamikou dané třídy* *jako sociální skupiny)* *OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*

			(pohybová technika, výraz). *OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.*
Instrumentální činnosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle *svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje* *OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností* *jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře* *i k reprodukci jednoduchých motivů* *skladeb a písní* *OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché* *předehry, mezihry a dohry*		Hra na dětské hudební nástroje Orffovského instrumentáře, vytváření předehry, jednoduchého ostinátního doprovodu písně, dohry	*OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.*

Vyučovací předmět : **Hudební výchova**

Období – ročník : **2.období – 5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno především v jiném postupném ročníku

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:
1. zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
2. orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje

3. využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
4. rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
5. vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
6. rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
7. ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Cílové zaměření předmětu v 5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 5. ročníku směřuje k:
- upevňování návyků v oblasti hlasového výcviku, hlasové hygieny
- upevňování intonačních dovedností a jejich využití při nácviku intonačně jednoduché písně nebo její části
- schopnosti zapsat jednoduchou slyšenou melodii, rytmus
- poznávání děl našich i světových hudebních skladatelů
- orientaci v hudebních žánrech (klasická hudba, chrámová hudba, jazz, spirituál, country)
- pronikání do struktury skladeb (písňová hudební forma)
- schopnosti vyjádřit své pocity a nálady při poslechu konkrétní skladby
- schopnosti umět tyto pocity a nálady vyjádřit i pohybem

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Vokální činnosti			
OVO 1: zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky *přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké* *dovednosti* *OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle* *svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje*		Hlasová hygiena Dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu) Lidová píseň (dvojhlas kánon, držené tóny, quodlibet) Umělá píseň Populární píseň pro děti Lidová píseň jiných národů Melodizace textu	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování,* *řešení problémů; dovednosti pro učení* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti* *pro pozitivní naladění mysli a dobrý* *vztah k sobě samému; uvolnění relaxace* *OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu,* *výraz).* *MEGS 1: Evropa a svět nás zajímá:* *naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost,* *zvyky a tradice národů Evropy* *ENV 4: Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)*
Rytmické činnosti			
OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností *jednoduché popřípadě složitější*		Rytmizace textu Synkopa, ligatura Předvětí - závětí	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností*

hudební nástroje k doprovodné hře *i k reprodukci jednoduchých motivů* *skladeb a písní*			*zapamatování,* *řešení problémů; dovednosti pro učení*

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché *předehry, mezihry a dohry a provádí* *elementární hudební improvizace*		Jednoduché ostinátní doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)	*OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči a vokálního projevu,* *výraz).*
Poslechové činnosti			
OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby *OVO 6: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních* *výrazových prostředků, upozorní na* *metrorytmické, tempové, dynamické* *i zřetelné harmonické změny*		Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku (kvintakordu) Hudební pořady pro děti v médiích Zajímavosti ze života hudebních skladatelů Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností* *zapamatování,* *řešení problémů; dovednosti pro učení* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti* *pro pozitivní naladění mysli a dobrý* *vztah k sobě samému; uvolnění relaxace* *MV 5: Fungování a vliv médií ve*

			společnosti: vliv médií na kulturu (role filmu, televize, Internetu v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Hudebně teoretické znalosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje *OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*		Upevnit dovednosti taktování *Durová stupnice C dur* *Funkce posuvek (křížek, béčko)* *Rytmicko melodický zápis jednoduché melodie (čtyřtaktí)* *Písňová forma dvoudílná* aa, ab, *třídílná* aba	*OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení*
Hudebně pohybové činnosti			
OVO 4: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby *OVO 7: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*		*Lidový tanec (sousedská)* *Hudební formy: kánon* *Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba)*	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne* *OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; uvolnění – relaxace*

			OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích *OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie* *a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce* *s přirozenou dynamikou dané třídy* *jako sociální skupiny)* *OSV 8: Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (pohybová technika, výraz).*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
			OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
Instrumentální činnosti			
OVO 2: orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle *svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje* *OVO 3: využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností* *jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře* *i k reprodukci jednoduchých*		Čtení partitury Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje Využití hry na klasické hudební nástroje	*OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 9: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky.*

motivů *skladeb a písní* *OVO 5: vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché* *předehry, mezihry a dohry a provádí* *elementární hudební improvizace*			

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Umění a kultura**

Vyučovací předmět : **Výtvarná výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
 pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
 chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
 spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
 uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
 zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

V předmětu Výtvarná výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura**, oboru Výtvarná výchova a část obsahu vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, oboru Člověk a svět práce, Využití digitálních technologií.

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí
Výuka výtvarné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti Umění a kultura přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení:
Učí se vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení (poznávání), v tvůrčích činnostech a praktickém životě; tím, že učitel vede žáky k orientaci v oblasti vizuální kultury, která se jich bezprostředně dotýká, a to jak v rámci zprostředkování školou, tak i s přesahem do každodenního života.
Učí se operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí; tím, že učitel přivádí žáky do světa vizuálního vyjadřování v roli tvůrců i příjemců, učí je porovnávat různé druhy vizuálního vyjadřování z hlediska jejich kontextu, účelu i estetického působení, vřazovat poznatky ze světa výtvarného umění a širší vizuální kultury do vlastního systému chápání a užívání symbolické výtvarné řeči a na základě toho jim pomáhá si vytvářet komplexnější pohled především na společenské a kulturní jevy.
Učí se samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti; tím, že učitel vede žáky k tvořivému zpracovávání podnětů ze svého okolí, k experimentování s výtvarnými materiály a vyjadřovacími prostředky a k vyhledávání nejvhodnějších forem pro vyjádření svých zážitků, k porovnávání výsledků své práce s výsledky práce ostatních a k vytváření úsudku o vlastním výtvarném vyjadřování.

Kompetence k řešení problémů:
Učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit případným nezdarem a vytrvale hledat řešení; tím, učitel vede k samostatnému hledání možností řešení výtvarných úkolů s využitím všech dostupných informací, prostředků a technik.
Učí se samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení empirické a tvořivé postupy; tím, že učitel pobízí k experimentování a k nacházení osobitého a individuální řešení zadaného úkolu.
Sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, učí se obhájit vlastní řešení, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí; tím, že učitel vede žáky k vědomí odpovědnosti za vlastní dílo jako součásti osobní výpovědi.

Kompetence komunikativní:
Učí se formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním projevu; tím, že učitel vede žáky k vysvětlování a obhajování svého pojetí výtvarného úkolu.
Učí se naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat; tím, že učitel rozvíjí dovednost vyslechnout v diskusi názor ostatních a vyslovit a obhájit vlastní názor na práci druhého i na díla a produkty z oblasti výtvarného umění a obecné vizuální kultury.

Učí se rozumět obrazům a jiným vizuálním vyjádřením, gestům a jiným komunikačním prostředkům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění; tím, že učitel vede k vědomému využívání postupů, technik a materiálů z široké oblasti vizuálního vyjadřování pro vlastní tvůrčí vyjádření v rámci zadaných úkolů i pro vyjádření vlastní osobní výpovědi.
Učí se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem; tím, že učitel vede k tvořivému hledání různých způsobů vizuálního vyjádření a jejich kombinací.

Kompetence sociální a personální:
Učí se účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce; tím, že učitel vede k práci ve dvojici i ve skupině, učí žáky vnímat svou roli a své místo v pracovní skupině, ocenit svůj přínos ke zdaru společné práce.
Učí se podílet na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska; tím, že učitel učí vyslovit a obhájit svůj názor a stanovisko a současně přijmout, pochopit a respektovat odlišný názor druhého.
Učí se vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; tím, že učitel poskytuje prostor k prezentaci vlastní práce a vyslovení svého názoru, i když je v rozporu se stanoviskem většiny, učí žáky přijmout i kritiku a nesouhlas.

Kompetence občanské:
Učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí,; tím, učitel učí v diskusích i přímo vnímáním výtvarných děl vnímat emoce, postoje a přesvědčení druhých, respektovat jejich odlišnost a přijímat je jako další z mnoha možností, hájit právo druhých na vyjádření odlišného názoru a přijímat i dílo, jež mu není blízké, jako svébytné vyjádření zasluhující si úctu a pozornost. Učí se respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění; tím, že učitel učí vnímat tvorbu vlastní i druhých lidí jako jedinečný výsledek duševního úsilí a práce, propojující naši současnou kulturu s jejím historickým základem.

Kompetence pracovní:
Učí se používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení pracovny výtvarné výchovy i další, určené k samostatné tvorbě ve vyučovacích hodinách tím, že učitel vytváří možnosti pro osvojení základních dovedností i pro samostatnou práci.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
OSV 1: *Rozvoj schopností poznávání*: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; řešení problémů
OSV 2: *Sebepoznání a sebepojetí*: já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje,
hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem
OSV 5: *Kreativita*: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

Sociální rozvoj
OSV 8: *Komunikace*: řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)
OSV 9: *Kooperace a kompetice*: rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Morální rozvoj
OSV 11: *Hodnoty, postoje, praktická etika*: analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí

VMEGS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
VMEGS 3: *Jsme Evropané*: kořeny a zdroje evropské civilizace

MUV Multikulturní výchova
MUV 1: *Kulturní diference*: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik
MUV 2: *Lidské vztahy*: vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

MEV Mediální výchova
Tematické okruhy receptivních činností:
MEV 1: *Kritické vnímání mediálních sdělení*: pěstování kritického přístupu k reklamě; hodnotící prvky ve sdělení (výběr záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
MEV 2: *Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality*: hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médii zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje
MEV 4: *Vnímání autora mediálních sdělení:* identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov,
obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
MEV 5: *Fungování a vliv médií ve společnosti*: role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)

Tematické okruhy produktivních činností:
MEV 6: *Tvorba mediálního sdělení:* uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
MEV 7: *Práce v realizačním týmu:* redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média

3. Učební plán předmětu výtvarná výchova v souladu s učebním plánem školy

ročník 1	**2**	**3.**	**4.**	**. 5.**	**celkem**
1	**1**	**1**	**2**	**2**	**7**

Vyučovací předmět : **Výtvarná výchova**

Období – ročník : **1. období – 1., 2., 3. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 1. období základního vzdělávání žák:
1. rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
2. v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
3. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
4. interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
5. na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Cílové zaměření předmětu v 1. 2. a 3. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 1. období směřuje k:
● vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
● samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
● kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
● vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
● naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
● účinné spolupráci ve skupině
● vytváření si pozitivní představy o sobě samém
● pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
● bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

1. – 3. roč

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředm. vztahy, projekty, exkurze
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie,tvary,objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary ,objemy,barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	-různé výtvarné techniky a postupy -výtvarné vyjadřování kresba modelování a malba hra s barvou, teorie barvy – barvy základní a doplňkové,teplé a studené - -malba - rozvíjení smyslové citlivosti - -kresba – výrazové vl. linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, vnímání velikosti, uspořádání objektu do celku -experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály - -hra s barvou, barvy a jejich výrazové vlastnosti - -techniky plastického vyjádření -další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání - -techniky plastického vyjádření – reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – hmatové, pohybové podněty	OSV – rozvoj schopností poznávání kreativita

Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	-vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů - -manipulace s objekty - -ko – -vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiným vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby - -ilustrátoři dětské knihy	MKV – multikulturalita

Období – ročník : **2. období**

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 2. období základního vzdělávání žák:

1. Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
2. Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření
modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
3. Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy
4. Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

5. Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
6. Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
7. Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytváří, vybírá či upravuje

Cílové zaměření předmětu v 4. a 5. ročníku

Vzdělávání v předmětu v 4. a 5. ročníku směřuje k:

- vyhledávání poznatků a informací o smyslově poznatelném světě a k jejich využití v procesu tvorby a vnímání díla
- samostatnému pozorování a využívání získaných výsledků ve vlastní tvorbě
- kritickému posuzování děl vlastních i cizích, hledání jejich shodných, podobných a odlišných znaků
- vytváření a posilování komunikativních dovedností ve verbální i neverbální oblasti
- naslouchání promluvám druhých lidí a jejich porozumění, obhajování svého názoru v diskusi
- účinné spolupráci ve skupině
- vytváření si pozitivní představy o sobě samém
- pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a smyslu pro tvořivost
- bezpečnému a účinnému používání nástrojů, materiálů a vybavení v rámci vlastní tvorby

4. - 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředm. vztahy, projekty, exkurze
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry,barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	-prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru, typy vizuálně obrazných vyjádření . jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	OSV - osobnostní rozvoj - -kreativita
Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností a na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	-prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	
Nalézá vhodné prostředky pro	-reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ost. Smysly - -umělecká	

vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama -přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, hmatné, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) -osobnostní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje, vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. - - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby děl výtvarného umění	MDV -interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Člověk a zdraví**

Vyučovací předmět : **Tělesná výchova**

Charakteristika předmětu

V předmětu **Tělesná výchova** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví,** oboru Tělesná výchova

Předmět **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Příležitostí pro pozitivní hodnocení bez ohledu na míru pohybového nadání je vyrovnávání žáka s přiměřenou zátěží, jako způsobu zvyšování výkonnosti a odolnosti organizmu při sportovním i pracovním výkonu.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
1. poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
2. pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
3. poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
4. získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
5. využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
6. propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
7. chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
8. aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Motivace: Zdravé kompetice
Získávání endorfinů překonáváním přiměřených překážek
Pozitivní vzory a možnost vlastního porovnání při zlepšení

Formy: Práce ve dvojicích
Skupinové vyučování
Příprava na soutěže
Individuální zvyšování výkonosti

Výuka tělesné výchovy společně s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení: Učitel ji vytváří zejména v oblasti motorického učení algoritmizací nácviku pohybových dovedností v rozsahu vybraného učiva. Učitel vede žáky k práci ve dvojicích.

Kompetence k řešení problémů: Učitel využívá disproporcí mezi okamžitou a očekávanou úrovní R.S.O.V. a řeší s žáky dle nabídky variant vlastním výběrem možnosti a racionální přizpůsobením pohybového režimu i mimo hodiny TV.

Kompetence komunikativní: Zpětnovazební komunikací mezi žákem a učitelem, která pomáhá vnímat a předávat jednoznačné informace. Komunikace, nutná ke splnění pohybového úkolu žáka či skupiny,vede k výběru použitelných slovních i mimoslovních signálů a sdělení.

Kompetence sociální a personální: Žák střídá různé role ve dvojici i ve skupině v rámci svých možností. Respektuje vazbu mezi úrovní schopností a dovedností a hierarchií skupiny. Je srozuměn s tím, že vynaložené úsilí může znamenat posun pozice v družstvu. Akceptuje roli odpovídající svým možnostem a snaží se ocenit spektrum ostatních členů v jejich rolích za pomoci učitele.

Kompetence občanské: Učitel vede žáky ke schopnosti domluvy a respektováním individuálních odlišností při hledání toho, co lze na sobě i na druhých pozitivně hodnotit. Pocit a smysl týmového ducha i vlastní sebeúcty je přenosný ze sportu do společenské a pracovní sféry.

Kompetence pracovní: Učitel pomáhá žákům k překonávání přiměřené míry psychického i fyzického diskomfortu s ohledem na individuální parametry.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení
problémů, dovednosti pro učení a studium
OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě
OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
OSV 4 Psychohygiena: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích.

Sociální rozvoj
OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.
OSV 8 Komunikace: cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technikařeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Morální rozvoj
OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci

VDO Výchova demokratického občana
VDO 1 Občanská společnost a škola

MeV Mediální výchova-
MeV 1 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení.

3. Učební plán předmětu TV v souladu s učebním plánem školy

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem
	2	2	2	2	2	10

Vyučovací předmět : **Tělesná výchova**
Období – ročník : **1.období 1.-3.ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu-jsou dosahovány dle možností žáků v průběhu 1.-3.ročníku a učivo se liší pouze mírou nároků a zátěže.
Na konci 1. období základního vzdělávání žák:
1. spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
2. zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
3. spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
4. uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
5. reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
6. zná základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce

Cílové zaměření předmětu v 1.-3.ročníku ZV:

- Vzdělávání v předmětu směřuje k:
- Získání dobrého pocitu na základě řízeného i spontánního pohybu jak ve skupině, tak i v samostatné činnosti.
- Nácviku jednodušších pohybových dovedností.
- Průpravě pro složitější pohybové dovednosti jednotlivce a pro řešení některých herních činností družstva.
- Nácviku rozvoje obratnosti a rychlosti - zejména reakční.
- Poznávání souvislosti mezi zaměřením pohybového režimu a změnou pohybových schopností.
- Přípravě na testování pohybových schopností **R**.(rychlost) **S**.(síla) **O**.(obratnost) **V**.(vytrvalost)

Seznámení žáků se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu z pohledu chodce

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	*DV: začíná chápat smysl pohybu pro zdraví a dobrý pocit. Nevyhýbá se pohybové zátěži.*	Informace o bezpečnosti a hygieně. Vedený pohybový režim ve cvičební jednotce. Vhodné rozcvičení, zátěžové a kompenzační cviky.	OSV 3*:* Seberegulace a sebeorganizace *OSV 4: Psychohygiena*
OVO 2: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	*DV: žák prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic.*	Hod, běh, skok – atletická průprava Cvičení s náčiním, na přizpůsobeném nářadí (překážky). Akrobatická průprava, závody a soutěže družstev	*OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání*
OVO 3: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	*DV: žáci se podle možností podílejí na činnosti skupin a nacházejí svou roli v týmu.*	Drobné hry, úpoly, závody družstev, upravené vybíjená, vybrané hry, taneční sestavy	*VDO 1: Občanská společnost a škola*
OVO 4: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	*DV: nosí cvičební úbor a obuv, rozumí smyslu dodržování" pravidel hry, učí se rozcvičit a používat kompenzační cviky.*	Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování v šatně i během cvičení. Průpravné a přímivé cviky.	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí* *VDO 1: Občanská společnost a škola*
OVO 5: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	*DV: učí se vnímat pokyny různých forem, orientuje se dle signálů při různých činnostech*	Smluvené signály, povely,názvosloví jednoduchých cviků. Organizace cvičení.	*OSV 8: Komunikace*

Součástí výuky TV je plavecký výcvik, který je organizován pro žáky od 1. do 5. ročníku. Povinná plavecká výuka je realizovaná v rozsahu 40 vyučovacích hodin pro žáky 3. a 4. ročníku. Pro ostatní ročníky je plavecká výuka nepovinná.
Plaveckou výuku zajišťuje plavecká škola v dostupném místě.
Očekávané výstupy:
Žák se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti.

Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

Dopravní výchova 1. 2. a 3. ročník			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy	rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru bezpečně překoná silnici Na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky) Přecházení silnice bez přechodu Přecházení silnice po přechodu	v modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem Kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) Pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce)Na chodníku Jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce Rozezná vybrané značky Bezpečně překoná silnici světelnými signály Rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru	Silniční provoz Chodník a stezka pro chodce Silnice Přecházení Cestování	Vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) Na chodníku a stezkách (základní pravidla, co a kdo kam smí a nesmí, správné chování, vztahy mezi účastníky na stezkách) Značky (Stezka pro chodce, Zákaz vstupu, Chodník uzavřen) Na silnici (základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky) Krajnice a její nástrahy Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče)	

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP Používá reflexní doplňky a zná jejich dopad V modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně Bezpečně překoná silnici světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy Ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a zastávkách	Místo pro hru Cestování autem Cesta dopravními prostředky	Pravidla chůze po chodníku (co se smí a co se nesmí) Kdo je chodec(brusle,koloběžka…) Nebezpečí a nebezpečné chování(vztahy mezi účastníky na stezkách) Pravidla chůze po silnici(pravidla pro jednotlivce a skupiny –Vidět a být viděn-reflexní doplňky. Nebezpečí na silnici. Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka; ochrana - přilba a chrániče) Pravidla chování na zastávce	

Vyučovací předmět : **Tělesná výchova**
Období – ročník : **2. období – 4.-5. ročník**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, se v ročnících neliší. Jejich dosahování závisí na individuálních schopnostech žáků.
Na konci 2. období základního vzdělávání žák:
1. podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

2. zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
3. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
4. uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
5. jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
6. jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
7. užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
8. zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
9. změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
10. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
11. zná základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce a cyklisty

Cílové zaměření předmětu ve 4.-5. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu TV 4.-5.ročník směřuje k:
• Průpravě pro složitější pohybové dovednosti
• Nácviku pohybových dovedností ve školních a mimoškolních soutěžích
• Získávání dobrého pocitu na základě plnění motivujících pohybových úkolů.
• Nácviku rozvoje R.O.S.V. (užité k překonávání překážek) a běžecké vytrvalosti.
• Pochopení vztahu mezi cílenou zátěží a zlepšením pohybových schopností.
• Wellnes-vnitřní motivaci nabídkou a vlastním výběrem pohybových (rekreačních) činností v některých hodinách.
• Nácviku dovedností použitelných v krizových situacích sebeobrany a záchrany.
• Vnímání estetiky a rytmizace pohybu a přípravě na hodnocení vlastního i pozorovaného sportovního výkonu.
• Vybíjené, přehazované, malé kopané, drobným hrám, a to včetně úpolových

Seznámení žáků se základními pravidly bezpečnosti v silničním provozu z pohledu cyklisty.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
OVO 1: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	*DV: začíná chápat nutnost další pohybové zátěže mimo hodiny TV, pokud chce zlepšovat své schopnosti a dovednosti pro radost z pohybu, výkonu a zlepšení.*	Průprava SG - akrobatický přeskok, Nácvik rozvoje R.S.O.V. Atletika - sprint, skok, hod, vytrvalý běh Rytmická cvičení (případně s	*OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí*

		hudbou)	
OVO 2: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	*DV: rozumí smyslu průpravných a kompenzačních cvičení pro zdravi i techniku sportovní činnosti.*	Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení-uklidnění. Posilovací cykly.	*OSV 3: Seberegulace a sebeorganizace*
OVO 3: Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	*DV: reaguje na odpor soupeře, zvládá jednoduché herní taktiky*	Drobné hry - úpoly Soutěže družstev	*OSV 1: Rozvoj schopnosti poznávání*
OVO 4: uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	*DV: používá adekvátní cvičební úbor a obuv, dodržuje kázeň a pravidla hry - bezpečnost ve všech částech hodiny i přesunech a převlékání*	Informace o bezpečnosti a hygieně Význam pohybu pro zdraví. Příprava organizmu před pohybovou činností.	*OSV –4: Psychohygiena*
OVO 5: Jednoduše zhodnotí kvali-tu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	*DV: učí se rozlišit hodnotu výkonu spolužáků vzhledem k jejich dispozicím a při posuzování sebe se drží reality v míře sebezapření i při prezentaci výkonů.*	Sportovní hry -vybíjené, přehazované Malá kopaná, hod na koš Souhrn testů - R.S.O.V.	*OSV 6: Poznávání lidí*
OVO 6: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	*DV: rozliší úmyslný a neúmyslný přestupek proti pravidlům a fair play Pomáhá méně disponovaným a sám je schopen přijmout pomoc od disponovanějších*	Míčové hry dle výběru Pravidla her, závodů a soutěží.	*VDO 1: Občanská společnost a škola*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**

OVO 7: užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	*DV: rozumí informaci popisující požadovanou činnost*	Názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely,signály Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí. „Úkolové“cvičení	*OSV 8: Komunikace*
OVO 8: zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	*DV: chápe organizační pokyny při hrách a soutěžích a je schopen je tlumočit ostatním.*	Minivybíjená Přehazovaná v prostorech zmenšených hřišť a zjednodušenými pravidly	*OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednost.*
OVO 9: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	*DV: dokáže reprodukovat vlastní naměřené výkony a pomáhá měřit výkony spolužáků.*	Atl.testy,měření R.S.O.V. Kondiční testy	*VDO 1:*

Součástí výuky TV je plavecký výcvik, který je organizován pro žáky od 1. do 5. ročníku. Povinná plavecká výuka je realizovaná v rozsahu 40 vyučovacích hodin pro žáky 3. a 4. ročníku. Pro ostatní ročníky je plavecká výuka nepovinná.
Plaveckou výuku zajišťuje plavecká škola v dostupném místě.
Očekávané výstupy:
Žák se adaptuje na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti.

Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnost

Dopravní výchova 4. a 5. ročník

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě. Zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole. Vybere bezpečná místa pro pohyb na kole. Zná pravidla silničního provozu a dokáže se podle nich řídit. Dokáže naplánovat rodinný cyklistický výlet.	Jízdní kolo, cyklista V případě vhodných podmínek prokáže bezpečný pohyb na kole. Chová se ohleduplně k ostatním cyklistům. V okolí školy určí místa vhodná k jízdě na kole. Základní dopravní značení, základní pravidla bezpečné jízdy. Plánování trasy, cyklista v ostatních dopravních prostředcích, jízda ve skupině.	Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty (přilba, reflexní a ostatní doplňky) Technika jízdy na přeprava zavazadel Silnice, stezky pro cyklisty, obytné zony, polní a lesní cesty. Dopravní značky, křižovatky, změna směru jízdy, přicházení s kolem po přechodu a bez přechodu, vedení kola, vyjíždění na silnici, jízda za snížené viditelnosti, předjíždění překážky, cyklista na křižovatce. Naplánování trasy cyklistického výletu, použití mapy, internetu, chování cyklisty v ostatních dopravních prostředcích. Pravidla jízdy ve skupině – bezpečná vzdálenost.	Čj – sloh popis jízního kola a správně vybaveného cyklisty EV – umím se chovat slušně v dopravních prostředcích

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
Bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty Poznává vztahy účastníků silničního provozu Zná druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem Zná základní pravidla bezpečnosti při jízdě dopravními prostředky, zná základy bezpečného chování v době volných dnů - prázdniny	Na chodníku, na silnici Reflexní prvky, odpovědnost cyklisty Cyklistika, in-line bruslení, běh Vlak, osobní automobil, autobus, motorka	Pravidla chodce i cyklisty na chodníku a na silnici - souhrn. Pravidla jízdy za snížené viditelnosti, další dopravní značky, řešení modelových situacích na křižovatkách. Vztahy mezi účastníky silničního provozu. Správné použití reflexních prvků, správná výbava jízdního kola, ohleduplné chování na chodníku i na silnici. Vyhledávání vhodných a nevhodných míst pro určité volnočasové aktivity. Shrnutí pravidel správného chování v dopravních prostředcích – cyklista, chodec.	EV: Chovám se slušně a správně při cestování.

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**

Vyučovací předmět: **Pracovní výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Pracovní činnosti je realizován obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce.**
Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.
Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je v RVP ZV rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem*, *Konstrukční činnosti*, *Pěstitelské práce*, *Příprava pokrmů,* které jsou pro školu povinné.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí

na dosažení kvalitního výsledku
 poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
 autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
 chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
 orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka Pracovních činností přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto

Kompetence k učení: Žáci plánují, organizují a řídí vlastní práci; chápou důležitost dalšího studia a celoživotního učení; efektivně využívají získané informace v praktickém životě; vytvářejí si pozitivní vztah k práci; tím, že: učitel přesně stanoví postup a výsledek samostatné práce, umožňuje žákům získávat různými způsoby informace o dalším studiu a povoláních.

Kompetence k řešení problémů: Žáci činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých rozhodnutí zhodnotí, tím, že: učitel poskytuje potřebné informace, vede diskusi žáků při řešení problémů, dává žákům dostatečný prostor pro samostatnou tvořivou práci.

Kompetence komunikativní: Žáci rozumí různým typům textů a záznamů, hlavně schematickým nákresům, technickým výkresům, využívají je pro samostatnou práci i pro aktivní zapojení do práce ve skupině, tím, že: učitel průběžně seznamuje žáky s potřebnými texty a způsobem čtení technických výkresů, práce žáků je závislá na porozumění textům a „přečtení“ technického výkresu.

Kompetence sociální a personální: Žáci účinně spolupracují ve skupině, pozitivně ovlivňují kvalitu společné práce přijetím role ve skupině, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají, chápou potřebu efektivně spolupracovat při plnění daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých, respektují různé postupy a hlediska a dokáží si z nich vzít poučení, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samých, tím, že: učitel přesně vymezí rozsah práce pro skupinu žáků, pomáhá rozdělit pracovní role ve skupině, poskytne pomoc, pokud o ni žáci požádají, výstižně a objektivně zhodnotí práci skupiny i jednotlivých členů.

Kompetence občanské: Žáci chápou základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje, tím, že: učitel při vhodných příležitostech seznamuje žáky s problémy životního prostředí, vštěpuje žákům principy chování vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji.

Kompetence pracovní: Žáci používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, při pracovní činnosti chrání své zdraví a zdraví druhých, využívají získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji i k přípravě na budoucnost, činí uvážlivá rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření, orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápou podstatu, riziko a cíl podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení, tím, že: učitel seznámí žáky s bezpečností práce, s řádem odborných pracoven, dílen i pozemků, učitel dbá na to, aby používané nástroje a vybavení nebyly poškozené nebo nebezpečné, žáci jsou informováni o dalších možnostech studia, jsou seznámeni se základy podnikání.

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu pracovní činnosti

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV1 Rozvoj schopnosti poznáván : Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění,cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium

*OSV4 Psychohygiena:*Dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

*OSV6 Poznávání lidí:*Vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

*OSV7 Mezilidské vztahy:*Péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora,
pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

*OSV9 Kooperace a kompetice:*Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

EV Environmentální výchova

*EV2 Základní podmínky života:*Voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

*EV3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí:*Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při změny v krajině dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce

*EV4 Vztah člověka k prostředí:*Naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MV Mediální výchova

*MV1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:*Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

3. Učební plán předmětu „Pracovní výchova“ v souladu s učebním plánem školy

ročník	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**celkem**
Pracovní činnosti	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**5**

Vyučovací předmět : **Člověk a svět práce**

Období – ročník : **1.období (1. – 3. ročník), 2. období (4. a 5. ročník)**

Očekávané výstupy předmětu

Očekávané výstupy předmětu, jichž je dosahováno v 1. – 5. postupném ročníku a jsou v souladu s RVP

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

1. vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
2. pracuje podle slovního návodu a předlohy
3. vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
4. využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
5. volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
6. udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

7. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
8. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
9. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
10. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

11. provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
12. pečuje o nenáročné rostliny
13. provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
14. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
15. volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
16. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

17. připraví tabuli pro jednoduché stolování

18. chová se vhodně při stolování
19. orientuje se v základním vybavení kuchyně
20. připraví samostatně jednoduchý pokrm
21. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
22. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezové téma
1. OBDOBÍ – 1., 2. a 3. ROČNÍK			
OVO: *vytváří jednoduchými postupy různé předměty z rozličných materiálů* *pracuje podle slovního návodu a předlohy* *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi* *provádí pozorování přírody* *zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování* *pečuje o nenáročné rostliny* *připraví tabuli pro jednoduché*	*DV:* *vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír* *sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena* *vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ* *opracovává a aranžuje přírodniny* *udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti* *pracuje podle slovního návodu* *zvládá jednoduché pracovní*	**PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM** *chápe vlastnosti materiálu* ***s papírem** – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání, skládání,konstruování, řezání* ***s kovem –** tvarování, proplétání drátu, práce s kovovou fólií* ***s přírodninami** – sbírání, dotváření, aranžování, opracovávání* ***s textilem –** navlékání jehly, uzel,*	*OSV 1* *OSV 2* *OSV 3* *OSV 4* *OSV 5* *EV 3* *EV 4*

stolování *chová se vhodně při stolování* *dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, chrání své zdraví* *seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi, některé si vyzkouší* *zná historii českých svátků a zvyklostí* *podílí se na ochraně a tvorbě životního prostředí*	*postupy* *získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem* *citlivě přistupuje ke své práci a okolí* *umí pracovat se šablonou* *sám volí např. barvy papíru, trhání v ohybu* *učí se zacházet s různými nástroji* *zvládá jednoduché opracování dřeva* *spolupracuje ve dvojicích a větších skupinách* *učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce* *umí zhodnotit výsledek své pracovní činnosti* *modeluje tvary podle předlohy* *zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků* *poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě* *pracuje uvědoměle, tvořivě a samostatně* *učí se základním pěstitelským činnostem* *vytváří si základy pracovních návyků*	*stříhání, šití-různé druhy stehů, našívání knoflíků a hadříků, lepení* ***s jiným materiálem -*** *se dřevem,* *modelovací hmotou, keramickou hlínou* **KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI** *se stavebnicemi – sestavování stavebnicových prvků, kolektivní práce, montáž, demontáž, práce s jednoduchým návodem, předlohou* *nebo náčrtem podle pokynů i samostatně* **PĚSTITELSKÉ PRÁCE** ***jednoduché pěstitelské činnosti přiměřené věku dětí –*** *pěstování pokojových rostlin, výživa rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě* ***pozorování přírody –*** *zaznamenávání* *výsledků pozorování, propojení učiva s prvoukou* **PŘÍPRAVA POKRMŮ** ***stolování-*** *chování, příprava stolu, úklid, oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce* ***pokrmech -*** *zdobení cukroví, vajíček, sestavení jídelníčku, zdravá výživa*	

2. OBDOBÍ – 4. a 5. ROČNÍK			
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata**
OVO: *vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu* *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lido-volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu* *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce* *poskytne první pomoc při úrazu* *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž* *pracuje podle slovního návodu, jednoduchého náčrtu* *provádí jednoduché pěstitelské*	*DV:* *vystřihuje, lepí skládá, vytrhává papír* *sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena* *vyhledává a dotváří přírodniny na základě představ* *opracovává a aranžuje přírodniny* *udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti* *pracuje podle slovního návodu* *zvládá jednoduché pracovní postupy* *získává pracovní dovednosti a návyky při pracích s různým materiálem* *citlivě přistupuje ke své práci a okolí* *umí pracovat se šablonou*	**PRÁCE S PAPÍREM A KARTONEM** *s papírem a kartonem – vyřezávání, vystřihování, děrování, prostorové konstrukce, polepování, tapetování* **PRÁCE S KOVEM** *tvarování kovových fólií, drátu, rytí, vyhlazování* **PRÁCE SE DŘEVEM** *- zatloukání hřebíků, broušení, pilování, poznávání druhů dřeva, lepení, barvení, vrtání ruční vrtačkou, nebozezem, opracovávání výrobků* **PRÁCE S PŘÍRODNINAMI** *aranžování* *vytváření jednoduchých výrobků z dostupných přírodnin*	OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5 EV 1 EV 2

činnosti, samostatně vede pěstitelské *pokusy a pozorování* *ošetřuje a pěstuje podle daných* *zásad pokojové i jiné rostliny* *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje* *a náčiní* *orientuje se v základním vybavení* *kuchyně* *připraví samostatně jednoduchý* *pokrm* *dodržuje pravidla správného stolování* *a společenského chování*	*učí se zacházet s různými nástroji* *zvládá jednoduché opracování dřeva* *spolupracuje ve dvojicích* *a větších skupinách* *učí se respektovat požadavky bezpečnosti a hygieny práce* *umí zhodnotit výsledek své pracovní* *činnosti* *seznamuje se s lidovými zvyky* *a tradicemi, některé si vyzkouší* *modeluje tvary podle předlohy* *zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání, látání* *poznává různé druhy textilií a získává poznatky o jejich výrobě* *pracuje uvědoměle, tvořivě* *a samostatně* *zná historii českých svátků* *a zvyklostí* *učí se základním pěstitelským činnostem*	**PĚSTITELSKÉ PRÁCE** *ošetřování pokojových květin* *vegetativní množení rostlin* *rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie* **PRÁCE S TEXTILEM** stehy, sešívání, základní poznatky o tkaní, háčkování, tkaní, batika **KONSTRUKČNÍ PRÁCE SE STAVEBNICÍ A TECHNICKÝMI PROSTŘEDKY** *montáž a demontáž stavebnicových* *prvků, montáž elektrického obvodu – instalování, různé možnosti zapojení*	

-

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast: **Informatika**

Vzdělávací obor: **Informatika**

Učební plán předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Vyučovacích hodin	0	0	0	1	1	2

Charakteristika předmětu:
Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.
Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Cíle:
informatika vede žáka k:
- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

 porozumění různým přístupům ke kódování informací
 rozhodování na základě relevantních dat
 komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
 standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
 otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období
žák uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
vyčte informace z daného modelu
Učivo
 data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
 kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
 modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ
Očekávané výstupy – 2. období
žák sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Učivo
 řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
 programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
 kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY
Očekávané výstupy – 2. období
žák v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
 práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamů

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE
Očekávané výstupy – 2. období
žák najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
Učivo
 hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
 počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
 bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

Průřezová témata – Informační a komunikační výchova 4. – 5. ročník

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání
Rozvoj zrakového vnímání, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při práci na počítači, procvičování dovednosti zapamatování jak pracovat s různými programy a jak ovládat počítač.
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Cvičení sebekontroly a sebeovládání při samostatné práci na počítači. Naučit se zorganizovat čas v hodině, po splnění zadaných úkolů si žáci mohou zahrát hry.

Psychohygiena
Vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání počítače jako pomocníka v práci a v učení. Naučit se hlídat si strávený čas u počítače pouhým hraním, abychom se nestali otrokem počítače.

Kreativita
Rozvoj kreativity při kreslení na počítači.

Sociální rozvoj
Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, pomáhání méně zdatným spolužákům při práci na počítači.
Komunikace

Zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, rozvoj slovní zásoby používané při práci s počítačem.
Kooperace a kompetice
Naučit se spolupracovat při práci na počítači ve dvojicích, umět dát prostor i druhému.

Morální rozvoj
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika
Žáci se učí odpovědnosti za své postupy práce na počítači, uvědomují si, že jejich nezodpovědné počínání může poškodit počítač. Žáci se učí nezištně pomáhat slabším spolužákům. V 5. ročníku jako uživatelé internetu nezneužívají své anonymity a dodržují základní normy slušného chování a vyjadřování.

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Občanská společnost a škola
Občan, občanská společnost a stát
Formy participace občanů v politickém životě
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá
Objevujeme Evropu a svět
V návaznosti na učivo prvouky využíváme zeměpisné programy o Evropě. Poznáváme státy Evropy, hlavní města, přírodní útvary a vodstvo. Žáci využívají internet k získávání poznatků o státech Evropy do svých projektů v prvouce.
Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference
Lidské vztahy
Dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učiteli. Bezproblémová spolupráce při práci na počítači se všemi spolužáky, nevyjímaje spolužáky, kteří patří k jiným etnickým skupinám anebo jsou cizími státními příslušníky.
Etnický původ

Multikulturalita
Princip sociálního smíru a solidarity
Vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě, jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin, a to i při práci na počítači.

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy
Poznávání jednotlivých ekosystémů, zařazování rostlin a živočichů do ekosystémů pomocí počítačových programů.
Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí Seznámení se s recyklací, s ekologicky šetrnou likvidací starého počítače a jeho příslušenství.
Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy receptivních činností:
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
V 5. ročníku při práci s internetem umět najít v textu nejdůležitější informace.
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
V 5. ročníku při práci na internetu umět rozlišit mezi reklamou a zprávou.
stavba mediálních sdělení
vnímání autora mediálních sdělení
fungování a vliv médií ve společnosti
Tematické okruhy produktivních činností:
tvorba mediálního sdělení Příspěvky do školního časopisu, na web. stránky školy.
práce v realizačním týmu Schopnost domluvit se, společně třídit a poté realizovat myšlenky.

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast : **Umění a kultura**

Vyučovací předmět : **Dramatická výchova**

Učební plán předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Vyučovacích hodin	1	1	1	0	0	3

Charakteristika předmětu: Předmět je zaměřen na kultivovaný mluvený a pohybový projev, propojení verbálního a neverbálního vyjádření a tvořivé rozvíjení herních situací. Při práci s uměleckým textem navazuje na Český jazyk, případně s dalšími předměty oblasti Umění a kultura.

Cíle: Rozvíjení pozitivních rysů osobnosti a sociální dovednosti.

Očekávané výstupy 1.období

Žák
- zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých - rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
- zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání
- spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních
- reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)

1. ročník
Učivo

Hry k vytváření přátelské atmosféry a budování sebedůvěry.
Prožitkové učení - vlastní identita, smyslové vnímání
Hry na rozvoj spolupráce, komunikace
Respektování pravidel
Relaxace
Činnosti zaměřené na posilování soustředění a dokončení práce
Přednes uměleckého textu
Vnímání uměleckého díla (divadelní představení, literatura)
Dramatizace – jednoduché etudy

2. ročník
Učivo
Hry k posílení spolupráce a důvěry ve skupině
Rozvoj rytmického cítění a pohybových dovedností
Správné držení těla, orientace v prostoru
Koordinace pohybu a schopnost jednoduchých pohybových vyjádření
Smyslové vnímání - rozvoj
Přednes uměleckého textu
Vnímání uměleckého díla (divadelní představení, literatura)
Dramatizace – ve dvojici

3. ročník
Učivo
Hry k posílení spolupráce a důvěry ve skupině
Řečové dovednosti, jazykový cit a rozvoj mluveného projevu
Rozvoj paměti
Rozvoj fantazie a představivost
Schopnost vcítění se přes vlastní prožitek a roli
Přednes uměleckého textu

Vnímání uměleckého díla (divadelní představení, literatura)
Dramatizace – v malé skupině

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova
Výchova demokratického občana
Mediální výchova

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**

Vyučovací předmět: **Čtení s porozuměním**

Učební plán předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Vyučovacích hodin	1	1	1	1	1	5

Charakteristika předmětu:
V předmětu Čtení s porozuměním je realizován obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
Zaměřuje se na budování čtenářských strategií, rozvoji práce s textem, seznamováním s literárními díly a aktivnímu čtenářství.
V Čtení s porozuměním podobně jako v literární výchově v Českém jazyce žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cíle:
 samostatné získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
 získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
 individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Očekávané výstupy
1. období
žák čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
vyjadřuje své pocity z přečteného textu
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

2. období
žák
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo
 poslech literárních textů
 zážitkové čtení a naslouchání
 tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
 základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočitadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

1.ročník

Čtení s porozuměním			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z poslechu nebo četby	*DV: snaží se rozpoznat své zážitky z poslechu z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity*	**Zážitky z čtení a naslouchání Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace*
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	*DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu DV: přednáší vhodné literární*	**Vypravování čteného a slyšeného textu Přednes vhodných literárních**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního*

OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopnost	*texty* *DV: účastní se dramatizací, přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	**textů** **Dramatizace** **Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům**	*jednání a prožívání, vůle* *OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	*DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších* *DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář* *DV: poznává a navštěvuje divadelní představení*	**Literární pojmy** - básník, spisovatel, kniha, čtenář **Literární žánry** - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	*OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě* *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce* *MV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

2. ročník

Čtení s porozuměním			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 21: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	*DV: snaží se rozpoznat své zážitky z četby a vyjadřovat své dojmy a pocity*	**Zážitky z čtení a naslouchání** **Vyjadřování dojmů a pocitů z četby literárních textů**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená pozitivní komunikace*

TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku *OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopnost*	*DV: vypravuje příběh čteného nebo slyšeného literárního textu* *DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: účastní se dramatizací, přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	**Vypravování čteného a slyšeného textu** **Přednes vhodných literárních textů** **Dramatizace** **Vlastní výtvarný doprovod k literárním textům**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního jednání a prožívání, vůle* *OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli* *OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	*DV: rozliší vyjadřování v próze a ve verších* *DV: orientuje se v pojmech básník, spisovatel, kniha, čtenář* *DV: odlišuje pohádku od ostatních vyprávění, pozná básničku* *DV: poznává a navštěvuje divadelní představení*	**Literární druhy** - poezie, próza **Literární pojmy** - básník, spisovatel, kniha, čtenář **Literární žánry** - básně, pohádky, ostatní vypravování, divadelní představení	*OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě* *MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce* *MV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

3.ročník

TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 20: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	*OVO 20: volně reprodukuje přečtený nebo slyšený literární text,*	**Přednes vhodných literárních textů** **Volná reprodukce přečteného**	*OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního*

OVO 23: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	*účastní se dramatizací, přijímá role DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům, čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*	**nebo slyšeného textu Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod Rozvoj čtenářství**	*jednání a pro-žívání, vůle OSV 4 Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	*OVO 22: rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*	**Literární druhy** - poezie, próza, drama **Literární žánry** - báseň, pohádka, povídka, divadelní hra - spisovatel, básník, divadelní představení, herec	*OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

4.ročník

Čtení s porozuměním			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	*OVO 20: pojmenovává své dojmy z četby, učí se je vyjadřovat slovně, výtvarně i dramaticky*	**Zážitkové čtení a naslouchání** - získávání pocitů a dojmů	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
	DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle vlastního zájmu	**Vyjadřování zážitků slovně, písemně, kresbou, dramatizací Rozvoj čtenářství**	

	při poslechu i četbě literárních textů		
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	*OVO 21: přednáší vhodné literární texty* *DV: před ostatními spolužáky dokáže reprodukovat předem připravený text* *DV: podle zadané osnovy napíše literární text na dané téma* *DV: účastní se dramatizací a přijímá role* *DV: vytváří vlastní ilustrace k literárním textům*	**Tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes básní a prózy - dramatizace-nácvik hříčky, scénky - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - vlastní tvořivé psaní - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence* *MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu*
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	*OVO 22: rozlišuje pojmy umělecký a neumělecký text* *DV: pojmenovává na základě nabídky různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	**Umělecké a neumělecké texty** **Základní charakteristika uměleckých a neuměleckých textů, jejich rozlišnosti**	*MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních*

5.ročník

Čtení s porozuměním			
POSLECH LITERÁRNÍCH TEXTŮ, ZÁŽITKOVÉ ČTENÍ A NASLOUCHÁNÍ			
OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	*OVO 20: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je* *DV: získává vztah k literatuře a čte knihy podle svých zájmů*	**Pocity a prožitky při poslechu a četbě** **Vyjadřování dojmů z četby a poslechu**	*OSV 8 Komunikace: specifické komunikační dovednosti, otevřená a pozitivní komunikace*

		Výchova k čtenářství	
TVOŘIVÉ ČINNOSTI S LITERÁRNÍM TEXTEM			
OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma *OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	*OVO 21: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma* *DV: přednáší vhodné literární texty* *DV: Zpracuje a přednese literární referát* *DV: účastní se dramatizací a přijímá role* *DV: tvoří podle svých schopností vlastní texty a ilustrace* *OVO 22: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*	**Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného literárního textu** **Přednes vhodných literárních textů** **Literární referáty** **Dramatizace: nácvik hříčky, scénky** **Vlastní tvořivé psaní** **Vlastní výtvarný doprovod** **Umělecké a neumělecké texty**	*OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích* *OSV 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí soutěže a konkurence* *MV 7 Práce v realizačním týmu: utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v tým MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních*
Očekávané výstupy	**Dílčí výstupy**	**Učivo**	**Průřezové téma**
ZÁKLADNÍ LITERÁRNÍ POJMY			
OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	*OVO 23: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy* *DV: orientuje se v základních literárních druzích a žánrech* *DV: Zná časopisy pro děti a mládež* *DV: orientuje se ve filmových a televizních produkcích pro děti*	**Literární druhy** - poezie, próza, drama **Literární žánry** - báseň, pohádka, bajka, povídka, divadelní představení - spisovatel, básník, herec, režisér - verš, rým, přirovnání **Časopisy pro děti a mládež**	*MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: vliv médií na kulturu* *(role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)* *MkV 1 Kulturní diferenciace: poznávání vlastního kulturního zakotvení*

	DV: vyhledává informace, navštěvuje knihovnu	**Film a televize** **Poznávání informačních zdrojů**	

Školní vzdělávací program Náš svět - Základní škola a Mateřská škola, Bukovice, okres Náchod

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**
Vyučovací obor: **Matematika hrou**

Učební plán předmětu:

Ročník:	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Vyučovacích hodin	1	1	1	1	1	5

Charakteristika předmětu:
Předmět rozvíjí a doplňuje předmět Matematika, kde jsou v prostředí her a problémových situací využívány prakticky základní znalosti z matematiky. Způsob výuky předmětu umožňuje diferencovat učivo podle úrovně schopností žáků.
Do předmětu náleží i Finanční gramotnost jako soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní – rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Cíle:
- Aplikovat poznatky z matematiky v reálných situacích.
- Využít prostředí her a problémových situací k učení a seberozvoji.
- Pochopit různé strategie nebo různé cesty vedoucí k cíli řešení problému.
- Naučit se spolupracovat v malé skupině, přijmout svou roli v týmu.
- Porozumění finančním situacím, se kterými se žáci denně setkávají
- Umět promýšlet důsledky svých rozhodnutí a nenechat se manipulovat se reklamou nebo lákavými obchodními nabídkami

1. období
1. - 3. ročník

Výstupy

- počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa
- ví, co jsou peníze, chápe jejich hodnotu, zná české mince
- zná způsoby placení, dokáže nakoupit dané věci

Učivo

Hry – Ulov 10, High voltage, Cut the rope, Nalož a jeď, Farmář,

Hra na obchod - rozměňujeme mince, nakupování a způsoby placení
Seznámení s českými mincemi a bankovkami

2. období
4. - 5. ročník

Výstupy

- počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa
    - Porozumění finančním situacím se kterými se žáci denně setkávají
    - Schopnost rozhodovat se o svých penězích, kapesném
    - Orientovaní se v základní finanční terminologii přiměřené svému věku
    - Umět promýšlet důsledky svých rozhodnutí a nenechat se manipulovat se reklamou nebo lákavými obchodními nabídkami

Učivo

Hry na procvičení početních operací – Rychlá čísla, High voltage, Logiko, Numerabis, Velká výhra, Monopoly,
počítačové programy a aplikace
Hlavolamy a rébusy – labyrinty, trimina, výstaviště, kouzelné čtverce, Quatro, Quoridor
Úkoly ve čtvercové síti – systémy souřadnic, modelování trasy, hra Lodě a její variace
Hry na rozvoj prostorové představivosti – stavby z kostek, stavby podle plánu, stavebnice
Hry s pojmy rovinné geometrie – parkety, Pix box, Smart games, Digit, skládání origami
logické úlohy – příprava na Matematického klokana, Logickou olympiádu
pozná smysl fungování banky, ví o existenci běžného či spořícího účtu
rozpoznává příjem a výdej, sestaví jednoduchý rozpočet
seznámí se s funkcí kreditní karty, rozpozná výhody a nevýhody bezhotovostní platby
pozná pojem kapesné, umí rozhodnout o vlastních penězích, uvědomí si co je nutné, aby měl a co tak nutně nepotřebuje
vyzná se v údajích na účtence, vyhledá datum spotřeby zboží
spočítá náklady na školní pomůcky nebo na oslavu svých narozenin
chápe smysl spoření

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka

Obecné zásady hodnocení

Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. Co se naučil, zvládl, v čem se zlepšil, v čem chybuje, a jak má postupovat při studiu dále. Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující.
Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém. Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt. Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka.
Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost rodičů a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní. U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace přes bodové hodnocení, slovní hodnocení, vrstevnické hodnocení, až po sebehodnocení žáků.
Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrole, k práci s chybami a nedostatky.

Základní pravidla pro používání klasifikace

1. Známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.
2. Klasifikujeme jen probrané a procvičené učivo. Žáci mají dostatek času a možností k naučení, procvičení a zažití učiva.
3. Učitel vyváženě hodnotí a promítá do klasifikace a hodnocení vědomosti, dovednosti, postupy, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
4. Při klasifikace učitel používá pět klasifikačních stupňů.
5. Významnější písemné práce žáků jsou zakládány do složek.
6. Všechny významnější klasifikované práce jsou předem oznámené.
7. Hodnocení probíhá průběžně a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů.
8. V případě zhoršení prospěchu jsou informováni rodiče.
9. Žák má právo si své neúspěšné klasifikované práce po dohodě s vyučujícím opravit.

Základní pravidla pro použití slovního hodnocení

1. Hodnocení je prvotně zaměřeno na poskytování zpětné vazby o průběhu a výsledku činnosti žáka. Žák dostává konkrétní informace o tom, jakým způsobem může dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech.
2. Učitel hodnotí osobní pokrok žáka.
3. Čtvrtletní hodnocení je možné doplnit o písemné slovní hodnocení.

Základní pravidla pro hodnocení chování

Hodnocení chování žáka se odvíjí od dodržování Školního řádu. Hodnotí se chování ve škole, při školních akcích a reprezentaci školy a provádí je třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími, případně pedagogická rada. Využívá se tří stupňů hodnocení:
1 – velmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – neuspokojivé

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při hodnocení a klasifikaci vychází učitel z doporučení a závěrů poradenského zařízení a hodnocení je vždy individuální. Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Na žádost rodičů mohou být hodnoceni slovním

hodnocením.

Při slovním hodnocení se uvádí:
a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami
- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
neovládá
b) úroveň myšlení
- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky
c) úroveň vyjadřování
- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i při návodných otázkách
d) úroveň aplikace vědomostí
- spolehlivě, uvědoměle využívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úlohy, překonává obtíže a odstraňuje chyby, kterých se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele
e) píle a zájem o učení
- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci potřebuje občas motivovat
- malý zájem o učení, potřebuje stálou motivaci
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Kritéria pro hodnocení

Podklady pro finální klasifikaci v předmětu

Český jazyk
- úroveň čtenářských dovedností
- úroveň písemného projevu, ovládání pravopisu i slohu
- úroveň mluveného projevu
- aktivita při vyučování, domácí příprava, skupinové práce

Anglický jazyk
- stupeň ovládnutí výstupů
- mluvený projev, čtení, porozumění
- písemný projev
- aktivita při vyučování, domácí příprava, skupinové práce

Matematika

- stupeň ovládnutí výstupů
- aktivita při vyučování, domácí příprava, skupinové práce

Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda, Informatika
- stupeň ovládnutí výstupů
- aktivita při vyučování, domácí příprava, skupinové práce

Výtvarná výchova, Hudební výchova, Pracovní výchova, Dramatická výchova, Tělesná výchova
- stupeň ovládnutí výstupů
- snaha o co nejlepší zvládnutí úkolů
- aktivita při vyučování, domácí příprava, skupinové práce

Matematika hrou, Čtení s porozuměním
- stupeň ovládnutí výstupů
- snaha o co nejlepší zvládnutí úkolů
- aktivita při vyučování, domácí příprava, skupinové práce